THE
ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY
DEBATES

OFFICIAL REPORT

Ninth day of the Third Session of the
Andhra Pradesh Legislative Assembly.

ANDHRA PRADESH LEGISLATIVE ASSEMBLY

Friday, the 29th August, 1969

The House met at Half-Past Eight of the Clock.

(Mr. Speaker in the Chair)

ORAL ANSWERS TO QUESTIONS.

NAGAYALANKA FIELD LABOUR CO-OPERATIVE SOCIETY

241—

*570 (5813) Q.—Sarvasri S. Vemayya (Sarvepalli) and K. Ramanatham (Mudinepalli) :— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

Whether it is a fact that one Sri K. Amruth Rao, who undertook fast took unto death for the establishment of steel plant at Visakhapatnam has collected Rs. 1 lakh for the formation of Nagayalanka Field Labour Co-operative Society thereby cheating the public?

(The Minister for Finance deputised the Chief Minister and answered the questions) Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—The person referred to by the hon. Member in the L. A.Q. is Sri T. Amrutha Rao. It has been brought to the notice of the Government that the said Sri T. Amrutha Rao collected more than a lakh of rupees from the public falsely representing that it was proposed to form a Co operative Collective Farming Society at Nagayalanka and that Government waste lands would be distributed to the members of the said Co-oprative Society. A charge sheet has since been laid against him in the District Munsiff Magistrate's Court at Tenali which is pending trial.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య (ఎర్రగొండపాలెం) :—ఇప్పుడు కేస్ ఏమయింది? ఏ స్టేజిలో ఉంది?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—కోర్టుముందు ఉన్నది. It is posted for hearing

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య:—ఏ సెక్షన్ క్రింద చార్జిషీట్ దాఖలు చేశారు?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—I cannot exactly say. It is a case of misappropriation, cheating etc. It is a criminal case that is filed.

శ్రీ బి. నిరంజనరావు (మల్లేశ్వరం) :—అమృతరావు సత్యాగ్రహాన్ని విరమించిన తర్వాత విశాఖపట్నంలో ఒక స్టేట్ మెంట్, డోర్నకల్ రైల్వే స్టేషన్‌లో మరొక స్టేట్ మెంట్ చేస్తూ, ముఖ్యమంత్రిగారి ప్రోత్సాహం ఆదరాభిమానాలవల్ల తాను సత్యాగ్రహం చేసినట్లు చేసిన స్టేట్ మెంట్ ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందా ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—That has no relevance. It is about collection of funds by him saying that he would form a co-operative collective farming society.

Sri B. Niranjana Rao :—It is the same preson, T. Amruta Rao, who started satyagraha at Visakhapatnam and caused havoc in Andhra. So it is relevant.

శ్రీ వై. వెంకటరావు (వేమూరు) :—చాల మొత్తం కలెక్ట్‌చేసి మిస్ ఎప్రోప్రియేటు చేసినట్లు ఉంది. మొత్తం ఎంతమందివద్ద కలెక్ట్‌చేశారు ? ఎంత మంది వ్యవసాయకూలీల దగ్గర కలెక్ట్ చేశారు ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ఎంతమంది అనేది చెప్పలేదు. భూమి లేని వారిదగ్గర, పేదవారిదగ్గర రెండున్నర ఎకరాలు చొప్పున ఇస్తానని చెప్పి, ఎకరానికి 15 రూ.లు చొప్పున వసూలుచేసినట్లు పోలీసుఇన్వెస్టిగేషన్‌లో తేలింది. వారు వసూలు చేసింది లక్షకు పైననే ఉన్నదని తెలుస్తున్నది.

Mr. Speaker :—The amount accounted for is Rs. one lakh.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—It is not accounted. Not a pie is accounted.

శ్రీ ఆర్. మహానంద (దర్శి) :—వారు ఎపుడు వసూలుచేశారు ? సత్యాగ్రహం చేసి విరమించుకొన్న తర్వాత—ఆ క్లైమ్‌లో చేశారా ? లేక అంతకు ముందు చేశారా ? లేక, ఆ దరిమిలా చేశారా ? ఎపుడు కేస్ దాఖలుచేశారు ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—67 లో దాఖలు చేయటం జరిగింది. 68 వ సం. లో వసూలు చేశారు. ఆయన, ఆ గ్రామంలో ఉన్న ఒక హెడ్ మాస్టర్ కలిసి పేదవారిని మోసంచేసి వసూలు చేశారని తెలుస్తున్నది.

శ్రీ కె. గోవిందరావు (అనకాపల్లి) :—ఈ అమృతరావు యీ లక్ష రూపాయలే కాకుండా, స్టీల్‌ప్లాంట్ ఏజిటేషన్ సందర్భంలో సుమారు 20, 30 వేల రూ. లకు తక్కువలేకుండా వసూలు చేశారనే విషయం ప్రభుత్వానికి తెలుసునా ? ఇకముందైనా యీ సత్యాగ్రహంపేర డబ్బు వసూలుచేసే అవకాశం లేకుండా చాలా తీవ్రమైన కఠినమైన చర్యలు తీసుకొంటారా ?

Sri K Vijayabhaskara Reddy :—A police case has been filed. It is pending in the Court

శ్రీ కె. రామనాథం :—ఈ డబ్బు భూమిలేనివారి దగ్గరనుండి, కూలీల దగ్గరనుండి వసూలు చేయబడినట్లు ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చిందికదా. వారిని మోసం చేసినపుడు—వారికి ఏదైనా సొసైటీ పెట్టి భూమి ఇచ్చే ఏర్పాట్లు ప్రభుత్వం చేస్తుందా ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—I will get it examined. Already there is a master plan in that area. ఏదైనా ఆ సొసైటీలో చేరారేమో తెలియదు. కృష్ణాజిల్లాకు సంబంధించింది అయితే ఆ సొసైటీలో చేరి ఉండవచ్చును కాని గుంటూరుజిల్లావారు — కొందరి మండికూడా వసూలు చేశారు.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి (పరుచూరు) :—వారిపైన క్రిమినల్ కేస్ పెట్టినారు అనుకోండి. అతడినుండి ఆ లక్ష రూపాయలు రాబట్టటానికి ఏ కార్యక్రమం ప్రభుత్వం చేపట్టటానికి నిర్ణయించుకొంది ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—కేస్ అయిపోయిన తర్వాత ఆలోచిస్తాము. దానికి లెక్కలులేవు. ఏమీలేవు. 9 వేల రూపాయలదాకా రశీదులు ఇచ్చారు. తర్వాత రశీదులుకూడ ఇవ్వలేదు. కేస్ ప్రూవ్ అయిన తర్వాత ఆలోచిస్తాము. I will ask the Department to see if they can get back anything.

శ్రీ కె. సోమేశ్వరరావు (నిడుమోలు) :—ఈ లక్ష రూపాయలు వసూలు చేసేముందు తాను కోపరేటివ్ సొసైటీ ప్రెసిడెంట్‌నని—గవర్నమెంట్ ఆర్డర్ తీసుకొని ప్రజలముందుకు ఆయన వెళ్లారు. ప్రభుత్వం అటువంటి ఆర్డర్ ఇచ్చారా ?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ప్రభుత్వం అటువంటి ఆర్డర్ ఇవ్వలేదు. కొందరు డబ్బు ఇచ్చిన సభ్యులు, వారు మోసం చేస్తున్నారని తెలుసుకొని వారే ఎంక్వయిరీ చేసుకొని డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారు దగ్గరకు వెళ్ళి చూస్తే—ఏమీ లేనందువల్ల క్రిమినల్ కంప్లెయింట్ ఫైల్ చేశారు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు (గోపాలపురం):— మంత్రిగారు మాస్టర్‌ప్లాన్ ఒకటి పెట్టామని చెప్పారు. ఈ మాస్టర్‌ప్లాన్‌లో యీ భూమి లేనివారు ఇంకా ఎవరైనా ఉన్నారా? ఈ ఫీల్డు లేబర్ సొసైటీ రిజిస్టర్ చేయమని వారు ఏదైనా కరస్పాండెన్స్ చేశారా? చేస్తే ఎన్నేళ్ళు పడుతుంది? అది ఎందుకు చేయలేదు? ఈ చీటింగ్ ఒకటే చూస్తున్నారా? లేక దాని సంగతి కూడ ఏదైనా ఆలోచిస్తున్నారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:— ఆయన కరస్పాండెన్స్ చేయటం అన్నది ఏమీ లేదండి. అవనిగడ్డలో ఉన్న మాస్టర్‌ప్లాన్‌లో— నేను స్వయంగా చూశాను— భూమి లేనివారు కొన్ని వందలమంది ఉన్నారు. దానిని గురించి అనుమానం అవసరంలేదు.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు (సంతనూతలపాడు):— ఇపుడు అమృతరావుగారు అనే వ్యక్తి ఎక్కడ ఉన్నారు? మాస్టర్‌ప్లాన్ గుంటూరులో కూడ ఉన్నది అన్నారు. గుంటూరులో జరిగే మాస్టర్‌ప్లాన్‌లో ఇట్లాంటి మోసాలు ఏమీ జరగకుండా ప్రభుత్వంవారు చూస్తారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:— నేను గుంటూరులో ఉన్నదని చెప్పలేదు. అవనిగడ్డ ఏరియాలో ఉన్నదని చెప్పాను.

శ్రీ కె. వెంకటనారాయణ (పలూరు):— అమృతరావుగారు మళ్ళీ మంగళగిరి దగ్గర ఏదో హాస్పటల్ పెడతానని విరాళాలకు బయలుదేరారు. అది ఏమైనా ప్రభుత్వ దృష్టికి వచ్చిందా?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:— Notice, Sir.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు (కాకినాడ):— మన ప్రభుత్వం వచ్చిన తర్వాత అమృతరావుగార్ల సంఖ్య పెరుగుతూ వచ్చిందా?

(జవాబు లేదు)

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య (సత్తెనపల్లి):—అమృతరావుగారు అనేక సత్యాగ్రహాలలో పాల్గొన్నారు. అనేక చోట్ల చీటింగ్ లో కూడ పాల్గొన్నారు. ఇంత వరకు ఆయనను అరెస్టు చేశారా? అరెస్టుచేసినతర్వాత బెయిల్ మీద విడిపించారా?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:—I have no information. Subject to correction, I think there is no correspondence. I will check up and inform the House.

శ్రీ సి. హెచ్. వెంగయ్య (మార్కాపురం):— ఒకసారి సత్యాగ్రహం చేసి ఒక లక్ష రూ.లు సంపాదించారు. ఆ మహానుభావుడు మళ్ళీ సత్యాగ్రహం చేయకుండా ప్రభుత్వం ఏమైనా చర్య తీసుకొంటారా?

మిస్టర్ స్పీకర్:— దానికోసమేకదా ఇపుడు కేస్ పెట్టింది.

శ్రీ సి. సత్యనారాయణ:— అతడి దగ్గర నుండి తిరిగి ఆ డబ్బు వసూలుచేయటానికి అతనికి ఏమైనా ఆస్తి ఉన్నదా?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:— I have no information.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు (సిరిసిల్ల):—అమృతరావుగారికి ప్రభుత్వం యొక్క సానుభూతి ఇప్పటికి ఉన్నట్లు తెలుస్తున్నది. దాని విషయం ప్రభుత్వం ఏదన్నా బాధ్యతగా చెప్పగలుగుతుందా? చార్జిషీట్ 67 లో ఇచ్చినట్లు ఉంది. ఈ పోలీసు కేసు ఇంకా ఇప్పటిదాకా ఎందుకు సాగుతున్నది? కారణం ఏమిటి?

శ్రీ కె. విజయభాస్కర రెడ్డి:—అధ్యక్షా! వారు మొదట చెప్పింది వాస్తవం కాదండి. ఎవరైనా సరే ఇటువంటి చర్యలు చేస్తే ప్రభుత్వం సానుభూతి ఉండదు. 65-66 వ సంవత్సంలో ఇది వసూలుచేయటం మొదలుపెడితే, 66 లో ఇది ప్రభుత్వదృష్టికి వచ్చింది. అది పోలీసుల దృష్టికి వచ్చి. పోలీసువారికి కంప్లెయింట్ యిచ్చిన తర్వాత వారు ఎంక్వయిరీ చేసి మునిసిఫ్ మేజిస్ట్రేట్ దగ్గర కంప్లయింట్ ఫైల్ చేశారు. అది మున్సిఫ్ మేజిస్ట్రేట్ దగ్గర విచారణలో ఉంది. 67 లో ఫైల్ చేశారు. It was true from 1965 onwards it was going on. It came to the notice of the Government only in 1966.

Sri Vavilala Gopalakrishnayya:— What is the actual date on which the charge sheet is filed?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:— A complaint was received by the sub Inspector, Tenali who registered the crime in case No. 118/67 under Sections 406, 420 IPC on 21-9-1967.

శ్రీ ఆర్. మహానంద.— 1967 లో కేస్ పెడితే యింతవరకు క్రిమినల్ కేస్‌లో అతి గతి లేదు. లక్ష రూపాయలు మిస్ అప్రోప్రియేషన్ జరిగిందని తెలిస్తే- ఆయనకు ఏమైనా ఆస్తులు ఉన్నాయా, లేవా? ఈ ఆస్తులు అన్యాక్రాంతం కాకుండా ఉండే విషయం ప్రభుత్వం ఆలోచన చేసినదా?

MISAPPROPRIATION OF FUNDS IN BAPATLA LAND MORTGAGE BANK

242—

*644 (7290) Q—Sri G. Venkata Reddy:— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that the treasurer of land Mortgage Bank, Bapatla, misappropriated the funds of the bank during the year 1967-68; and

(b) if so, what action the Government proposed to take in the matter?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) An enquiry was conducted by the Joint Registrar of Co-operative Societies, Liaison Officer (Projects) Hyderabad into the alleged defects of the Land Mortgage Bank, Bapatla. As the defects noticed, were of a serious nature the committee of the Bank was superseded for one year from 4-7-1968 and special officer assumed management of the Bank on 4-7-1968.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి:— బ్యాంక్ సూపర్ సీడ్ చేశారను కొంటి. What action has the Government taken against the treasurer who mispppropriated this amount?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:— An enquiry under Sec. 57 has been ordered and whatever is revealed in that enquiry, based on that action will be taken.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు:— సీరియస్ డిఫెక్ట్సు అన్నారు. ఆ డిఫెక్ట్సు ఏమిటో చెపుతారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి:— కామన్ గుడ్ ఫండ్ నుంచి 1,000 రూపాయలు డ్రా చేశారు అని. దానికి జనరల్ బాడి అప్రూవల్ గాని దాని కన్‌సెంట్ గాని లేకుండా చేశారని యిట్లాంటివి ఉన్నాయి. ఇది ప్రిలిమినరీగా తెలిసినది. తరువాత సెక్షన్ 51 క్రింద ఎంక్వయిరీ జరిగింది. ఈమధ్యనే అయిపోయింది. దాని డిటెయిల్స్ అవీ అందులో ఉంటాయి. అది వచ్చిన తరువాత చెపుతాను.

GENERAL BODY MEETING OF CO-OPERATIVE CENTRAL BANK, ELURU

243—

*798 (6925) Q.—Sri K. Govinda Rao:— Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether a general body meeting of the share holders of the Co-operative Central Bank Limited, Eluru, West Godavari District was held on 24-4-68;

(b) whether in that meeting a resolution was passed on the question of affiliation of the society of the "Financing Bank and any other institution;

(c) if so, whether this resolution was approved by the Registrar of Co-operative Societies, Andhra Pradesh, Hyderabad; and

(d) whether under section 30 (2) (viii) of the Andhra Psadesh Co-operative Societies Act, 1964, it is provided to permit any society to affiliate itself to any institution other than the financing Bank?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—(a) Yes, Sir.

(b) Yes, Sir.

(c) There is no need for the Co-operative Central Bank to obtain the approval of the Registrar of Co-operative Societies.

(d) Section 50 (2) (viii) of the Andhra Pradesh Co-operative Societies Act, 1964 does not provide for permission to be accorded either by the Registrar of Coperative Societies or by the Government to any society to affiliate itself to any institution. It only empowers the general body of a Co-operative Society to deal with the question of affiliation of the society to the financing bank or other societies.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :—కో ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ ఫైనాన్సియల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు అఫిలియేట్ కావడం అర్థం చేసుకోగలముగాని అదర్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు వీరు అఫిలియేట్ కావచ్చు అనే ప్రొవిజన్స్ స్పెసిఫిక్‌గా లేనప్పుడు దీనిని రిజిష్ట్రారుగారు అంగీకరించినట్లా? నిరాకరించినట్లా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— రిజిష్ట్రారు లెవెల్‌కు రానేరాదు. బ్యాంక్ వారే చేసుకోవచ్చు. We feel that the General body is empowered to pass a resolution which is valid.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు (కొవ్వూరు) :— పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో కో ఆపరేటివ్ సెంట్రల్ బ్యాంక్ షుమారు 30, 40 లక్షల రూపాయలు మిస్ అప్రోప్రియేషన్ అయినట్లు వార్త వచ్చినది. అది ప్రభుత్వానికి తెలుసా ? తెలిస్తే దానిమీద ఎంక్వయిరీ చేస్తున్నారా ?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:—I cannot answer this question. I want notice.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య ;—ఫైనాన్సింగ్ బ్యాంక్ అఫిలియేట్ చేసుకోవడం సరే. కాని అదర్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు ఎలా అఫిలియేట్ చేసుకోగలరో మంత్రిగారు చెప్పడంలేదు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— అది చేయవచ్చు. అదర్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్స్‌కు దాని వల్ల ఉపయోగం వుంటే చేసుకోవచ్చు, అక్కడ డైరెక్టర్స్ ఉన్నారు

ACCOUNTANT OF LARGE SIZED CO-OPERATIVE CREDIT SOCIETY

241—

*566 (5645) Q.—Sri R. Satyanarayana Raju (Narsapur).—Will hon. the Chief Minister be pleased to state:

(a) whether it is a fact that One Sri K. V. Gopala Rao, who was working as Accountant in the Large Sized Co-operative Credit Society, Penumantra in Tanuku Taluk, was removed once both by the department and the President of the Society for misappropriation and other similar acts and that inspite of it, he was again reinstated by the Deputy Registrar of Co-operative Societies, Bheemavaram in 1967,

(b) whether it is also a fact that Sri K. V. Gopala Rao, not having availed his right to appeal under the staff regulations, could not be reinstated at all, and that the Deputy Registrar has arbitrarily and without any authority ordered for his reinstatement on political considerations; and

(c) whether it is also a fact that the amounts misappropriated by Sri K. V. Gopala Rao, though ordered once to be recovered have not so far be recovered by the department?

Sri K. Vijayabhaskara Reddy:—(a) It is a fact that Sri K. V. Gopala Rao, Accountant, Large Siezed Co-operative Society, Penumantra has been removed from service twice, once on the ground he did not possess the qualifications and later reinstated as the qualifications rules did not apply to him and a second time on the ground that he absented himself from duty without leave from 11-3-1966 to 20-3-66, 28-3-66 to 1-4-66 and 3-4-66 to 22-4-66. Thus his removal on both the occassions was not due to misappropriation of funds of the society. He was again reinstated on 1-4-67 by the Person-in-charge of the society, on the direction of the Deputy Registrar of Co-operative Societies, Bheemavaram.

Sri K. V. Gopala Rao did not prefer an appeal but submitted a petition to Deputy Registrar after sometime. Considering this petition, the Deputy Registrar instructed the persons-in-charge to reinstate him and pay his arrears of salary. It is not possible to attribute to him any political considerations. His action was none the less considered improper and his explanation was called for by the Registrar for the impropcrty.

(c) No case of misappropriation is reported against Sri K. V. Gopala Rao. But a some of Rs. 745 paid to him towards his salary for the period he stayed at Madras from 1-4-63 to 3-12-63 which was objected to by the auditor during the course of audit was ordered to be recovered from him. But the recovery of the said amount was waived by a resolution of the General Body at its meeting held on 23-12-1964.

శ్రీ కె. రామనాథం :—డిప్యూటి రిజిస్ట్రారు రియిన్‌స్టేట్ చేయడానికి ఆర్డర్స్ యిస్తూ ఎరియర్స్ ఆఫ్ పే కూడ యివ్వమనడంలో ఏమి అర్థం ఉన్నది? జనరల్ బాడి పాస్ చేసినప్పటికి కూడ పాత మొత్తాలను, ఆయన ఉద్యోగంలో లేనప్పటికి కూడ యివ్వడంతో నష్టం వస్తుందనే విషయం ప్రభుత్వం గమనించి ఉంటుందా? ఏమైన యాక్షన్ తీసుకుంటుందా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—డిప్యూటి రిజిస్ట్రారుగారు ఈ మొత్తం వారి నుంచి రికవర్ చేయాలని అర్డరు యిచ్చారు గాని జనరల్ బాడి ఈ మొత్తం రికవర్ చేయవలసిన అవసరం లేదని వెయివ్ చేశారు. రియిన్‌స్టేట్‌ను గురించి దీనిని గురించి డిప్యూటి రిజిస్ట్రారును ఎందుకు యిలా చేశారని ఎక్స్‌ప్లనేషన్ అడిగారు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మాకు క్లియర్‌గా అర్థం కాలేదు. ఆయన మిస్ అప్రాప్రియేషన్ చేస్తే డబ్బు వాళ్ళనే రికవర్ చేయమన్నారు. వాళ్లు చెప్పినది మిస్ అప్రాప్రియేషన్. డిప్యూటి రిజిస్ట్రారుగారు డబ్బు వసూలు చేయమంటే వాళ్లు రికవర్ చేయము అంటున్నారు. అది ఏమిటో అర్థం కాలేదు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :— అది మిస్ అప్రాప్రియేషన్ కాదు. అతను మద్రాసులో కొంతకాలం ఉన్నాడు. మద్రాసులో ఉన్న టైమ్‌లో అతనికి జీతం యిచ్చారు. అది యివ్వడానికి వీలు లేదు. దీనిని రికవర్ చేయవలసిందని డిప్యూటి రిజిస్ట్రారు అర్డరు వేశారు. దానిని జనరల్ బాడి వేయివ్ చేసినది. అదీ పరిస్థితి. మిస్ అప్రాప్రియేషన్ కాదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— ఆయన మిస్ అప్రాప్రియేట్ చేశాడు. అవి వాళ్లు రిమూవ్ వేశారు. డిప్యూటి రిజిస్ట్రారుగారు తాను స్వతంత్రంగా ఆయనను నియమించాడు అని ప్రశ్నలో యున్నది. అట్లా కాదు. ఆయనను రియిన్‌స్టేట్ చేస్తూ వీళ్లు డబ్బు అడగడం లేదు అన్నారు. క్వశ్చన్‌కు దీనికి సంబంధం అడగడం లేదు.

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—క్వశ్చన్‌కు దీనికి సంబంధంలేదు. ఫాక్ట్స్ చెప్పిన తరువాత చెప్పండి. ఆయన 8 వ తరగతి చదివినాడు. 1964 లో క్వాలిఫికేషన్ లేవని తీసివేశారు. దానికి జనరల్ బాడి వారు ఆయనకు ఎగ్జంప్షన్ యిచ్చి ఆయన సర్వీస్ ఉపయోగం అని రియిన్‌స్టేట్ చేసుకొన్నారు. రియిన్‌స్టేట్ చేసుకొన్న తరువాత కొన్ని రోజులు మద్రాసులో ఉన్నందువల్ల 66 లో మళ్ళీ బోర్డువారు తీసివేశారు. బోర్డువారు ఎలక్షన్ జరగకుండా కోరం లేక సీజ్ అయింది. ఒక స్పెషల్ ఆఫీసరును అప్పాయింటు చేశారు. స్పెషల్ ఆఫీసరును అప్పాయింటు చేసిన తరువాత ఒక పిటిషన్ పెట్టారు. పెటిషన్ పెడితే ఆయనను రియిన్‌స్టేట్ చేయాలని అర్డరు యిచ్చారు. రియిన్‌స్టేట్ చేయడం సరి కాదు, దానికి ఎక్స్‌ప్లనేషన్ యివ్వమని డిప్యూటి రిజిస్ట్రారును రిజిస్ట్రారుగారు అడిగారు. అందువల్ల మిస్ అప్రాప్రియేషన్ కాదు. పర్మిషన్ లేకుండా పోవడం. మొట్టమొదట తీసివేయడం క్వాలిఫికేషన్స్ లేవు అని. రెండవసారి అనుమతి లేకుండా మద్రాసులో కొన్నాళ్లు ఉన్నాడని, తీసివేయడం. ఆ కారణాలు తప్ప మిస్ అప్రాప్రియేషన్ కాదు.

AIRSTRIP AT CUDDAPAH

245—

* 306 (7450) Sri Agarala Eswara Reddy (Tirupathi) :—Will the hon. Deputy Chief Minister be pleased to state ;

(a) whether an Airstrip is located at Cuddapah and whether there is daily service from Hyderabad to Cuddapah; and

(b) whether it is a fact that a private person or a Corporation is thinking of connecting airlines from Hyderabad to Cuddapah and to Tirupathi ?

The Deputy Chief Minister (Sri J. V. Narasinga Rao) :—(a) There is a Civil Arodrome at Cuddapah but there is no air service.

(b) The Government of India have decided to air link Tirupathi with the three cities of Madras, Bangalore and Hyderabad and run the flights through the Indian Air Line Corporation (I.A.C).

శ్రీ టి. సి. రాజన్ (పలమనేర్) :—తిరుపతి, బెంగుళూరు వెళ్లేటప్పుడు కడపలో ఆగేటట్లు ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ప్రోగ్రెస్‌లో మాత్రం లేదు. వారిని కోరినాము. పోయేటప్పుడు కడపలో ఆపే అవకాశం ఉంటుందని వారికి తెలిపినాముగాని, యింతవరకు ఏమి జవాబు రాలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—బెంగుళూరు వెళుతున్నది. తిరుపతికి ఎప్పుడు వస్తుందో తెలియదు. బెంగుళూరుకు వెళ్ళే లైన్ ఉన్నది. అక్కడ ఆపడానికి ఎందుకు ప్రయత్నించకూడదు ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :— ఇదివరకు సర్వే చేసినప్పుడు అక్కడ పాసింజెర్స్ లేరు. అక్కడ ఏమి పరిశ్రమలు లేవు, యిక ముందుకూడ వచ్చే అవకాశం లేదు కనుక లాభదాయకం కాదు అన్నారు. మరొకసారి కడప కలెక్టరు కోరడంవల్ల మేము గవర్నమెంటుకు వ్రాశాము. ఇంకా వారి సమాధానం రాలేదు.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి (చోడవరం) :— తిరుపతిలో ఎప్పుడు ప్రారంభం చేస్తారో డేట్ నిర్ణయం చేశారా ?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—సైట్ మాత్రం వాళ్లకు ఒప్పచెప్పాము. కార్యక్రమం మొదలు పెట్టారు.

TAKING OVER OF Z. P. ROADS

246—

* 484 (2311) Q.—Sri K. Butchaiah (Chilakaluripeta) :—Will hon. the Deputy Chief Minister be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to take over the road from Purushothampatnam to Kotappakonda in Guntur District from the Zilla Parishad ; and

(b) if so, when ?

Sri J. V. Narasinga Rao :—(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

236—2

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—కోటప్పకొండ శివరాత్రి వుత్సవం చాలా గొప్పగా జరుగుతుంది. గుంటూరు జిల్లాలో చాలా ఇంపార్టెంట్ ప్లేస్. పురుషోత్తమపట్నం నుంచి కోటప్పకొండకు ప్రజల సౌకర్యంకోసంఅయినా ఆరోడ్డును జిల్లా పరిషత్ నుంచి ప్రభుత్వం తీసుకొనే ప్రయత్నం చేస్తారా?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఈ సంవత్సరం ప్రోగ్రామ్‌లో లేదు. ఈ సంవత్సరం 173 మైళ్లు లింక్ రోడ్స్, 100 మైళ్లు ఆంధ్రలో, 100 మైళ్లు తెలంగాణాలో యితర జిల్లా పరిషత్ రోడ్స్ తీసుకోవాలని అనుకొన్నాము. ఈ ప్రోగ్రామ్‌లో మాత్రం అది లేదు. దీనికి 50 వేలు ప్రతి సంవత్సరం ఖర్చు అవసరం. దానికి స్టాండర్డ్స్ తేవాలంటే 10 లక్షలు కనుక ధనాభావంవల్ల యిప్పుడు మాత్రం ప్రోగ్రామ్‌లో తీసుకొనే అవకాశం లేదు.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—మంత్రిగారు చెబుతూ 120 మైళ్ళు అన్నారు. ఏ సూత్రం ప్రకారంగా యిది చేస్తున్నారు? జిల్లా పరిషత్తులనుండి గాని పంచాయితీ సమితులనుండిగాని సలహా తీసుకున్నారా? వాటికి ఏమైన ప్రయారిటీస్ వున్నాయా? ప్రతి సంవత్సరం వారు తీర్మానం చేయడం, యిక్కడ బుట్టదాఖలు కావడం జరుగుతూ వున్నది. అసలు యీ రోడ్లను టేకప్ చేయడానికి సంబంధించి లేడౌన్ చేసిన ప్రిన్సిపుల్స్ ఏమిటి?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ఏదయినా రెండు గవర్నమెంట్సు రోడ్సు మధ్య లింక్ రోడ్డు వుంటే అటువంటిది తీసుకోవాలని. అది 173 మైళ్ళు. వంద మైళ్ళు—దాని ప్రాముఖ్యతనుబట్టి,—మేజర్ డిస్ట్రిక్టు రోడ్సు అని కొన్నిరోడ్సు తీసుకోవాలనే నిర్ణయం తీసుకున్నాం.

శ్రీ జి. వెంకటరెడ్డి :—గుంటూరు జిల్లా పరిషత్తు అక్కడ 26 మైళ్ళు తీసుకోమని గవర్నమెంటుకు రికమెండ్ చేశారు. వారు డి. ఓ. లెటర్ కూడా వ్రాశారనుకుంటాను. ఆ విషయం ఏమి చేశారు?

శ్రీ జె. వి. నరసింగరావు :—ప్రత్యేక ప్రశ్న వేయండి; వివరాలు సేకరించి యిస్తాను.

DISSOLUTION OF PANCHAYATS

247—

* 73 (7485) Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) how many panchayats were dissolved during the year 1966-67 and 1967-68 in the State; and

(b) the names of those panchayats?

The Minister for Education deputised the Minister for Panchapati Raj and answered the questions (Sri P. V. Narasimha Rao);—(a) Two Gram Panchayats during 1966-67 and two Gram Panchayats during 1967-68 were dissolved.

(b) 1966-67 :—1. Jajireddyguda Gram Panchayat, Nalgonda District. 2. Nagarur Gram Panchayat at Anantapur District.

1967-68 :—1. Armoor Gram Panchayat at Nizamabad District 2. Patha Injaram Gram Panchayat at East Godavari District.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఎందువల్ల యిది రద్దు చేశారు?

Sri P. V. Narasimha Rao :—It is a long story, Sir., It is likely to take a long time because each case has to be read out; for example.

(i) Work relating to the construction was continued by the Gram Panchayat even after knowing that the said land doesnot belong to it·తమది కానటువంటి వారిభూమిలో కన్‌స్ట్రక్షన్ సాగించడం, వద్దు అన్నప్పటికి కొనసాగించడం యీ విధంగా తమ విధులను నిర్వర్తించడంలో వారు చేసిన యిర్రెగ్యులారిటీస్ మూలంగా యిది చేయవలసి వచ్చింది; యిది ఒకటి. రెండవది .. అన్నికూడా యిటువంటివే....In the discharge of panchayat's duties, as such, they were guilty of many irregularities.

Mr. Speaker ;—Was there any case where it was disolved due to m sappropriation ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—No, Sir.

శ్రీ టి. సి. రాజన్ :—యిందులో ప్రెసిడెంటు తప్పు చేశాడు కాబట్టి డిసాల్వ్ చేశాము యీ పంచాయితీలను అంటున్నారు. కాని, వాటికి తిరిగి ఎన్నికలు పెట్టించి, ఎవరికైనా వాటిని అప్పగించే ప్రయత్నం చేస్తారా? లేక వాటిని అట్లాగే వదిలి పెట్టేస్తున్నారా?

Sri P. V. Narasimha Rao :—The period of dissolution varies from c se to case. For instance, Janakireddigudem-one year, Sir. యీలోపల మళ్ళీ హైకోర్టువారు సస్పెండ్ చేయడం, వారు వుండడంకూడా జరిగింది.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి (నక్రేకల్) :—యిప్పుడు వారు చెప్పిన లిస్టులో— నల్గొండ తాలూకాలోని దండెంపల్లి పంచాయితీకూడా రద్దు చేశారు. అక్కడ

కేవలం కొన్ని యిర్రెగ్యులారిటీస్ జరిగినవని రద్దు చేశామన్నారు కాని, వేల రూపాయలు మిస్ అప్రాప్రియేట్ చేస్తుంటే వాటిని రద్దు చేయడంగాని, వారిని శిక్షించడంగాని జరగడంలేదు. ఇందులో ఏమైనా రాజకీయ కారణాలు వున్నాయా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—డిసొల్యూషన్‌కు సంబంధించిన ప్రశ్న యిది. It does not relate to Panchayats as such—Sir. Action taken against the President or somebody is a different question.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—గ్రామ పంచాయితీ శాసనంలో గ్రామ సభలు జరపాలని ఒక నిబంధన పెట్టారు. అయితే, యిప్పటికీ ఆవిధంగా జరిపినవి అయిదారుకంటే ఎక్కువ వుండవు కాని స్టాట్యుటరీగా వున్నందువలన, ఎవరైనా, ఏ టైములోనైనా రద్దు చేయడానికి అవకాశం వున్నది. వాటిని జరపమని గవర్నమెంటుకూడా యిన్‌సిస్ట్ చేయడంలేదు. ఆ ప్రొవిజన్‌పై వచ్చే యిబ్బందులకు సంబంధించి ఏదయినా యిమ్యూనిటీ యివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తారా? లేకపోతే, చాలా చిక్కులు రావడానికి అవకాశమున్నది.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—చాలామంది ఆ ప్రొవిజన్‌ను తీసివేయమని సలహాను యిస్తున్నారు. అది దాదాపుగా, యీనాడు అమల్లో లేని ప్రొవిజన్‌గానే వున్నది కాని, అది కారణంగా యింతవరకు ఏ యాక్షన్ తీసుకోలేదు. ఆ విషయం గౌరవ సభ్యులకు తెలుసు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—కాని, ఒక చిన్న మనవి. దానివలన, ఎవరైనా కోర్టుకు వెళ్ళవచ్చును. కోర్టుకువెళ్ళి, యివి జరగడంలేదు కాబట్టి డిసాల్వ్ చేయమని అడగవచ్చు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—కొన్ని కోర్టుకుకూడా వెళ్ళలేదు. ఇప్పుడు గోపాలకృష్ణయ్యగారు మొదటిసారిగా సూచించినట్లుగా వున్నది. ఈలోపల దానిని తీసివెయ్యమనికూడా చాలామంది చెబుతున్నారు. ఆ విషయం పరిశీలనలో వున్నది.

శ్రీ డి. వెంకటేశం (కుప్పం) :—ప్రశ్నలో 'పంచాయత్స్' అని అడగడం జరిగింది. కాని మంత్రిగారి సమాధానాన్నిబట్టి పంచాయితీబోర్డ్సుకు సంబంధించి వారు చెప్పినట్లుగా కనబడుతున్నది. 'How many Panchayats were dissolved, not panchayati Boards. I request the Minister to note this difference.

Sri P. V. Narasimha Rao :—We have noted by 'Panchayats' to mean, 'Gram Panchayats'.

DRINKING WATER TO NARASIPURAM VILLAGE

248—

* 52 (7071) Q.—Sri M. Venkatarami Naidu (Parvathipuaram) :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state:

(a) whether the Government are in receipt of any report pertaining to the drinking water scheme of Narasipuram village, Parvatipuram Panchayat Samithi, Srikakulam district; and

(b) the action taken by the Government on that report?

Sri P. V. Narasimha Rao :— (a) A proforma estimate costing Rs. 1,26,000 was prepered for the Piped Water Supply Scheme for Narasipuram village in Srikakulam District by the Rural Water Supply Investigation Division, Hyderabad, under the difficult areas programme.

(b) The scheme was not sanctioned due to paucity of funds.

శ్రీ వి. పాలవెల్లి :—పాసిటీ ఆఫ్ ఫండ్స్ అని చెప్పడం కామన్ ఆయిపోయింది, కొంచెం దానిని, ప్రక్కకుపెట్టి, త్వరగా దీనిని చేయడానికి ప్రయత్నిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—పాసిటీ ఆఫ్ ఫండ్సును ప్రక్కన పెట్టడం వలన ఫండ్సు వచ్చేట్లయితే ప్రక్కనపెట్టేవారమే. ధనభావ పరిస్థితి కాస్త మెరుగు పడగానే తప్పకుండా తీసుకుంటామని మనవిచేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎస్. ప్రతాప రుద్రరాజు (నాగూరు) :—అక్కడ నీటి వదుపాయం లేక పిల్లాపాపా చాలా బాధపడిపోతున్నారు. ఎంతో దూరం నుంచి నీళ్లు తెచ్చుకోవలసివున్నది. వారికి ఏ విధంగానయినాసరే ప్రభుత్వం సహాయం చేయడం అవసరం.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఆ అవసరం వున్నదనే విషయం గుర్తించే పేపర్ వర్కు అంతా చేయడం జరిగింది లక్షా 26 వేల రూపాయిలు దానికి ఖర్చు పెడతామని కూడా అనునాకున్నం. కాని, ఆ లక్షా 26 వేల రూపాయిలు లేక పోవడంవలన ఖర్చు పెట్టలేము.

శ్రీ ఎస్. ప్రతాపరుద్రరాజు :—ఇంకా ఎంతకాలం పడుతుంది?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు —నేను చెప్పాను. పరిస్థితి కాస్త మెరుగు పడితే చూద్దాం.

శ్రీ పి. గున్నయ్య (పాతపట్టణం) :—ఇలాంటి నీటి సప్లయ్ స్కీమ్సు చాలా మేజర్ పంచాయితీలలో ప్రారంభించడానికి మేళాలు, తాళాలతో ఫౌండేషన్ స్టోన్స్ వేశారు. కాని, అయిదారు సంవత్సరాల నుండి డబ్బు లేదనే సమాధానమే వస్తున్నది. కాబట్టి, మళ్లీ మేళతాళాలతో వచ్చి ఆ ఫౌండేషన్ స్టోన్స్ తీసివేస్తారా? లేక పీకెయ్యడానికి ఒక ఆర్డరు వేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వేసిందేదో వేశాము. కాని, తియ్యాలంటే తియ్యడానికి కూడా డబ్బు కావాలి. అందువల్ల తియ్యదలచుకోలేదు. డబ్బు వున్నప్పుడు చేస్తాం.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :—ధనాభావంవలన చెయ్యలేరన్నారు మంత్రిగారు. ధనాభావంవుంది కాబట్టి, డబ్బు వచ్చేంతవరకూ కనీసం యీ ప్రపోజల్స్ వేయడం, యీ ప్లానింగ్ అంతా మానివేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఇప్పుడు కొన్ని తీసుకుంటారు. అన్ని తీసుకొనడానికి సరిపోయే డబ్బు లేదు. పైప్డ్ వాటర్ స్కీమ్సు అన్నీ ఆపేశామని

కాదు అనేకం అమలు జరిగినవి. ఇన్వెస్టిగేషన్ జరిగిన అన్నింటికీ డబ్బులేదు; అంతేగాని, అన్ని ఆపేయలేదు. కొన్ని జరుగుతున్నాయి.

SCARCITY OF DRINKING WATER IN VINUKONDA

249—

* 42 (6849) Q.—Sri R. Mahananda :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there was scarcity of drinking water in Vinukonda Panchayat, Guntur district in the months of March to July 1968,

(b) if so, the arrangements made by the Panchayat for the supply of drinking water and whether the Government have sanctioned any financial assistance to the Panchayat for this purpose and if so, how much, and

(c) whether there is any proposal to supply drinking water to the town by way of pipes from Gundlakamma river of Pasupuleru ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) Yes, Sir.

(b) Water was supplied to Vinukonda town through lorries from Gundlakamma river. An expanditure of Rs. 63,000 was incurred for the above arrangements and this was met from the funds released for Famine Relief measures.

(c) The Government have sanctioned P.W.S. Scheme for Vinukonda at an estimated cost of Rs. 2·65 lakhs. The proposed source of Water for the Scheme is Nimmalabhavi.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—మంత్రిగారు సెలవిచ్చిన దానినిబట్టి, మూడు మాసాలకు 63 వేల రూపాయలు ఖర్చయింది. అది గ్రోయింగ్ టౌన్‌గా వున్నది; నాగార్జునసాగర్ కాలనీ అని అక్కడ బ్రహ్మాండంగా కట్టారు. దానికి ఈ సంవత్సరం 2.65 లక్షలతో స్కీము తయారయింది అన్నారు. ఈ సంవత్సరం తీసుకోవడానికి ప్రయత్నం చేస్తారా ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—ఎస్టిమేట్స్ అన్నీ తయారయి వున్నాయి. బహుశా యీ సంవత్సరం ప్రారంభం అవుతుందని అనుకుంటున్నాను.

TRANSFER OF TEACHERS

250—

* 621 (6968) Q.— Sri Agarala Eswara Reddy :—Will the hon. Minister for Panchayati Raj be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to constitute a Committee with the District Collector, some M.L.As. the Zilla Parishad Chairman and the District Educational Officer, to effect the transfer of teachers once in a year in pursuance of the recommendations of the Vengal Rao Committee : and

(b) if not, why not this proposal be tried ?

Sri P. V. Narasimha Rao :—(a) & (b) Certain proposals including a suggestion made by Vengala Rao Committee for the constitution of a Committee for effecing transfers of teachers at Samithi level are under consideration of the Government.

శ్రీ జి. శివయ్య (పుట్టూరు) :—సమితి ప్రెసిడెంట్సు, ఎం. ఎల్. ఏస్. కు ప్రధానమైన పని ఏమంటే టీచర్లను ట్రాన్స్‌ఫరు చేయడం. ఒక్కొక్క టైములో టీచర్సుపైన వెంజన్స్ కోసం ఏరు చేస్తే ఎలక్షనులు వచ్చేటప్పటికి ఎలక్టెడ్ మెంబర్సుపైన వాగు చేయడం జరుగుతోంది. ఇది గ్రామాలలో జరిగే కథ. అసలు టీచరుల ట్రాన్స్‌ఫర్సుల విషయమై ఒక నిర్దిష్టమైన పాలసీ, కార్యక్రమం ప్రభుత్వానికి వున్నదా? ఉంటే, ఇంప్లిమెంటు చేస్తారా? Bring a definite policy and strictly implement it. We will be least bothered about it.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు స్వానుభవంతో చెప్పేది వారి వరకు పరిమితమై వుండవచ్చు. కాని, అంతటా అదే వున్నది అనడానికి వీలులేదు.

(చాలామంది గౌరవ సభ్యులు ప్రశ్నలువేయుటకు లేచిరి)

I may submit to the House in general that we cannot make definite hard and fast rules for effecting transfers or stopping transfers. Hon'ble members know this too well for me to reiterate. Whether it is at the level of Zilla Parishad, Panchayati Samithi or Government, these things go on. We will have to see that interference is minimised and we do not make transfers on political considerations. ఇవన్నీ వున్నాయి కాని ట్రాన్స్‌ఫర్సు గురించి ఖచ్చితంగా ఒక నియమాన్ని చేయడంగాని, పాటించడం గాని సాధ్యపడదు. వెంగళరావు కమిటీ వారు చెప్పింది కూడా అంతే. అధికారం ఒక మనిషికే యిస్తున్నారు. అట్లాగాక ఒక కమిటీ వేసి ఒక సంవత్సరంలో కావలసిన ట్రాన్స్‌ఫర్సు ఒకేసారి చేయించండి, మిడిల్ ఆఫ్ ది యియర్‌లలో చేయవద్దు అని ఇవన్నీ చెప్పారు. అవి పరిశీలనలో వున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను.

డాక్టర్ టి. యస్. మూర్తి (వరంగల్లు) :—మంత్రిగారు దీనిని చాలా తేలికగా తీసేశారు. వారు అక్కడ మంత్రిగావున్నారు కాబట్టి అట్లాగే జవాబు చెప్పాలి కాబట్టి చెప్పారనుకుంటున్నాను. అసలు పరిస్థితి వారికి కూడా తెలుసు. ఇందులో అనేకమైన కన్సిడరేషన్సు వున్నాయి. పొలిటికల్ కన్సిడరేషన్సు కాక. టీచర్సు యూనియన్సు బలంగా వున్నాయంటే. అటువంటివారిని మధ్యలో తీసేస్తూ వుంటారు.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—పంచాయతి సమితి ప్రెసిడెంట్సుకు యీ అధికారాలు తప్ప వేరే అధికారాలు లేవు.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :—ఇప్పుడు వచ్చింది అదే. పిల్లలను స్కూల్సులో చేరుస్తారు. ఏ డిసెంబరులోనో ఆ టీచర్సు మీద కోపం వస్తే ట్రాన్స్‌ఫరు చేసేస్తూవుంటారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—పంచాయతి సమితిలలో మనం అనుకున్నంత పెద్దగా యీ సమస్యలేదు. As Education Minister, I have made a little study. I got figures from the Zilla Parishads and Panchayat Samithis. All the transfers for 3 years, I have got them with me, అప్పుడప్పుడు అవుటాఫ్ ది వేగా కొన్ని ట్రాన్స్‌ఫర్సు జరిగాయి కాని మనం

ఇక్కడ మాగ్నిఫై చేసి ప్రతి ట్రాన్స్‌ఫరుకూడా ఏదో అనవసరమైన కన్సిడరేషన్సు వల్ల జరిగించనుకుంటున్నామో అది కొంతవరకు అతిశయోక్తితో కూడుకుని వున్నదని నేననుకుంటున్నాను. I can produce these figures before the House. ఉన్న విషయమేమంటే ఎక్కడైనా ఒకచోట అవుటాఫ్ దివే ట్రాన్స్‌ఫరు జరిగిందంటే అది పెద్దగా కనుపిస్తోంది. అవుటాఫ్ ది వే కాకుండా 50 ట్రాన్స్‌ఫరులు జరిగిన అది కనబడదు అది నేచురల్ దానినిగురించి నేను ఏమీ అనను.

శ్రీ ఆర్. మహానంద :—అంకెలకు, వాస్తవానికి చాలా దూరంవుంది. బలవంతాన ట్రాన్స్‌ఫరు చేయడం, వారికి యిష్టంవున్నా లేక పోయినా మ్యూచువల్ ట్రాన్స్‌ఫరు అనిపేరుపెట్టి వందలాది, వేలాదిమందిని బదిలీలు చేస్తున్నారు. అలాంటివి మంత్రిగారి దృష్టికి వచ్చివుండవు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వారు ఒప్పుకోకపోతే ఒప్పుకున్నట్లు ఎట్లా వ్రాస్తారు? అటువంటివి వుంటే చెప్పమనండి. కాని దీనికి ఇచ్ఛితమైన రూలు తయారు చేయడానికి వీలులేదు In the very nature of things, these ar administrative matters. It is impossible to make any rigid or inflexible rules. So far as possible, it would be minimised.

Sri B. Sivayya :—Let this be entrusted to Education Department. Remove the power of transfer from Samithis and Panchayats and entrust it to the D. E. Os.

Sri P. V. Narasimha Rao :—I am deputising for the Minister for Panchayatraj Department. I never agree to tuch a proposal.

డాక్టర్ టి. ఎస్. మూర్తి :—ఈ ట్రాన్స్‌ఫర్సు విషయం గవర్నమెంటుకు అప్పజెప్పాలని ఆ మధ్యలో ప్రపోజలు పెట్టారు. మళ్లా జిల్లా పరిషత్తు ఛైర్మనులు కొట్లాట పెట్టుకున్నారని—పొలిటికల్ ఇన్‌ఫ్లుయన్సుకోసం మళ్లా తీసేశారు.

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— లేదు.

Mr. Speaker :— The Minister has understood the feelings of the hon. Members. Your complaints and feelings are certainly understood and will be considered.

Sri P. V. Narasimha Rao :—It is under exemmation. The Vengalrao Committee proposals are under examination.

Mr. Speaker:— Members on the other side do not seem to have any such complaints. It is only members on this side. (Laughter). What is it you want the Government to do? Assuming for a moment that there are frequent transfers made, what is it you suggest to the Government?

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :— ఈ సమస్యపైన సభ్యులు చాలా తీవ్రంగానే అభిప్రాయాలు చెప్పారు. కాని దాదాపు అంతే తీవ్రంగా మంత్రిగారుకూడా తన అభిప్రాయం చెప్పడం జరిగింది. దానినిబట్టి సందేహం యింకా ఎక్కువ అవుతోంది. దీనికి హార్డు అండ్ ఫాస్ట్ రూల్సు పెట్టి పరిష్కారం చేయడానికి వీలులేదని ఘంటాపథంగా చెబుతున్నారు. అది వాస్తవమే. ప్రతి

సందర్భంలోకూడా ఏ రూలు పెట్టినాకూడా దానికికూడా కొన్ని ఎక్సెప్షన్సు వున్నాయి. ఏదో ఇదమిత్థమైన నిబంధన వున్నట్లయితే ఎక్సెప్షనల్ కేసెస్ ఎప్పుడైనా చేసుకోవచ్చు. సర్వసాధారణంగా ఇది జరుగుతూనేవుంటోంది. వెంగళరావు కమిటీ సిఫార్సు ప్రకారం ఒకరిపైనవే యీ బాధ్యత లేకుండా బ్రాడర్ కమిటీకి యీ బాధ్యత యిస్తే ఒక పద్ధతిలో సమిష్టి బాధ్యతతో చేయడానికి అవకాశం వుంటుంది లేకపోతే ప్రభుత్వమే తీసుకొని డి.ఇ.ఓ.లకు గవర్నమెంటు ఆఫీసరులకు యిస్తే బాగుంటుంది.

Sri P. V. Narasimha Rao :— I have already stated that the Vengalrao Committee proposals in this particular regard are under examinatio .. దీని మెరిట్స్‌మీద ఆలోచించి మంచిదె అనుకుంటే చేస్తారు.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి (తుంగతుర్తి):— ఒకవైపు వెంగళరావు కమిటీ సిఫార్సులు కన్సిడరేషనులో వున్నాయని చెప్పుకుంటూనే ఇప్పుడువున్న పద్ధతినే సమర్థిస్తున్నారు—చాలా గుడ్డిగా. కనీసం వెంగళరావు కమిటీ సిఫార్సుల ప్రకారం ఒకరు కాకుండా బ్రాడర్ కమిటీ విషయం అంగీకరించడానికి సుముఖంగా వున్నారా మంత్రిగారు ?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—అదే పరిశీలనలో వుందన్నాను. అది వచ్చినా, రాకపోయినా హార్డు అండ్ ఫాస్ట్ రూలు పెట్టి ఇటూ అటూ మారకుండా ఒక రూలు చేయడానికి వీలులేదు అన్నాను కాని వున్న పరిస్థితే చాలా బాగుందని నేను అనలేదు. వెంగళరావు కమిటీ సిఫార్సులను చూడడంలేదనికూడా నేను చెప్పలేదు. అది పరిశీలనలో వుంది, అది బాగు అనుకుంటే తప్పకుండా చేయడానికి ఆలోచిస్తాము.

శ్రీ కె. గోవిందరావు :— వెంగళరావు కమిటీ సిఫార్సులను అంగీకరించడానికి చాలాకాలం పట్టేటట్లుగా వుంది. కనీసం యీ లోపున పంచాయతి సమితి ప్రెసిడెంటు అక్రమంగా, అన్యాయంగా జరిపిన ట్రాన్స్‌ఫర్సుమీద అపీలు చేసుకోడానికి అవకాశం యిస్తారా? డి.ఇ.ఒ.కు అపీలు చేసుకోడానికి అవకాశం లేక ఇప్పుడు గవర్నమెంటుకు రావలసివస్తోంది. ఎడ్యుకేషనల్ అథారిటీస్‌కు అపీలు పెట్టుకునే అవకాశం కల్పిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— వెంగళరావు కమిటీ సిఫార్సులు తీసుకోడానికి వారు అనుకున్నంత దీర్ఘకాలం పట్టదు. ఇప్పుడు ఒక స్టేజికి వచ్చింది. ఈ లోపల మళ్లా ఇంటెరిం ఆర్డర్సు వేయడం మంచిదికాదు. దీనిని గురించి ఫైనలుగా ఒక నిర్ణయం తీసుకుంటే బాగుంటుందని అభిప్రాయపడుతున్నాను.

శ్రీ ఎ. భాస్కరరావు (కంకిపాడు) :— బదిలీల విషయంలో— జిల్లా పరిషత్తు హైస్కూల్స్ వున్నచోట తెలివిగల ఉపాధ్యాయులు ఎక్కువగా ట్యూషనులు చెప్పి డబ్బు సంపాదించుకుంటున్నారు. వారికి జిల్లా పరిషత్తునుంచి వచ్చే ధనం కావాలి, ట్యూషనులమీద వచ్చే ధనం కావాలి. దీనిమీద గవర్నమెంటు దగ్గర దీనిని గురించి ఏమీ నిర్ణయంలేదు. ఇటువంటి పరిస్థితులలో ట్యూషనులు చెప్పకూడదనే నిబంధన అమలుచేయడానికి ట్రాన్స్‌ఫరు చేయడానికి కొత్తగా ఆలోచించే అవకాశం వుందా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ట్యూషనులు చెప్పే అధికారం వారికి లేదు. ట్యూషనులు లేవనే నేను అనుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :— ఇప్పుడు ట్రాన్స్ఫర్సు జిల్లా పరిషత్తులలో చైర్మనులచేతిలోనూ, పంచాయితీ సమితులలో బి. డి. ఓ. ల చేతిలోనూ వుంది. సమితులలో కూడ సమితి ప్రెశిడెంట్లకు యీ అధికారం యిస్తే బాగుంటుందేమో ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :— ఇది దీనికి వ్యతిరేకమైనది. ఒకచోట అఫీషియల్. ఒకచోట నానఫిషియల్ యీ అధికారం కలిగి వున్నారు.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు :— అందుచేతనే ఏదో ఒకటి కాన్సిల్ చేసి, రెండుచోట్ల ఒకేవిధంగా వుండేటట్లు చేస్తారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—వెంగళరావు కమిటీ సిఫార్సులు పరిశీలన చేస్తున్నాము. దానిని గురించి తుది నిర్ణయం తీసుకుంటే ఇవన్నీ అందులో మెర్జి అయిపోతాయి.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మంత్రిగారు జవాబుచెబుతూ పంచాయతీరాజ్ మంత్రిగారి తరపున చెబుతున్నాను కనుక ఇప్పుడు ఒప్పుకో డానికి వీలులేదు అన్నారు. విద్యామంత్రిగా ఏమి జవాబు చెబుతారు ?

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు :—విద్యామంత్రికి ప్రశ్న వేస్తే చెబుతాను.

Sri V. Palavelli :—What are the suggestions made by the Vengal Rao Committee that are under the active consideration of the Government ?

శ్రీ పి వి. నరసింహారావు :—టాన్స్ఫర్సు విషయం ఒకే వ్యక్తికి ఇచ్చే దానికంటె ఒక కమిటీని వేయాలని సంవత్సరానికి ఒకేసారి చేయడం మధ్య వీలైనంతవరకు ఎవాయడ్ చేయడం—ఇటువంటివి ఉన్నాయి. అందులో అభ్యంతరం లేదు. ఆ కమిటీ గురించే ఆలోచిస్తున్నాము.

శ్రీ ఎమ్. చిన నాగయ్య (ప్రత్తిపాడు) :—జిల్లా పరిషత్తులలోను పంచాయతీ సమితులలోను ఉపాధ్యాయులకు చాలా డబ్బు వినియోగ పరుస్తున్నాము. కాని గ్రామాలలో ఉపాధ్యాయులు అక్కడి పాలిటిక్సుతో సంబంధం పెట్టుకుంటున్నారు. వెంగళరావు కమిటీ సిఫార్సులు ఆలోచిస్తున్నా మని త్రోసివేయడం కంటె సీరియస్‌గా తీసుకుని త్వరగా నిర్ణయం తీసుకుంటారా?

శ్రీ పి. వి. నరసింహారావు :—త్రోసివేయడమనేది లేదు. ఆలోచించ కుండా ఏమీ చేయడానికి వీలులేదు కనుక ఆలోచిస్తున్నాము అన్నారు.

శ్రీ ఎం. రజాబలీ (ఖమ్మం) :—ఆలోచించడానికి ఎంతకాలం పడుతుంది?

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు :—నేను చెప్పాను కదా. It is at a very late stage, Sir. చాలాకాలం పట్టదు. తొందరగానే నిర్ణయం తీసుకుంటాను.

శ్రీ కె. మునుస్వామి (సత్యవేడు) :—ప్రతి సమితిలోను కొన్ని అనుకూల మైన గ్రామాలు, కొన్ని అనుకూలంగా లేని గ్రామాలు ఉంటాయి. అనుకూల

మైన గ్రామాలలో రిటైరయే వరకు కొంతమంది ఉంటున్నారు. అనుకూలంగా లేనిచోట వారిని అక్కడే ఉంచడమో, లేక మరొక అనుకూలంగా లేనిచోటికి మార్చడమో చేస్తున్నారు. ఇట్లా కాకుండా అందరిని అక్కడా, ఇక్కడా మార్చే పద్ధతి ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ పి.వి. నరసింహారావు :—కమిటీని వేస్తే ఇవన్నీ బాగా ఆలోచించడానికి వీలుంటుంది.

SEED FARM AT ANAPARTHI

251 —

* 905 (2609) Sri N. Raghava Reddy :— Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether a seed farm has been established at Anaparthi, Nalgonda District ;

(b) the amount of expenditure incurred towards it so far and the results achieved, and

(c) whether the above seed farm which is running on loss will be abolished and the land assignedto the landless ryots for cultivating it on co-operative basis?

The Minister for Agriculture (Sri K. Venkataratnam) :— (a) Yes, Sir.

(b) A statement containing the particulars is placed on the Table of the House.

(c) No such proposal is under the consideration of the Government at present.

(Statement)

STATEMENT PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE·

(in respect of L. A. Q. No. 2609 [*231])

STATEMENT SHOWING THE EXPENDITURE AND THE RESULTS ACHIEVED·

Item of expenditure	1964–65	1965–66	1966–67	1967–68	1968–69·
1	2	3	4	5	6
1. Land reclamation	8553·00	—	—	30,000.00	10,000.00
2. Irrigation facilities.	—	—	—	—	—
3, Cost of cultivation	2247.00	5329.00	6512.00	3,217·00	5,854 00
4. Contingencies including wages of watchmen.	365.00	896.00	1089.00	924·00	1,756.00
5. Staff charges·	—	3376-00	5250.00	4,575.00	5,614.00
6. Total expenditure.	11165.00	9601.00	12860,00	38,716.00	23,224.00
7· Receipts·	—	4453·60	5108.00	989.00	2,257·00
8(a) Profit or loss takin cultivation expenses into account.	2247.00 (Loss)	876.00 (Loss)	1404.00 (Loss)	2,228.00 (Loss)	3,597.00 (Loss)
(b) Profit or loss taking cultivation expenses and contingencies and wages of watchmen into account.	2612.00 (Loss)	1772.00 (Loss)	2493.90 (Loss)	3,152.00 (Loss)	5,353.00 (Loss)
(c) Profit or Loss taking total expenditure including cost of staff but excluding reclamation charges.	2612.00 (Loss)	5148.00 (Loss)	7752.00 (Loss)	7,727.00 (Loss)	18,838.00 (Loss)

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఫీల్డ్ లేబరు సొసైటీకి ఇచ్చిన భూమిని సీడ్ ఫారంకు తీసుకున్నారు. ఐదు సంవత్సరాలు చేస్తే 4½ వేల రూపాయలు నష్టం వచ్చింది. టేబిలుపై పెట్టిన పత్రం చూస్తే తెలుస్తున్న విషయం. మరల ఇప్పుడు కౌలుకు ఇవ్వాలని చూస్తున్నారు. ఏ భూస్వామికో కట్టపెట్టాలని చూస్తున్నారు. తిరిగి ఆ ఫీల్డ్ లేబరు సొసైటీకే ఇస్తారా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఎవరికి కట్టపెట్టే ఉద్దేశం ప్రభుత్వానికి లేదు. మంచి చక్కని నేల. దీనిని బాగుచేసి ఎక్కువ పండించడానికి ఏర్పాటు చేసారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో నష్టం వచ్చినమాట యదార్థం. ఈ నష్టాన్ని పూడ్చేదానికి ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు వేలాం వెయదామనుకుంటున్నారు. అంతేకాని మరొకరెవ్వరికి ఇవ్వాలనే ఉద్దేశం లేదు. తప్పకుండా దీనినుండి ఫలసాయం తీయడానికే ప్రయత్నం చేస్తాము.

శ్రీ బి. హెచ్. నరసింహారెడ్డి (తుంగతుర్తి) :—రైతులకు పనికివచ్చే విత్తనాలు తయారుచేయడానికి పేదవారికి ఇచ్చిన భూమినుండి బేదఖలుచేయడం ఎందుకు తరువాత ఐనా ఐదు సంవత్సరాలు నష్టం వచ్చే పద్ధతి ఎందుకు ఉండాలి? తిరిగి పేదలకే ఇవ్వకుండా ఎవరో ధనవంతులకు కట్టపెట్టే పద్ధతి ఎందుకు?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఎవరికి ఇవ్వాలనే ఉద్దేశంతో ఈ ఫారం తీసుకోలేదు. కేంద్రప్రభుత్వం అభిప్రాయం అనుసరించి ప్రతి జిల్లాలోను విత్తనాలకు వ్యవసాయ క్షేత్రాలుగా 25 ఎకరాలు చొప్పున తీసుకోవాలని అన్నారు. దాని ప్రకారం తీసుకున్నాము. ఇది 200 ఎకరాల భూమి. చక్కని భూమి. భవిష్యత్తులో దీనిలో పంటలు పండించి రైతులకు ఉపయోగపడే విత్తనాలు తయారుచేయాలనే ఆలోచన ఉంది. దీనిని ఎవరికి ఇవ్వము అని నాకు ముందు మంత్రిగా ఉన్నవారు చెప్పారు. అదే పద్ధతిలో చేయాలనుకుంటున్నాము.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—అక్కడ ఎప్పుడూ విత్తనాలు పండించలేదు. ట్రాక్టర్లు, బుల్‌డోజర్లతో భూమిని చదునుచేసి వేలం వేయడానికి చూస్తున్నారు. ఐదు సంవత్సరాలుగా ఎప్పుడూ విత్తనాలు పండించలేదు.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—కొన్ని సంవత్సరాలుగా వర్షం లేని ప్రదేశం. కొన్ని సంవత్సరాలు నష్టం వచ్చిందంటే భూమి ఇటువంటి మెట్ట ప్రదేశంలో ఉంది. దీనికి ఒక బావి త్రవ్వించి చేసినట్లయితే వరివిత్తనాలు సప్లయి చేయడానికి వీలుంటుంది. కౌలుకు ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు మాత్రమే ఇస్తారు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—ఫీల్డ్ సొసైటీకి ఇచ్చిన తరువాత సీడ్ ఫారం కోసం తీసుకోడం అనేది ముఖ్యమైన విషయం. ఇనిషియల్ ఇన్వెస్టుమెంటు జరగడం వల్ల నష్టం వచ్చినప్పటికి సీడ్ ఫారంగానే ఉంచుతామంటే అర్థం చేసుకోవచ్చును. నష్టం వచ్చింది కాబట్టి ఒకటి రెండు సంవత్సరాలు వేలం వెడతామంటున్నారు. తిరిగి ఫీల్డ్ లేబరు సొసైటీకి ఇవ్వండి, లేదా ప్రభుత్వం తరఫున సీడ్ ఫారం నడపండి. ఈ విషయం ఆలోచిస్తారా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—అది పరిశీలనలో ఉన్నది. రైతులకు ఉపయోగపడే విధంగా విత్తనాల క్షేత్రంగా ఉపయోగించాలి కాని మరొక విధంగా కాదు. అదే ఆలోచన చేస్తున్నాము.

శ్రీ టి. ఎస్. మూర్తి :—చాలా చక్కటి నేల అన్నారు. పేద వారు ఏర్పాటు చేసుకున్న ఫీల్డ్ లేబరు సొసైటీ తప్ప మరొక చోటు వీరికి దొరకలేదా? దానిని తీసుకోవడం ఏమిటి? నష్టం రావడం ఏమిటి? మరల వేలం ఏమిటి? కాంపిటీషన్‌లో ఎవరో కొట్టుకుపోతారు.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఫీల్డ్ లేబరు సొసైటీ నుంచి తీసుకుని వేరొకరికి ఇవ్వాలనే యోచనలేదు. ఎప్పటికైనా రైతులకుసీడ్ ఫారంగా ఉండాలనే ఉద్దేశం. అందుకు కావలసిన పద్ధతిలో చేస్తాం కాని ఎవరికి ఇవ్వదలచ లేదు.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—అక్కడ జొన్న, సజ్జ వేస్తుండి ఉంటారు. ఇనిషియల్ కాస్ట్‌వల్ల నష్టం వచ్చిందా? ఏదైనా విత్తనం వేస్తే ఇతరత్రాఐనా రైతులకు ఉపయోగపడుతుందా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :-ఇతరత్రా బాగుంటుందనే ఆశతోనే వ్యవహారాలు చేయాలి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :—అధ్యక్షా, 1964 నుంచి 1969 వరకు ప్రయోగం చేశారు. దానివల్ల 42 వేల రూపాయలు నష్టం వచ్చింది. ఆలోచన చేయండి. మరల దానివల్ల లాభం పొందేది ఏమీలేదు. చక్కనినేల అంటున్నారు. వేలం పాట పెడితే ఎవరు కొంటారు? భూస్వాములు కొంటారు. కాబట్టి వేలం పాట రద్దు చేసి పేదలకు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం తప్పకుండా పూనుకుంటుందా? లేకపోతే అన్యాయం చేసినవారు అవుతారు. రాష్ట్రి మొత్తంమీద సీడ్ ఫారమ్సు చేస్తున్న వాటిలో ప్రభుత్వ విధానం అట్లానే ఉంది. ఎందుకు ఆ విధముగా చేస్తున్నారు?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :-అధ్యక్షా, ఇప్పటికైనా సీడ్ ఫారమ్సు రైతులకు అవసరం అనుకున్నప్పుడు యివ్వాల్సి రోజున ఒకరికి యిచ్చివేస్తే, 200 ఎకరాల భూమి యిది. ఎకరానికి ఎంతో విలువ కలిగిన ఎకరం 2 వేల రూపాయలు చేసే భూమి. ఈ భూమిని యిచ్చేసి మరొకచోట కావాలంటే, విత్తనాల కొరకు జిల్లాకు ఒక సెంటరును తీసుకుంటే ఎందుకు యివ్వాలని అడిగితే అర్థం లేదు. అది ప్రభుత్వంయొక్క ఉద్దేశ్యం కాదు.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :—లేబరుకు కాంక్షను అయిన భూమిని విత్తనాల కోసం తీసుకొనిపోయే పద్ధతి ప్రభుత్వం ఎందుకు అనుసరిస్తుంది? పేదలు సాగు చేసుకునే భూమే కావలసివచ్చిందా. అంతకంటే మెరుగుగా ఉన్నభూమి భూస్వాముల చేతులలోనుండి తీసుకోకూడదా? మంత్రిగారు తమ విధానం ప్రకటించాలని కోరుతున్నాను.

శ్రీ కె.: వెంకటరత్నం—ప్రభుత్వం యొక్క ఉద్దేశము స్పష్టంగా విత్తనాలకు ఉండాలనే,

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— పేదలు సాగుచేస్తున్న భూమిని ఏ ప్రాంతంలోనైనా విత్తనాల కోసమనో, అడివికోసమనో ఏదో పేరు పెట్టి వారిని బేదఖలు చేయకూడదని ప్రభుత్వం యిప్పటికైనా ప్రకటిస్తుందా ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :— అధ్యక్షా, పేద సాదలకు భూములు కావాలంటే యితరచోట్ల బంజరు భూములు యివ్వవచ్చు. విత్తనాలకు సంబంధించినదే యివ్వవలసిందని అడగడం సబబుకాదు. రైతులకు కావలసినది మరొకటి యివ్వడంలేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— వారు చెబుతున్నది చాలా బంగారంలాంటి పొలం తీసుకున్నాం. అది నాలుగు సంవత్సరాలు గవర్నమెంటు చేత సాగు చేయిస్తే 40 వేల రూపాయలు నష్టం వచ్చింది. ఇప్పుడు ఏమిటి యోచన అంటే దానికోసమే ఉంచుతున్నామన్నారు. ఉంచండి. ఇదివరకు ఏసొసైటీ నుంచయితే తీసుకున్నారో ఆ సొసైటీకి కండిషన్‌తో యివ్వండి. కావాలంటే తీసుకోండి. కాని వేలం ఎందుకు ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :— అధ్యక్షా, వర్షాలు కురవకుండా కొన్ని సంవత్సరాలు అక్కడ వర్షాలు లేనందువల్ల పంటలు పోయినవి. అటువంటి పరిస్థితులలో అది బంగారు లాంటి భూమి అనుకోవడానికి రైతులకు అవకాశం ఉన్నది. దాని గురించి చెప్పవలసిన మాట ఏమీ లేదు.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— కోఆపరేటివ్ సొసైటీ దగ్గరనుంచి తీసుకున్నారు. మళ్లా కావాలంటే తీసుకుంటారనే కండిషన్‌తో పాత కోఆపరేటివ్ సొసైటీకి ఎందుకు యివ్వకూడదు ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :— వారు అడిగింది ఏమిటంటే మీరు ఆ భూమిని బీదవారి దగ్గరనుంచి తీసుకున్నట్లు ఉంది. సీడ్ ఫారం డెవలప్ చేయాలనే ఉద్దేశ్యముతో తీసుకున్నట్లు వుంది మీరు సీడ్ ఫారం డెవలప్ చేసే ఉద్దేశ్యం ఉంటే అట్లానే డెవలప్ చేయండి. లేకపోతే తిరిగి వారికి యిచ్చే ప్రయత్నం చేయండి. వేరే విధముగా దానిని కౌలుకు యివ్వడం కాని చేయవద్దు అని అడుగుతున్నాను.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :— కౌలుకు ఎవరు పాట పాడుకుంటే వారికే యిస్తాం. దానికి ఏమి చేస్తాం.

(చాలమంది గౌరవ సభ్యులు లేచిరి)

మిస్టర్ స్పీకర్ :— కౌలుకు యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యం ఉన్నది.

శ్రీ బి. నరసింహారెడ్డి :— అసలు చొక్క బంగారం లాంటి క్షేత్రాలు భూస్వాములకు చెందినవి ఉన్నాయి. అవి వదిలేసి తాము మంజూరు చేసిన భూముల నుంచి బేదఖలు చేయడాన్ని సమర్థించుకోడానికి మరొక దుర్మార్గానికి పూనుకుంటున్నారెందుచేత ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :— సమర్థించుకోవలసిన అవసరం ఏమీలేదు. ఆ భూమి యొక్క పరిస్థితులు చెప్పాను. చుట్టుప్రక్కల రైతులు పండించుకుంటు

న్నారు. దురదృష్టవశాత్తు వర్షాలు కురవక యిబ్బందులు వచ్చాయి. రేపు ప్రొద్దున్న కావి క్రిష్ట్ చేసే మంచి కిస్తానాలు పలపాయానికి కావలసినదానికి ఏర్పాటు చేయడానికోసం అక్కడ పెట్టాంగాని ఎవరికి యివ్వాలనే ఉద్దేశ్యంలేదు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—అధ్యక్షా, ఎన్ని యుక్తులతో కూడిన సమాధానం చెప్పినా వేలం పాట పాడుతామనే దానినుంచి ఒక యించి కూడా కదలడం లేదు. నేను మంత్రిగారిని సవాలు చేస్తున్నాను. భూమి వేలంపాట పెట్ట డానికి వీలులేదు. ఏ ఫీల్డ్ లేబర్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీనుంచి తీసుకున్నారో తిరిగి వారికి యివ్వండి. లేదా ప్రభుత్వమే నడపండి. అంతేకాని యిదేనా పేదలకోసం మొసలి కన్నీరు కార్చడం?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఫీల్డ్ లేబరు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ క్రింద తీసు కున్నట్లు రికార్డులో ఏమీలేదు రెవిన్యూవారు యిక్కడ సీడ్ ఫారం కోసం ఆ భూమి యిచ్చినట్లు ఉంది. ఆదివరకు ఫీల్డ్ లేబరు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ చేసుకుంటే తీసి యిచ్చినట్లు రికార్డులో కనిపించలేదు.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—వారు చెప్పిన సమాధానంలో అసలు ఫీల్డ్ లేబర్ కోఆపరేటివ్ సొసైటీ దగ్గర తీసుకోలేనట్లు స్పష్టంగాచెబుతున్నారు. ఇదివరకు సభ్యులు స్పష్టంగా చెప్పారు. పేదప్రజలు కోఆపరేటివ్ గా చేస్తున్న భూమిని సీడ్ ఫారము కోసం స్వాధీనం చేసుకున్నారా అనేది ఎంక్వయిరీ చేయించి ఎవరి స్వాధీనం నుంచి తీసుకున్నారో తిరిగి వారికి ప్రభుత్వం యిస్తుందా, ఇవ్వవలసివస్తే. లేక ప్రభుత్వం దానిని సీడ్ ఫారంగా నడుపుతుందా, పరిశీలన చేసి సభా సమక్షంలో రిపోర్టు ఉంచుతారా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—ఇది ఫీల్డ్ లేబరు కోఆపరేటివ్ సొసైటీ అని వారు అంటున్నారు. ఉన్నదో లేదో రికార్డు పరిశీలనచేసి ఆ తరువాత దీనిని ఏమి చేయాలనే దానిమీద ప్రభుత్వం యొక్క నిర్ణయం ఒక ప్రక్క ఉంది అని చెప్పాను. అంతకుముందు మంత్రిగారు శ్రీ తిమ్మారెడ్డిగారు స్పష్టంగా ఈ భూమిని ఏమీ కూడా క్లోజ్ చేయవద్దని తీర్మానాల రూపంగా నిర్ణయం తీసు కున్నారు, డిపార్టుమెంటు అంతాకలిసి. ఆటువంటి పరిస్థితిలో దీనిని ఏమి చేయా లనేది పరిశీలన చేస్తాం.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య .— గవర్నమెంటు ఆలోచించాం అన్నారు బాగానే ఉంది. గవర్నమెంటు స్వయంగా చేస్తామంటారా చేయండి. లేకపోతే ఏ సొసైటీ దగ్గరనుంచి తీసుకున్నారో వారికి ఏధరకైనాసరే అనగా లాండ్ రెవిన్యూకి రెట్టింపు గాని రెండు రెట్లుగాని ధర కట్టి వారికి యిస్తామని చెప్పండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—కౌలుకు యిచ్చే విషయంలో యివ్వము అని అస్యూ రెన్సు యివ్వడానికి హి ఈజ్ నాట్ ప్రిపేర్డ్. ఏ పరిస్థితులలోనూ ఎవరికి కౌలుకు యివ్వము అని చెప్పడానికి సిద్ధముగా ఉన్నారా? వారికి యిస్తే వాపసు యివ్వండి, లేకపోతే సీడ్ ఫారమ్ను డెవలప్ చేయండి. కౌలుకు యివ్వవద్దు అని కోరుతున్నారు.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—మళ్లా దీనిని పరిశీలిస్తాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—దీని కాన్సిక్వెన్సు గవర్నమెంటు ఫేస్ చేయవలసివస్తుంది.

శ్రీ సి. హెచ్. రాజేశ్వరరావు :—నేను ఈ సందర్భంలో గౌరవనీయులైన మంత్రిగారికి, ముఖ్యమంత్రిగారికి మీరు యింత స్పష్టంగా చిన్న సమస్య వచ్చినప్పుడు పేద ప్రజలమీద సానుభూతి చూపిస్తామని అనలేని మొండివైఖరి ఎందుకు అవలంబిస్తున్నారు ?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—బీదవారికోసం వారే పెద్ద బాధపడుతున్నారని కాదు.

శ్రీ సి.హెచ్. రాజేశ్వరరావు ;—ఇంతమంది సభ్యులు చెప్పినప్పుడు సానుభూతితో ఆలోచిస్తామని అయినా చెప్పే పరిస్థితి లేనప్పుడు వారెక్కడి ఉక్కు కాకాని, అధ్యక్షా

శ్రీ కె. బ్రహ్మానందరెడ్డి : —ఇప్పుడు చెప్పారు కదా. మళ్ళా పరిశీలించి అసలు ఏమి చేయాలి, ఏమిటి అనే సంగతి మళ్లీ సభవారికి చెబుతాం కదా.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :—ఈ లోపల వేలం జరగకుండా చూడాలి.

Sri G. Siviah : – There is a specific proposal on this side. Let the Government keep it for its farm or if it is going to be given to others, let it be given to the society. Why don't you take a definite stand on that?

Sri V. B. Raju :— When the Government takes the land, it is taken for a public purpose. If that land is not going to be used for the same public purpose, can the Government use it for any other purpose for which it has not been acquired? It is said that the land has been acquired from the field labour co-operative society. That is the first thing. The second thing is if the land is being parted with —— whether it is the field labour co-operative society or any other cultivator—whether the Government would not consider it proper to give it to those people from whom the land has been taken?

Sri K. Brahmananda Reddy :— Thank you, Sir. But the point is we will take a decision, now that it has been raised.

శ్రీ కె. మునిస్వామి :- అధ్యక్షా, ఎవరి మంచి తీసుకొన్నారో వారికి మరల తిరిగి ఇవ్వాలనేది మా పాయింటు.

Sri K. Brahmananda Reddy :— I think it was Government land before. The Government land which is in possession of the field labour co-operative society is taken over by the Government for a particular public purpose. Supposing the purpose is there, it does not harm any body. Suppose the purpose is not there, what should be done, we will inform the Assembly·

శ్రీ రజాబ్ అలీ :- అధ్యక్షా. అప్పటి వరకు వేలము ఆపుచేస్తారా?

Sri K. Brahmananda Reddy:—తెలుసు లేదండి. If there is any proposed auction, we will stop it.

(Applause)

Mr. Speaker :— All this time could have been saved if the Minister had said it.

NEW PADDY STRAINS

252—

* 830 (2108) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju (Yemmiganur):—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state :

(a) whether it is a fact that new strains of paddy by name 'Jaya" and "Padma" have been developed in our State :

(b) if so, whether a copy of the details of the strains be placed on the Table of the House ?

Sri K. Venkataratnam :—(a) New strains of paddy by name "Jaya" and "Padma" have not been evolved or developed either by the State Agriculture Department or by the Andhra Pradesh Agricultural University.

(b) The details of the strains are furnished in the papers placed on the Table of the House.

PAPERS PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

(Vide L.A.Q. No. 2108 (Starred) (*252)

The details of the strains are furnishrd below :—

Rice Variety of Jaya :—

This has been released by the Central Variety Release Committee on 23rd December, 1968 as sponsored by All India Co-ordinated Rice Improvement Project, Rajendranagar, Hyderabad. During the current season, the National seeds Corporation is multiplaying this variety in 100 acres and it is expected that from this area, seed for 20,000 acres would be available by May, 1969. 1969. This is recommended in regions where I R 8 is presently cultivated. The height of plant is 80-85 cm. and the maturity ranges as follows :

130 to 140 days seed to seed

25 to 30 days seedlings to transplanting

30 to 35 days flowering to maturity.

Reaction to major diseases :—

This variety is resistant to blast at Anakapalle and resistant to bacterial leaf blight at Maruteru and moderately resistant at Rajendranagar.

Quality of produce :—

Commercial grade of the grain is long bold and similar to I R. 8. Rice is white at average, specifies of 25 x 25 cm grain per

straw,ratio is 1: 1 protein 8.2% having recovery 77% and milling 71% cooking quality acceptable.

The grain yield data on Regional and interregionol trials year-wise are indicated below:

Location	Season/year	Experiment	Jaya Grain	I R8 yield	TN. 1. kg per hec.
Rajendranagar	Rabi 1968	IET	10537	11616	9795
Maruteru	do	do	5670	5135	5923
Rajendranagar	do	PVT	8168	7461	7422
Maruteru	do	do	6205	4914	5581
Garikapadu	Kharif 1968	VVT. 2	7074	5092	4563
Amaravathi	do	do	4326	4767	4641
Rajendranagar	do	do	4672	5105	4860
Maruteru	do	do	6484	6917	4689
Maruteru	do	PVT. 1	5784	5678	2740
Rajendranagar	do	do	5550	6150	6000

Rice Variety of Jaya (I. E. T. 723)

The summary of performance of Jaya (I E.T 723) indicaters that this gives an increased yield of % over I R. 8 nnd 12½% over T. N. 1.

The season wise comparative performances of Jaya

Season/ year Grain yield Kg. per hectare.

	IET Jaya	IR 8	TN. 1·
Rabi 1968	7100	6638	6309
Kharif 1968	5188	4873	4408

The comparative performance of Jaya under two levels of fertility.

Location	Season/year	Expt·	IET Jeya 723 Low	High	IT.8 Low	High	TN. 1 Low	High
Maruteru	Kharif 1968	UTT2	6342	6625	6544	7289	4694	4583
Garikapadu	do	,,	6250	7898	4530	5654	4021	5704
Rajendranagar	do	,,	4098	5125	4280	5429	4644	5075
Yield increases from low to high			18%		14%		13%	

Rice Variety Padma C. 28-25:

This has been released by Central Variety release Committee the sponsoring authority being the Director, Central Rice Research Institute Cuttack. 6.

This is a selection from that gross T. 141 and T.N 1.

Coastal Andhra in rabi season is suitable for adoption of this grains in this State. The height of the plant is about 65 cm.s. and shorter than TN. 1.

The maturity ranges from 120 to 125 days in Rabi. This is subceptible to slight disease like T. R. 8. to Garikapadu and stembor-er is moderate under protected condition. This is resistant to lodg-ing It can tolerate drought to certain extent and is suitable for upland cultivation.

The grain falls under the class short bold (SM) at that of T. N. 1 but finer. The cooking quality is fair with swelling value over 4 and protein content 7.9% flavour and taste of cooked rice are acceptable.

The range of yield data is 4082 to 6452 kgs per hectace. A preliminary trial conducted ot CRRI. Cuttabk revealed that this variety is tolerant to salinity.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, మన రాష్ట్రములో జయ, పద్మ అను క్రొత్త రకము వరి వంగడాలను గురించి వ్యవసాయ శాఖగాని, ఆంధ్రప్రదేశ్ వ్యవసాయ విశ్వవిద్యాలయము గాని రూపొందించడముగాని, అభివృద్ధి పరచడముగాని జరుగలేదు. ఈ వంగడాలను గురించి తెలిపే కాగితాలు సభా సమక్షములో వుంచబడినవి.

Mr. Speaker :—Answers for the other questions will be laid on the Table of the House except questions Nos. 256 and 258,

SEASON TICKETS BY R. T. C.

256—

* 127 (1556) Q.-Sarvasri Y. Venkata Rao & M. Ch. Nagaiah:— Will the hon. Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether the Government will consider the proposal of issuing season tickets on Road Transport Corporation Buses; and

(b) if not, the reasons therefor?

The Minister for Transport (Dr. M. N. Lakshminarasayya) :— a) The Andhra Pradesh State Road Transport Corporation is already issuing season tickets on the City and Suburban Services in Hyderabad and Secunderabad to the categories of passengers mentioned below viz:—

(i) Students reading in recognised educational Institutions other than Evening Colleges;

(ii) Non-Gazatted Government Servants, including Section Officers of the Secretariat who are made Gazetted racently;

(iii) Employees working in factories and establishments.

(b) Does not arise.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :— అధ్యక్షా, ఈ ఫెసిలిటీ ఈ జంట నగరాలవరకే వున్నది. గ్రామాలలోని స్టూడెంట్సుకు, యన్. జీ. ఓ లకు కూడ ఎక్స్టెండు చేస్తారా?

డాక్టర్ యమ్ యన్. లక్ష్మీనరసయ్య :—సిటీవరకే ఇస్తున్నారు. గ్రామాలకు సంబంధించినది కాదు.

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—అధ్యక్షా, బెజవాడ, గుంటూరు టౌన్సులో కూడ ప్రక్కన వున్న విలేజెస్ నుంచి కాలేజీలకు స్టూడెంట్సు రావడానికి, ఆఫీసులకు యన్. జీ. ఓ లు రావడానికి వీలుగా ఈ సౌకర్యాన్ని వారికి కూడ ఎక్స్టెండ్ చేయడానికి ఆలోచిస్తారా?

డాక్టర్ యం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య :—పరిశీలించాలి.

శ్రీ జి. రామిరెడ్డి (దుగ్గిరాల) :—అధ్యక్షా, టౌన్సులో చాల రద్దీగా వుండి ఇళ్లు దొరకని కారణంచేత స్టూడెంట్సు ప్రక్కనవున్న విలేజెస్ నుంచి రావడానికి అవకాశము కలిగే దానికి తప్పకుండా ప్రభుత్వము పరిశీలిస్తే మంచిది. ఆ విధంగా ఆలోచిస్తారా?

డాక్టర్ యం. యన్. లక్ష్మీనరసయ్య :—ఆలోచన చేయాలి.

LOSSES IN KAKINADA MUNICIPALITY

258—

* 663 (7664) Q.—Sri C.V.K.Rao:—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether Government is aware that according to the Audit Report of 1966-67 of the General fund account of Kakinada Municipality audited by the District Inspector of Local Fund Accounts, Kakinada, there have been audit objections for previous years involving a loss of Rs. 4,35,164-81 P for 262 items, if so, what action was taken;

(b) whether the Government is aware of the Communication sent by Sri C. V. K. Rao, M. L. A. to the Director of Municipal Administration, on 13-8-1968 asking for a detailed and thorough auditing of Kakinada Municipality for all months of the year 1967-68; if so, what action was taken; and

(c) whether it is not a fact that Ex-Commissioner of Kakinada Municipality Sri Mohana Rao was put under suspension, if so, what are the charges and at what stage is, the investigation of the charges?

The Minister for Finance deputised the Minister for Municipal Administration and answered the questions. (Sri K. Vijayabhaskara Reddy) :— (a) Yes, Sir. Objections of serious nature which require action under sur-charge rules, were specifically communicated to the executive authorities responsible, by the Examiner of Local Fund and Panchayati Raj Accounts. Surcharge certificates were issued against:

(i) Sri C. V. Subbaiah Chowdary and (ii) Sri M. A. Beig Ex-Commissioners of the Municipality. On appeal by Sri C. V. Subbaiah Chowdary, the Government have ordered the recovery of the account of Rs. 733/38 from the then M.H.C. Clerk and a Sanitary Inspector. The appeal of Sri M. A. Baig is under consideration of Government.

(b) Yes, Sir. On receipt of the letter dated 13 8 1968 from Sri C. V. K. Rao, M.L.A. the Director of Municipal Administration addressed the Examiner of Local Fund and Panchayati Raj Accounts to take up full audit of the accounts of the Municipality and report the irregularities if any in the matter. Thereupon the Examiner of Local Fund and Panchayati Raj Accounts requested the Director of Municipal Administration to obtain the resolution of the Municipal Council agreeing to bear the cost if he considered it necessary to conduct a full audit. The Director of Municipal Administration has since obtained the resolution of the Municipal Council and forwarded the same to Government The Government have sanctioned the creation of the following posts under the Municipality for a period of six months with effect from the date of appointment for the purpose of conducting the full scale audit of the General Fund Accounts of the Municipal Council for the year 1967-68 ;

1. One District Inspector.

2. Two Upper Division Auditors.

3. One Peon.

(c) It is fact that Sri J. Mohan Rao, Ex-Secretary and Special Officer, Kakinada Municipality was placed under suspension. The following charges were framed against him when he was working under the Municipality.

(1) That, he while working as Secretary and Special Officer of Kakinada Municipality from 30-6 1964 to 14-8-1965, in abuse of his official position sanctioned house service connections to several persons without observing the usual procedure and without following the orders on the subject.

(2) That he appointed certain Clerks, Bill Collectors, Peons and Conductresses in utter disregard of the the Rules laid down by the Government.

(3) That he purchased a house site measuring 805 square yards on 29-3-1965 from Dr H. S. Ramasastry, M. D. and constructed a house at an estimated cost of Rs. 22,534 in Gandhinagar area of Kakinada town which is beyond the known course of his income.

(4) That actuated by ulterior motive and in abuse of his official position, he sanctioned the municipal markets, Cart stands and slaughter house at a time, for lease of three years in violation of rules.

The Tribunal for Disciplinary Proceedings has been requested to conduct on enquiry and submit its report to Government. Its report is awaited.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— అధ్యక్షా, 1966-67 సంవత్సరము ఆడిటు రిపోర్టు ప్రకారము 4 లక్షల 86 వేలు కాకినాడ మునిసిపాలిటీకి నష్టము వచ్చినట్లు మంత్రిగారు ఒప్పుకొన్నారు. ఆ నష్టములో ఎంత రికవరీ జరిగినది చెబుతారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—ఆ ఒక్క సంవత్సరములో కాదు. ఆ సంవత్సరము ఆడిటు చేసినప్పుడు బయట పడిన విషయాలు. ఇవన్నీ 1954 నుంచి వచ్చిన విషయాలు. వారు చెప్పినట్లు 1967-68 పర్టిక్యులర్‌గా పూర్తిగా ఆడిటు చేయాలని అన్నాము. దానిని శాంక్షను చేశాము. కొద్ది రోజులలో ఆడిటు జరుగుతుంది. మిగతావారు ఎవరెవరు బాధ్యులో వారికి సర్చార్జి నోటీసులు ఇవ్వడము జరిగింది. ఆ ప్రొసెస్ జరుగుతున్నది.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—అధ్యక్షా, సి. కి జవాబు చెబుతూ ఈ డబ్బుకు సంబంధించినది ఏమీ లేదు అని చెప్పారు. ఇది 1954 నుంచి పేరుకొన్నటువంటిది అంటున్నారు. ఈ డబ్బుకు, ఆ ఆఫీసరుకు ఏమి సంబంధము? సంబంధము వున్నదా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—అనే అర్థము. Violation of rules, ulterior motives....ఇవన్నీ అన్నాము.

శ్రీ టి. వి. రాఘవులు :—అధ్యక్షా, 4 లక్షలు రూపాయలు అని అన్నారు. 1954 నుంచి వున్నవన్నీ ఆ సంవత్సరము ఆడిటు చేశారన్నారు. అప్పటికి ఆ ఆఫీసరు వున్నారా?

శ్రీ కె. విజయభాస్కరరెడ్డి :—కొందరు వున్నారు. కొందరు లేరు. ఎవరు వున్నా, ఏమి లేకున్నా, వారి వారి టైంలో రూల్సుకు వ్యతిరేకముగా గాని, ఇతర విధంగా జరిగిన వాటికన్నింటికి చర్య తీసుకొని సర్చార్జి చేయడానికి నోటీసులు సర్వ్ చేయబడినవి.

SHORT-NOTICE QUESTION AND ANSWER

Strike in Krishna Jute Mills, Eluru

270-A.—

S.N.Q. No. 1722-L :—Sri M. Venkatanarayana :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state.

(a) the reasons for the recent strike for 50 days in Krishna Jute Mills, Eluru;

(b) the steps if any, taken by Government to settle the matter and the details thereof; and

(c) the manner in which the Government have decided to punish the persons responsible for the said strike?

The Minister for Labour (Sri G. Sanjeeva Reddy):—(a) The weavers of the Krishna Jute Mills struck work suddenly on 24-6-69 demanding increase in piece-rate work wages. Simultaneously the workers in the finishing department of the mills also started and continued "Sit-down strike" demanding increase in wage. The manage-

ment laid off the workers of other departments on ... from ... a. m. and this was lifted by them on 21-7-69 from 6.00 a. m. as per the advice of the Labour Department.

(b) After the failure of the efforts made by the Labour Department, I intervened on 4-8-69 and brought about a settlement. The parties entered into an agreement on 10-8-69 under section 18(1) of the Industrial Disputes Act. The workers resumed duty on 12-8-69.

(c) Show cause notices were issued to 7 persons in this regard and replies of 6 persons were received and they are presently under examination.

శ్రీ యం. వెంకటనారాయణ :—అధ్యక్షా, 50 రోజుల స్ట్రయికుకు నేరస్థులెవరైనా ఉంటే పొలిటికల్ పార్టీస్‌గాని, వేరేవేవి ఉంటాయని ఉంటే వారి మీద ఛార్జెస్ పెట్టారా ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—ఏడుగురికి షో-కాజ్ నోటీసు ఇచ్చాము. ఆరుగురు రిప్లయి ఇచ్చారు. ఇంకొకరి రిప్లయి వచ్చిన తరువాత చూస్తాము.

శ్రీ యం. వెంకటనారాయణ :—మొన్న హైద్రాబాదులో ఆని మేనేజిమెంటులను కార్మిక సంఘాలను పిలిపించి చెప్పినదాంట్లో మీరిచ్చిన జడ్జిమెంటును నిరాకరించారా? అయితే ఏమి చర్యలు తీసుకున్నారు ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—రెండు యూనియన్లు ఉన్నాయి. ఎ. ఐ. టి. సి. ఐ. యు. టి. సి. ఆ ఎ. ఐ. టి. సి. లో రెండు గ్రూపులున్నాయి. రైట్ కమ్యూనిస్టు, లెఫ్ట్ కమ్యూనిస్టు నక్సలైటు కమ్యూనిస్టు అని. ఆ మూడుగని ఐ. యన్. టి. యు. సి. సమావేశం జరిగినప్పుడు నక్సలైటు కమ్యూనిస్టువారు మేము కూర్చోమని నిరాకరిస్తే అన్ని గ్రూపులవారిని పిలిపించాము. వాక్ అవుట్ చేసిన నక్సలైటువారు స్ట్రయిక్ కాల్ ఆఫ్ చేసుకున్నారు. అగ్రిమెంటుద్వారా కొంత లాభం జరిగిన తరువాత అందరూకూడ స్ట్రయికు విరమించారు. అగ్రిమెంటులో ఉండకుండా వెళ్ళిపోయినందుకు వారిపై ఏమీ చర్య తీసుకొనడానికి లేదు.

శ్రీ యం. వెంకటనారాయణ :—యీ వాక్ అవుట్ చేయడం చట్టానికి వ్యతిరేకం. వారిపైకూడ చర్యలు తీసుకొనడానికి ఏమయినా ఆలోచిస్తారా ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—అది వాక్ అవుటు గురించి కాదు. ఇల్లీగల్ స్ట్రయికు చేసినందుకు ఇల్లీగల్ స్ట్రయికు ఎందుకు చేశారని మేము షో-కాజ్ నోటీసిచ్చాము. దానిపయిన ఆరుగురు సమాధానం పంపించారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఒక ఇబ్బంది ఉన్నది. ఆ వర్కర్సు యొక్క సమస్యల పరిష్కారం గురించి స్ట్రయికు చేస్తే పరిష్కారం అవుతుంది. వర్కర్సు మీద చర్య తీసుకొనడంలో అర్థంలేదు. అందుచేత అది తలపెట్టవద్దని కోరుతున్నాను.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :—రిప్లయి వచ్చిన తరువాత దానిలో కొన్ని రిప్లయిస్ చేయాలి.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అందరూ పనిలోకి వచ్చేశారు. అంతా అయిపోయిందికదా ఇంక లీగాలిటీ ఏముంది.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :— శక్షను 23–24 క్రింద ఒక కేసు ఉన్నప్పుడు స్ట్రైయికు చేయడం ఇల్లీగల్ అని ఉంది. అయినా గాని అగ్రిమెంటు చేశాం. వారి సమాధానం వచ్చినాక చూస్తాం.

శ్రీ జి. లచ్చన్న (సోంపేట) :— ఇల్లీగల్ స్ట్రయికని డిపార్టుమెంటు భావించిన తరువాత అగ్రిమెంటుకు వచ్చామని తెలిపిస్తున్నారు. ఇల్లీగల్ స్ట్రైయికని ఓవర్ లుక్ చేసేకదా అగ్రిమెంటుకు ఎంటర్ అయినారు. అటువంటప్పుడు ఇల్లీగల్ సమస్య అనేది ఉత్పన్నమవుతుందా ?

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :— స్ట్రయికు వేరు, సమస్య వేరు. ఒక సమస్య కోర్టు ముందుంది. అటువంటప్పుడు స్ట్రయికు చేయరాదని లా లో ఉంది. వారు చేశారు. చేసినాక మేము పిలిపించి సమస్యను పరిష్కారం చేశాము. స్ట్రైయికు ఇల్లీగల్ అని మేనేజిమెంటు వారు కంప్లయింటు చేశారు. దానిపైన వారిని సముదాయిషి అడిగాము. వారి ఎక్స్ప్లనేషను వచ్చిన తరువాత ఇల్లీగల్ ఉందా లేదా అనేది తెలుస్తుంది.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— అసలు ఇది సక్రమంగా లేదు. ఇల్లీగల్ క్వశ్చన్ ఎక్కడ ? అగ్రిమెంటు సెటిల్ అయిపోయింది. కాబట్టి అక్కడ ఇల్లీగలిటీ లేదు.

శ్రీ జి. సంజీవరెడ్డి :— జనరలుగా మాట్లాడేకంటె చట్టాన్ని ముందు పెట్టుకుని మాట్లాడితే బాగుంటుంది.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :— మీరు లేబర్ సైడు మాట్లాడండి. పూర్వం లేబరు లీడరు కదా.

WRITTEN ANSWERS TO QUESTIONS

Groundnut Strain

253—

*822 (2098) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether it is a fact that Research was conducted by the Agriculture Department to develop a new strain of groundnut of shorter duration ;

(b) if so, the name of the strain ; and

(c) the yield that was achieved ?

A :—

(a) All Agricultural Research Stations in the State were transferred to the A. P. Agricultural University after its formation. The Agricultural University has reported that research was conducted to evolve new strains of groundnut of shorter duration.

(b) Two new strains of shorter duration of groundnut are reported to have been developed. The varieties are mentioned as AH. 6279, (114 days duration) and A.H - 1192, (116 days duration).

(c) A quantity of 1075 kgs. per Hectare and 1064 Kgs. per Hectare are reported to have been achieved in the experimental plots respectively under the said two varieties, as against 929 Kgs. per Hectare of TMV-2 variety which is considered to be the standard strain of shortest duration with 120 days.

DEVELOPMENT OF WOOL PRODUCTION

254—

*845 (2220) Q.—Sri Dhanenkula Narasimham (Udayagiri) :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) whether the Government have taken any steps for the development of Wool Production ; and

(b) if so, the extent of progress achieved during 1966 67 and 1967-68 ?

A :—

(a) Yes, Sir.

(b) The steps so far taken were not successful due to high mortality and poor survival of the Bikanir bread of Sheep in the State. However, efforts are being made to secure Rambowillet and corriadale breed of sheep from abroad for cross breeding purposes with local sheep for better wool and mutton production.

AREA UNDER TURMERIC

255—

*653 (7517) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju :—Will the hon. Minister for Agriculture be pleased to state:

(a) the area covered by turmeric in our State during the year 1967-68 ;

(b) the total production during that year ;

(c) whether any export of turmeric was made during 1967-68 and

(d) if so, the quantity that was exported and the exchange earned ?

A :—

(a) 34,500 acres.

(b) 37,100 tonns.

(c) & (d) Direct export of turmeric from Andhra Pradesh is negligible as it is mainly exported from Bombay and Madras ports.

TRANSPORT FACILITIES IN PALAKONDA TALUK

257—

*51 (7067) Q.—Sarvasri M. Venkatrami Naidu and Ch. Satyanarayana (Ponduru) :—Will the hon. Minister for Transport be pleased to state:

(a) whether it is fact that there are no transport facilities for 20 villages including Sekharapalli, Nagguru, Patuvardnam and Kinjangi in Palakonda taluk, Srikakulam district;

(b) whether the Government are also aware of the fact that no transport facilities are available for the above villages within a radius of 10 miles;

(c) whether the Government propose to arrange transport facilities from Nagavali Right Canal in Parvatipuram taluk; and

(d) if so, by what time?

A:—

(a) Yes. It is due to the fact that these villages are not connected by any road.

(b) Transport facilities are available for the villages within a radius of 10 miles.

(c) It is not possible as there is no road at present.

(d) Does not arise.

SELECTION GRADE MUNICIPALITIES

259—

*827 (2105) Q.—Sri P. O. Satyanarayana Raju:—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) the number and names of the Municipalities that are likely to be converted into selection grade Municipalities during the year, 1968-69; and

(b) the criteria fixed for such conversion?

A:—

(a) There is no such proposal under consideration of Government.

(b) The following is the criteria for upgrading a special Grade Municipality as a Selection Grade Municipality:—

(i) The annual income of the Municipality should be Rs. 10·00 lakhs and above; and

(ii) The Municipality should have considerable population, extent and commercial importance for declaration as a Selection Grade Municipality.

RAILINGS AT ROAD JUNCTIONS

260—

*647 (7467) Q.—Sri Badrivishall Pitti (Maharaj Gunj):—Will the hon. Minister for Municipal Administration be pleased to state:

(a) whether the Municipal Corporation of Hyderabad has provided railings at the road junctions in the twin cities;

(b) if so, the number of places where it was provided;

(c) the amount of expenditure incurred for the purposes;

(d) whether this work has been entrusted to any contractor; and

(e) if so, the names of the said Contractor?

A :—

(a), (b), (c), (d) and (e) Answer is placed on the Table of the House.

PAPER PLACED ON THE TABLE OF THE HOUSE

[VIDE ANSWER TO L.A.Q. No. 7457 (Starred) (* 260)]

(a) Yes Sir.

(b) (a) Abids Circle, (b) Moazam Jahi Market (c) Sultan Bazar (d) Basheer Bagh (e) Women's College (f) New Bridge and Darulshafa (g) Bus Stand near Secunderabad Railway Station.

(c) An amount of Rs. 50,180 was incurred for the purpose.

(d) Yes, Sir.

(e) (1) Sri S. Wali Mohd. (2) Sri Somiah (3) Sri N. Anjiah (4) Sri Ramesh Babu (5) Sri N. Anjiah (6) Sri M. A. Majeed (7) Sri Nagam Babu Rao.

SALE OF TEMPLE LAND AT TELUKAPALLI

261—

* 55 (7085) Q.—Sri P. Mahendranath (Achampet) :- Will the hon. Minister for Endowments be pleased to state :

(a) whether the Government are aware of the fact that the Devasthanam land bearing Survey No. 505 at Telukapalli village, Nagarkurnool taluk, Mahboobnagar district, was recently sold by the tenant unauthorisedly to the villagers for the construction of houses; and

(b) if so, the action taken thereon?

A :—

(a) About 15 acres out of acres 18-22 guntas of land in Survey No. 505 have have been given on permanent lease with full rights over the the land, amounting to alienation.

(b) The Assistant Commissioner, Endowments Department, Mahboobnagar, has been instructed to have a civil suit filed for taking possession of the land after ascertaining the exact extent of land in the possession of others, after survey. The Assistant Commissioner has also been instructed to see that the Board of Trustees initiate necessary disciplinary proceeding against the Muttasaddi for giving out the land on permanent lease on nominal consideration.

REPAIRS TO CANALS IN GODAVARI WESTERN DIVISION

262—

* 361 (1322) Q.—Sri C.V.K. Rao :- Will the hon. Minister for Irrigation be pleased to state :

(a) whether the Government is aware that Western Delta Canals of Godavari were not repaired for the last twenty years and if so, what are the reasons therefor; and

(b) whether the Government propose to get the said canals repaired this year and if so, what would be its cost ?

A :—

(a) No thorough repairs to canals in Godavari Western Delta were done through out their length during any year, but repairs such as silt clearance, strengthening banks and providing revetment wherever necessary have been carried out in the previous years based on the availability of funds.

(b) Yes, Sir. The cost of repairs will be about Rs. 10 100 lakhs.

SCHOOL FOR TROPICAL MEDICINE

263—

* 675 (1154) Q.—Sri T S. Murthy :—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether Government consider the necessity to open a school of Tropical Medicine and Hygiene in our State during the 4th plan period; and

(b) if not, the reasons therefor ?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Due to paucity of funds.

SINGARENI COLLIERIES HOSPITAL

264—

* 720 (1612) Q.—Sri R. Mahananda ;—Will the hon. Minister for Health and Medical be pleased to state :

(a) whether the Government is aware that the Singareni Collieries Hospital is situated far away from the town ;

(b) what is the average expenditure on medicines on the above Hospital, per year ;

(c) whether this is sufficient for the patients ; and

(d) whether the Government is aware that the beds of this Hospital are vacant for a number of days in the month and if so, what are the reasons ?

A :—

(a) It is not far away from the Town.

(b) Rs. 2.00 lakhs.

(c) Yes, Sir.

(d) Yes, Sir. In view of the decrease in the strength of workers and also decrease in the number of acidents, the bed-strength is falling down.

I. T. I. AT PALMANER

265—

* 1038 Q.—Sri T. C. Rajan :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to start an Industrial Training Institute in Palmaner of Chittoor District ; and

(b) if so when it will be started ?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

RETRENCHMENT IN WIG FACTORY

266—

* 1099 Q.—Sri Agarala Eswara Reddy :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) the number of workers retrenched due to the closure of the Wig Factory at Tirupathi managed by the State Trading Corporation ; and

(b) whether retrenchment compensation was paid to the employees of the factory ?

A :—

(a) 160.

(b) Yes.

ABHIRAMA COTTON MILLS WORKERS

267—

* 1149 Q.—Sri S. Vemayya :—Will the hon. Minister for Labour be pleased to state :

(a) the reasons for the abnormal delay to refer the dispute for adjudication to Labour Court in pursuance of Labour Officer Conciliation report Rc. No. A-1025/68, dated 4-11-1968 pertaining to removal of 80 workers under the management of Abhirama Cotton Mills Private Limited, Sullurpet taluk. Nellore district ;

(b) whether the Government has taken any steps for the reinstatement of victimised workers in the matter ; and

(c) if answer to clause (b) is in negative the reasons therefor

A :—

(a) & (b) The dispute over the termination of services of 29 workers and not 80 workers etc., was referred to Labour Court, Guntur, for adjudication vide G. O. Ms. No. 197 Dt. 14-2-1969. There was no abnormal delay in referring the dispute to adjudication.

(c) Does not arise.

RED SANDERS PLANTS

268—

* 616 (6919) Q —Sri K. Muniswamy:—Will the hon. Minister for Forests be pleased to state :

(a) whether there are any proposals with the Government to raise Red-Sandres Plants and Bamboo Plants in the Forest area at Satyavedu taluk, Chittoor district; and

(b) if so, in what extent of land and from when?

A :—

(a) No, Sir.

(b) Does not arise.

AGRICULTURAL ENGINEERING WORKSHOP

269—

* 800 (1990) Q.—Sri Agarala Eswara Reddy:—Will the hon Minister for Marketing be pleased to state :

(a) whether there is any proposal with the Government to start an Agricultural Engineering Workshop in Andhra Pradesh; and

(b) if so, when?

A :—

(a) and (b) The Agro-Industries Corporation proposes to set up in near future Agricultural Engineering workshops in every District for organising after-sales service and also for repairs and maintenance of the machinery owned and hired by the Corporation.

INSTITUTE OF FOREIGN TRADE

270 -

* .029 (2423-W) Q.—Sri A. Madhava Rao (Nellore):—Will the hon. Minister for Commerce be pleased to state :

(a) whether the Government propose to set up an Institute of Foreign Trade at State Level as an auconomus Organisation for developing programmes of training, researh and market studies;

(b) if so, when and the details of the same; and

A :—

(a) & (b) No, Sir.

(c) The Government have set up a full-fledged Directorate of Commerce and Export Promotion. A high level State Export Prootion Board with the Chief Minister as its Chairman, and 15 mmodity Panels have been constituted to review all matters of port promotion. The Indian Instiute of Foreign Trade has conducted detailed survey of export potentialities in this State. The State overnment is receiving necessary co-operation from the Institute nd taking advantage of their training programme, market studies etc.

The Small Industries Service Institute and the Small Industries Extension Training Institute are conducting training courses in export marketing for small industrialists and the Govt. officers and the Government are taking advantage of it. Hence no separate organisation is proposed to be set up here for the present.

BUSINESS OF THE HOUSE

Mr. Speaker :—I have to announce to the House..

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా, యీ నెల 21 వ తేదీన....

శ్రీ జి. లచ్చన్న :—కాల్ ఎటెన్షన్ నోటీసుపై వెంకట్రావుగారు చెబితే మంత్రిగారి సమాధానం....

మిస్టర్ స్పీకర్ :—మెంబర్సు ఏమి చేస్తున్నారో మినిష్టర్సు అదే చేస్తున్నారు. నా అనుమతిమీద మీరు సప్లిమెంటరీలు అడగాలి. కాని అలా కాలేదు. మీరు అడిగిన ప్రశ్నలకు సంజీవరెడ్డిగారు సమాధానాలు చెబుతూ పోతున్నారు. నేను ఊరికే అయిదు నిముషాలు అట్లాగే కూర్చున్నాను. నేను వెంకట్రావుగారూ అంటే మినిష్టరుగారు చదువుతున్నారు. లెట్ అజ్ ఫాలో రూల్స్. నా పర్మిషన్తో చదివి వుంటే బాగుండేది. నేను ఇవ్వకముందే చదువుతున్నారు.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—యీ నెల 23 వ తేదీన ఇంటిగ్రేటెడ్ మిల్క్ ప్రాజెక్టుకు సంబంధించి 1788 వ నెంబరు నక్షత్రగుర్తు ప్రశ్నకు సమాధానం చెబుతూ కొన్ని వివరాలు సభా వేదికపై ఉంచుతానని వాగ్దానం చేశాను ఆ వివరాలు సభా బల్లపై యీ రోజు ఉంచుతున్నాను.

Mr. Speaker :—I have to announce to the House that the latest hour for receipt of cut-motions on the budget is 3 p.m. on Saturday, the 30th August 1969. Such Motions as are received afterwards will not be admitted.

Now, there is one call attention notice under Rule 74 given notice of by hon. Sri Y. Venkat Rao and Ch. Nagiah.

CALLING ATTENTION TO A MATTER OF URGENT PUBLIC IMPORTANCE

re; NEED FOR FREE DISTRIBUTION OF PESTICIDES IN KRISHNA WESTERN DIVISION AND GUNTUR DISTRICT

శ్రీ వై. వెంకటరావు :—అధ్యక్షా, కృష్ణా వెస్ట్రన్ డెల్టాలో గుంటూరు జిల్లాలో యీ వరిపంటకు విపరీతంగా విస్పా అనే తెగులు వచ్చి పొలాలు అన్నీ డేమేజ్ అయినవి. మే నెలలో తుఫానువలన బీడు తుంగ మొదలయినవి విపరీతంగా పెరిగాయి. వాటిని సాగుచేసి ట్రాన్స్‌ప్లాంటు చేయడానికి రైతులు ఒక్కొక్కరు నాలుగువందల రూపాయలు ఖర్చుచేశారు. అయినా ట్రాన్స్‌ప్లాం

శేషను చేసిన 10-15 రోజులకు యీ తెగులు వచ్చింది. ఇది బాలారిష్టం మాదిరిగా వచ్చింది. ట్రాక్టరులకే రైతులు ఎకరాకు 100 రూపాయలు పెట్టారు, సీడ్‌లింగ్సుకు సెంటుకు 30 రూపాయలు చేసి పెట్టారు. ఎరువులు వేశారు. నాటువేయగానే యీ తెగులు వచ్చింది. డిప్యూటీ డైరక్టరుగారిని మొన్న కలిశాము. వారు 60 వేల ఎకరాలకు తప్ప తెగులు లేదంటున్నారు. కాని తెగులులేని పొలమంటూ లేదు. నేను అన్ని ప్రాంతాలూ తిరిగాను, అన్నిచోట్ల తెగుళ్లున్నాయి. ఈ రోజులలో పొలాలు పచ్చగా కలకలలాడుతూ ఉండేది పోయి అన్నీ తెల్లగా మాడిపోయినాయి. తరువాత సబ్సిడి రేట్సులో పెస్టిసైడ్సు ఇస్తామన్నారు. కాని ఇంతవరకూ లేదు. లోనుకూడ లేదు. ప్రభుత్వం వెంటనే ప్లాంట్ ప్రొటక్షను మెజర్సు తీసుకుని ఫ్రీ ఆఫ్ కాస్ట్ అయినా లేక సబ్సిడైజ్డు రేట్సు కయినా సప్లయి చేయకపోతే చాల భయాందోళనగా ఉంటుంది. కొద్దిగా ఓపికున్న రైతు పెస్టిసైడ్ చల్లుకున్నా ప్రక్కరైతు పొలానికి తెగులుంటుంది కనుక ప్రభుత్వం వెంటనే చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాము.

శ్రీ సి.హెచ్. నాగయ్య :—అధ్యక్షా, యీ తెగుళ్ల నివారణను రేడియోలో ప్రభుత్వం చెబుతున్నట్లుగా మూడు వంతులు ప్రభుత్వంవారు ఒక వంతు రైతులని చెపుతూ పరిమితిగా అయిదు తాలూకాలలో గుంటూరు జిల్లాలో బాపట్ల, సత్తెనపల్లి, రేపల్లె ఇలాంటివాటిలో చేశారు. నాగార్జున సాగరు ప్రక్కనున్న నరసరావుపేట సత్తెనపల్లి ఇవన్నీ మినహాయించారు. ఈ తెగుళ్ల వలన రైతులు బాధపడే పరిస్థితులున్నాయి కనుక వాటికికూడ యీ పెస్టిసైడ్సు సప్లయిచేయాలి.

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—అధ్యక్షా! జులై 1969 మొదటి వారములో కృష్ణా జిల్లాలోని అవనిగడ్డ, మొవ్వా, గుడివాడ, బందరు, బంటుమిల్లి, కైకలూరు, మండపల్లి మరియు గన్నవరం ప్రాంతాలలో వరిపంటకు ఈ హిస్పా పురుగు తగిలినట్లు తెలుసుకోబడినది. ఈ తెగుళ్ళను వాడుకభాషలో కాటాకు తెగుళ్ళు అంటారు. ఇది పురుగు వలన కలుగుతుంది. ఈ తెగుళ్ళు తగిలిన మొక్కలు తెల్లగా పాలిపోయి వాడిపోవును. తరువాత ఈ తెగుళ్ళు గుంటూరు జిల్లాలో రేపల్లె మరియు తెనాలి తాలూకాలలో కూడా వచ్చినట్లు తెలియజేయబడినది. ఈ తెగుళ్ళు పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పు గోదావరి మరియు ఖమ్మం జిల్లాలలో కూడా ఒక అంటువ్యాధిగా సంభవించినట్లు నివేదికలు వచ్చినాయి. ఈ తెగుళ్ళు 5 జిల్లాలలో సుమారుగా 3 లక్షల ఎకరాలలో వ్యాపించినట్లు అంచనా వేయబడింది. ఈ తెగుళ్ళు ఎక్కువగా కృష్ణా మరియు గుంటూరు జిల్లాలలో తగిలింది. ఈ తెగులుకు 10 పర్సెంటు బి. హెచ్. సి. లేక 7 లేదా రెండింటిని తగు పాళ్ళలో కలిపి చల్లి నిర్మూలించవచ్చు. ఒక ఎకరానికి మందు చల్లుటకు అయ్యేటటువంటి ఖర్చు సుమారు 10 రూపాయలు. ఈ తెగులును సరియైన కాలంలో అదుపులోనికి తేనియడల ఇతర ప్రాంతాలకు కూడా అంటు వ్యాధిగా వ్యాపించే అవకాశము ఉన్నది. అందువల్ల ఈ తెగులు తగిలిన ప్రతి

ఎకరాకు పంటమీద సస్యరక్షణ చర్య తప్పకుండా తీసుకోవాలి. అందులకుగాను ఈ 5 జిల్లాలను ఆంధ్రప్రదేశ్ పెస్ట్స్ అండ్ డిసీజ్ కంట్రోల్ చట్టము క్రింద తెగుళ్ళు పీడిత ప్రాంతాలుగా ఈనెల 27 వ తేదీని ప్రకటించబడింది. ఈ చట్టము ప్రకారంగా పురుగుతాకిన ప్రతి ఎకరా పైరుకు సస్యరక్షణ కార్యక్రమాలు తీసుకోవలెను. ఈ కార్యక్రమాలను రైతులు సులభంగా చేపట్టుటకుగాను ప్రభుత్వం వారు రైతులకు కొన్ని సౌకర్యాలు కలుగచేశారు. మందులకు అయ్యేటటువంటి ఖర్చు మొత్తములో సగభాగము అంటె 50 పర్సెంటు అనగా 15 లక్షల రూపాయలు కేంద్రప్రభుత్వము, 25 పర్సెంటు అనగా ఏడున్నర లక్షలు రాష్ట్ర ప్రభుత్వమువారు, మిగిలిన 25 పర్సెంటు అనగా ఎకరానికి రెండున్నర రూపాయలు మాత్రము రైతులు భరించాలి. 3 లక్షల ఎకరాలకు అయ్యే సస్యరక్షణ మందుల విలువ 30 లక్షలు అవుతుంది. దీనిలో 15 లక్షలు రూపాయలు కేంద్రప్రభుత్వమువారు. ఏడున్నర లక్షలు రూపాయలు రాష్ట్రప్రభుత్వమువారు భరిస్తే మిగిలిన ఏడున్నర లక్షల రూపాయలు మాత్రం రైతులు భరించాలి. ఇప్పటికి 5 జిల్లాలలో కలిసి 2 13,650 ఎకరాలలో సస్యరక్షణ చర్యలు తీసుకోబడినాయి. జిల్లాలవారీగా సస్యరక్షణ కార్యక్రమము తీసుకొనిన ఎకరాల మొత్తం:

కృష్ణా	1,54,000
గుంటూరు	35,650
పశ్చిమ గోదావరి	17,000
తూర్పు గోదావరి	6,000
ఖమ్మం	1,000

ఇంకా ఇతరచోట్లకు ఈ వ్యాధి వ్యాపిస్తున్నట్లు వార్తలు వస్తున్నాయి. ఈ తెగులు వ్యాప్తమును అరికట్టడమేగాక వ్యాధి తగిలిన పైరు కూడా బాగా తేరుకొనును. తెగులు తగిలిన వరి పైరుకు బలంగా ఉండి పెరుగుటకు ఎకరాకు 10 పౌనులకు తక్కువకాని నత్రజనిని అనగా 50 పౌనుల అమోనియం సల్ఫేట్‌ను ఆఖరుదఫాగా ఎరువుగా వేయాలి. ఈ ఎరువుల ఖర్చు ఎకరాకు 12 రూపాయలు కావచ్చు. దీనివలన జరిగే మేలు రైతులకు చాలా లాభమని చెప్పుటకు చాలా సంతోషిస్తున్నాను. కాబట్టి రైతులకు ఆఖరుదఫాగా వేసే ఎరువులు ఖరీదు 36 లక్షల రూపాయలతోపాటు ఏడున్నరలక్షల రూపాయలు సస్యరక్షణ మందుల ఖరీదు కలిసి మొత్తము నలభై మూడున్నర లక్షల రూపాయిలు అవుతుంది. ఈ కార్యక్రమం వల్ల పంట మామూలుగానే పండి ఎకరాకు సుమారు వెయ్యి రూపాయలు ఖరీదుచేసే 25 బస్తాల ధాన్యము రావచ్చునని అంచనా వేయబడింది. ఈ కార్యక్రమం వలన మూడు లక్షల ఎకరాలలో. కాలమాన పరిస్థితులను బట్టి 30 కోట్ల రూపాయలు విలువచేసే పంట రక్షింపబడి రైతులకు చేతికి వస్తుంది. ఈ సందర్భంలో వ్యవసాయశాఖవారు ఇచ్చిన సలహాలను చక్కగా పాటించి

సస్యరక్షణ కార్యక్రమాలను భారీఎత్తున అమలుపరచి డెల్టా ప్రాంతానికి కలుగబోయే విపత్తును కాపాడినందుకు మన రైతు సోదరులను ఎక్కువగా అభినందిస్తున్నాను. కేంద్రప్రభుత్వమువారు సకాలంలో మందులు ఖరీదు మొత్తములో సగభాగము అంటె 15 లక్షల రూపాయలు అందజేసినందుకు వారికి కూడా నా కృతజ్ఞత.

శ్రీ కె. బుచ్చిరాయుడు:— అధ్యక్షా! రైతులకు మందులుఇచ్చి వారిచేత ఇండివిడ్యుయలుగా చల్లించడం కంటె ప్రభుత్వము దీనిన్ని టేకప్ చేస్తామన్నారు కాబట్టి ఆ మొత్తము పైరు అంతా కంటిన్యూస్‌గా చల్లేందుకు వీలుగా విమానాల ద్వారా చల్లించే ఏర్పాటు చేస్తే బాగుంటుంది. ఎందుకంటె రైతులకు పంటపోయిన తరువాతగాని ఈ మందులు అందవు. కనుక విమానాలద్వారా మందులు చల్లించే ఏర్పాటు చేస్తారా?

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య:— నేను, ఇంకా ఇద్దరు మిత్రులు ఇట్లాంటి దాని పైన కాల్ అటెన్షన్ ఇచ్చాము. కాని మా పేర్లు దీంట్లో రాలేదండి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— నేను కనుక్కొంటాను.

శ్రీ పి. సుబ్బయ్య :— రెండు సార్లు మేము ఇచ్చాము.

మిస్టర్ స్పీకర్ :— ఈ విషయాన్ని గురించా లేకపోతె సిమిలర్ దాని పైనా. నేను చూస్తాను. అది ఏమైందో నేను కనుక్కొంటాను.

శ్రీ కె. వేంకటరత్నం :— అధ్యక్షా. విమానాల మీద నుండి చల్లడానికి అవకాశాలు లేని పరిస్థితులు ఉన్నాయి. ఎందుకంటె, ఇది ఒక చేనులో ఉంటుంది ఇంకొక చేనులో ఉండడంలేదు. ఈ పరిస్థితులలో విమానాల మీద మందు చల్లుతామని, పదిరూపాయలకని, వచ్చినటువంటి కంపెనీలవారు ఉన్నప్పటికీ వరుసగా రైతులకు అందరికీ కూడా కాదు గనుక, కొన్నిభూముల మీద వస్తుంది, మిగతా వాటికి తరువాత వస్తే రావచ్చు. ఏమైనప్పటికీ ఈనాటికి కూడా, ఇమ్మీడియట్‌గా కావలసివస్తే కూడా, మందు ఇచ్చి రైతులచేత చల్లించడానికి అగ్రికల్చర్ డిపార్ట్‌మెంట్ రాత్రింపగళ్లు కూడా పనిచేస్తున్నారు అని నేను మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ ఎన్. రాఘవరెడ్డి :— అసలు ఒక పైరుమీద వచ్చి ఇంకొక పైరుమీద రావడంలేదు గనుక విమానాలనుంచి చల్లించడానికి అవకాశము లేదంటున్నారు అది అంటువ్యాధి అయినప్పుడు, ఆవిధంగా అంతటా చల్లడం వలన అది ఇతర చోట్ల ప్రివెంట్ చేసినట్లు అవుతుంది గనుక ఆవిధంగా ఎందుకు చల్లకూడదని? ఎందుకంటె, ఇక్కడ కొట్టేటప్పటికి. అక్కడ దెబ్బతింటూ ఉంది. ఇప్పుడు వారు చెప్పినదాంట్లోనె 10 లక్షలు ఎఫెక్ట్ అయితే, 2 లక్షలకు కొట్టామని చెప్పారు.

శ్రీ. పి. సుబ్బయ్య — హెలికాప్టర్ తో మందు చల్లుతాము అనేటటువంటి అభిప్రాయము ఒకటి ఉండెను. దానిని ఇప్పుడు ప్రభుత్వము వదలుకొనినట్లు ఉన్నది. రెండవది, ఇప్పుడు ఇది రెండు భాగాలు ఉన్నాయి రైతు, మీరు చెప్పిన ప్రకారం 75 పర్సెంటు సబ్సిడీతో చెల్లించాలంటె, దీనిని తొందరగా అరికట్టలేము. కాబట్టి హెలికాప్టర్ తో చల్లించేటటువంటి ప్రయత్నము చేస్తారా?

శ్రీ కె. వెంకటరత్నం :—అన్ని విషయాలు చెప్పామండి రైతులు చాలా సంతోషపూర్వకంగా గుంపులు గుంపులుగా వచ్చి మందులు తీసుకొని వాటిని చల్లించు కొంటున్నారు. ఎక్కువ సాధనాలు ఏవైతే ఉన్నాయో, ఇప్పుడు ఆఖరుకు ఈ స్ప్రేయర్సుతో కూడా పనిలేకుండా గోనిసంచులు పెట్టికట్టి రోజుకు 15 ఎకరాలు చల్లేటటువంటి విధంకూడా కనుకొన్నారు. ఇప్పుడు చేలు మళ్లీ పచ్చగా బాగుపడినాయి. స్వయంగా నేను నిన్ననే తూర్పుగోదావరి పశ్చిమగోదావరికి వెళ్ళి చూచాను.

POINT OF INFORMATION

re : HOLDING MEETINGS OF THE ZILLA PARISHADS DURING ASSEMBLY MEETINGS.

శ్రీమతి బి. విమలాదేవి (చెన్నూరు) :—అధ్యక్షా, మొన్న నేను ఒక విషయము మనవిచేశాను. దాన్ని గురించి నాకు ఇదివరకు జవాబు ఏమీరాలేదు వరంగల్ జిల్లా పరిషత్తు మీటింగు అసెంబ్లీ టైములో జరుగుతుందని 1, 2, 3 పర్యాయాలు పంచాయత్ మినిస్టరుగారికి కూడా తెలపడం అయింది. రేపు అక్కడ మీటింగుకు మేము వెళ్లవలసి ఉంటుందా లేదా, అక్కడ మీటింగు ఉన్నదా లేదా మాకేమీ తెలియడంలేదు. అది తెలుసుకో గోరుతున్నాను.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—నాకు మీరు మెమొరాండం ఇచ్చిన తరువాత, వెంటనే పంచాయత్ రాజ్ మినిస్టర్ గారికి ఆ విషయము చెప్పడం జరిగింది. మరి అసెంబ్లీ సమావేశము జరిగేటప్పుడు జిల్లా పరిషత్తు మీటింగ్సు వేసుకోవద్దు అని ఇదివరకే ఇన్ స్ట్రిక్షన్స్ ఇచ్చారు. కాని, వరంగల్ జిల్లా పరిషత్తు వారు ఎందుకు వేసుకొన్నారో తెలియదు. నిన్న కూడా ఛీఫ్ సెక్రటరీ గారికి కాంటాక్ట్ చేసి ఈ మీటింగును పోస్ట్ పోన్ చేయవలసిందని చెప్పాను. ఏమి జరిగిందో తెలియదు. విచారించుకొని మళ్లీ దానిపైన ఏమి చేయవలెనో అదిచేస్తాను.

ఒక గౌరవ సభ్యుడు :—ఇదేమాదిరిగా నిజామాబాద్ లో కూడా రేపు జిల్లా పరిషత్ మీటింగు ఏర్పాటు చేసినారు. మేము పోవలెనా వద్దా అని.

Sri K. Brahmananda Reddy :—Sir. I do not know. Subject to correction, సాధారణంగా అసెంబ్లీ సమావేశములో జిల్లా పరిషత్తు మీటింగ్సు పెట్టకూడదని ఉన్నది. కాని చట్టము ప్రకారం కొన్ని నిబంధనలు ఉన్నాయి. మూడు నెలల లోపల ఒక మీటింగు తప్పకుండా ఉండితీరాలి అని. అటువంటి సందేహం ఏమైనా వస్తే వాళ్లకు చిక్కులు వస్తాయని పెట్టుకొంటారేమో గాని, జనరల్ గా ఇదివరకే ఇన్ స్ట్రిక్షన్స్ ఉన్నాయి.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—అటువంటి నిబంధనలు ఏమి ఉన్నప్పటికి, ఒకటి చేయవచ్చును మనము. ఇక్కడ అసెంబ్లీ జరిగిన తోడనే వాళ్లు పెట్టుకోవచ్చును. For instance, for 5 or 6 days, we are not sitting. ఈ రోజులలో ఎప్పుడు పెట్టుకొనినా సరిపోతుంది. We can as well amend the rules.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—చేయవచ్చు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—రూల్సు అమెండ్ చేయ నక్కరలేదండి ఇప్పుడు ఉన్న పరిస్థితిని బట్టి తమరు ఇంతకుముందే ఇన్‌స్ట్రక్షన్స్ ఇచ్చారు.

Sri K. Brahmananda Reddy :—All right, we shall see wha best we can do.

మిస్టర్ స్పీకర్ :—ఆ రూల్సు అమెండ్ చేస్తే పోతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—చేయవచ్చు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—రూల్సు అమెండ్ చేయనక్కరలేదు. తూర్పు గోదావరిజిల్లా పరిషత్ మీటింగ్‌లు పెట్టటంలేదు. సరిగా ఎడ్జస్టు చేస్తున్నారు; చేయవచ్చును.

Mr Speaker :—Please get it examined.

Sri K. Brahmananda Reddy : –All right, Sir.

Mr. Speaker :—If the members of the Assembly are not made ex-officio members of the zilla parishads, that is a different matter.

Sri K. Brahmananda Reddy : -Members of the Assembly are there, Members of the Parliament are there. It cannot be said definitely that during the time of the sitting that it cannot be held. It is an impossible proposition because the members of the Lok Sabha will be sitting for 8 months in a year. Therefore, general instructions were given that as far as possible during the sittings of the Assembly, Zilla Parishad meetings should not be held. That is a matter which has to be gone into.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—మూడు నెలలలోగా పెట్టకపోతే చైర్‌మన్ పదవి రద్దు అవుతుంది కనుక మీటింగ్ ఫార్మల్‌గా పెట్టినతర్వాత, సబ్జక్టు ఎడ్జర్న్ చేయాలని ఒక కన్వెన్షను క్రియేట్ చేయాలని అనుకొన్నారు. అది చేస్తే సరిపోతుంది.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—అది డబ్బు దండుగ అవుతుంది. అన్నీ ఆలోచిద్దాము. దాని సంగతి ఏమిటి ఎంత ఖర్చవుతుంది, ఆ సాధకబాధకాలు ఆలోచిద్దాము.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—యాక్టు మార్పు చేయండి.

శ్రీ కె. బ్రహ్మానంద రెడ్డి :—యాక్టు మార్పు చేసినా మన కష్టం తీరదు.

PAPERS LAID ON THE TABLE

AMENDMENTS TO THE ANDHRA PRADESH PUBLIC SERVICE COMMISSION REGULATIONS, 1963.

G. O. Ms. No. 659 G.A. (SERVICES-A) DEPT. DATED 29-4-68.

Sri K. Brahananda Reddy;-Sir I beg to re-lay on the Table a copy of G.O. Ms. No. 659, General Administration (Services-A) Department dt. 29.4.68 making an amendment to the Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations, 1963 in accordance with clause (5) of Article 320 of the Constitution.

G. O. Ms No. 806 G. A. (SERVICES-A) DEPT. DATED 28-4-69.

Sri K. Brahmananda Reddy:—Sir, I beg to lay on the table a copy of G. O. Ms. No. 306, General Administration (Services-A) dtd 28.4.69 making an amendment to the Andhra Pradesh Public Service Commission Regulations, 1963 in accordance with clause (5) of Article 320 of Constitution.

THE ANDHRA PRADESH CIVIL SERVICES (DISCIPLINARY PROCEEDINGS TRIBUNAL) RULES, 1961.

Sri K. Brahmananda Reddy :—I beg to lay on the Table a copy of Notification issudd with G.O.Ms. No. 109, General Administration (Services-D) Department dated 25.2.69 containing amendment to sub-rule (5) of Rule 4 of the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Rules, 1961 in accordance with sub-section (2) of Section 10 of the Andhra Pradesh Civil Services (Disciplinary Proceedings Tribunal) Act 1960.

AMENDMENTS TO THE ANDHRA PRADESH MOTOR VEHICLES TAXATION RULES, 1964. G.O.Ms. No. 2000, HOME, (TRANSPORT-I) DATED 27-12-67.

The Minister for Transport Dr. M.N. Lakshminarasiah:—Sir, I beg to re-lay on the Table a copy of the Notification issued under G.O Ms. No. 2000, Home (Transport-I) Department dated 27.12.67 containing an amendment to the Andhra Pradesh Motor.Vehicles Rules, 1964

G. O. Ms. No. 637 HOME (TRANSPORT-II) DEPT. DATED 13-5-69.

Dr. M. N. Lakshminarasayya :—I beg to lay on the Table under sub-section (2) of Section 9 of the Andhra Pradesh Motor Vehicles Taxation Act, 1968 (Andhra Pradesh Act 5 of 1963) a copy of the Notification issued in the G.O Ms. 637, Home, (Transport-II) Department dated 13.5.69 and published in part-I of the Andhra Pradesh Gazette dated 29.5.96 under sub-secton (1) of Section 9 of the said Act.

RULES RELATING TO THE DUTIES OF MEDICAL OFFICERS OF THE HEALTH OF THE H.M.C.

Sri K. Vijayabhaskara Reddy ; Sir, on behalf of Sir, the Minister for Municipal Administration I beg to lay on the Table certain amendment Rules relating to the duties of Medical Officers of Health of the H.M.C. framed under sub-section (2) of section 585 of the H.M.C. Act, 1955 (Act II of 1956) as required under sub-section (3) of Section 585 of the aforesaid Act.

RULES ISSUED IN G.O. MS. NO. 578, HOME (ENDS. III DEPT.) DATE 26-4-69.

Sri P. V Narsimha Rao :-Sir, On behalf of Sri R. Ramalinga Raju, Minister for Raligious and Charitable Endowments, I beg to lay on the Table a copy of the Rules issued in G. O. Ms. No, 578, Home (Endts. III) dated 26-4-69 under section 91 (2) (c) of the Andhra Pradesh Charitable and Hindu Religious Institutions and Endowments Act, 1966 as required by sub section (2) of section 107 of the said Act.

Mr. Speaker :—Papers laid on the Table.

ANNOUNCEMENT

re :—ENHANCEMENT OF PENSION TO GOVERNMET PENSIONERS

Sri K. Vijayabhaskara Reddy :—Sir, Government have had under consideration for some time, the question of enhancing the pension of low paid retired Government servants to compensate in some slight degree the increased cost of living. Hon'ble Members are aware that in this State persons who retired before 1-11-1962 and who were drawing a pension of Rs. 100 and less were given a temporary increase of Rs 10per month, with suitable adjustments for those who retired subsequently and in whose cases, the merger of D.A. with pay had the effect of automatically increasing the pension.

Subsequent to this there has been no enhancement of pension whereas several increases in D. A. were given to serving Government servants.

Government have therefore now decided to enhance the existing temporary increase of pensions by another Rs. 10 p. m. for all Government pensioners drawing a pension of Rs 200 p. m and below with suitable marginal adjustments. This will be available only to pensioners who retire before 31-3-1970 since for others, the recent increased pay scales and further merger of D. A. with pay, will automatically increase the pension.

Government have also decided to extend to the pensioners some facillties for admission, treatment and supply of medicines etc. from all Government hospitals, dispensaries etc., as are now admissible to serving Government servants, except reibursement in cash of medicines purchased in the open market.

These concessions will take effect from 1-9-1969.

BUSINESS OF THE HOUSE

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—అధ్యక్షా, ఆర్డినెన్స్‌కు సంబంధించి నది 230 ఆర్టికల్ క్రింద ఒక రిజల్యూషన్ పంపించాము. ఆ ఆర్డినెన్సు డిస్కషన్‌కు రాలేదు. ఈ రిజల్యూషన్ డిస్కషనుకువచ్చి తీరాలి.

Mr. Speaker :—It has not been sent to me. It will be taken up now by the Business Advisory Committee.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—ఇది ఆలస్యం కాకూడదు. ఆర్డినెన్స్‌కు సంబంధించిన రిజల్యూషను ఏదైనా వస్తే అది వెంటనే వచ్చి తీరాలి.

Mr. Speaker :—The Business Advisory Committee will decide about it. I have ordered that it will be placed before the Business Advisory Committee for consideration.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :—షైము కోసమా ? కన్సిడరేషన్ కోసమా ?

మిస్టర్ స్పీకర్ :—షైము గురించి Let us see what they will decide.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—అధ్యక్షా, ఆర్థికమంత్రిగారి బడ్జెటు ప్రసంగంపై చర్చ సందర్భంలో నేను విద్యావిధానం గురించి కొన్ని విషయాలు తమద్వారా ప్రభుత్వదృష్టికి తేవాలనుకొంటున్నాను. 64—65 లో మనం ఇంటిగ్రేటెడ్ సిలబస్ అములులో పెట్టినాము. ఇపుడు జూనియర్ కాలేజీలు అని ఒక ప్రత్యేకమైన విద్యావిధానాన్ని ఏర్పాటుచేసుకొంటున్నాము. రాష్ట్రమంతా జూనియర్ కాలేజీలు పెడతామంటే అందరు యీ జూనియర్ కాలేజీలు కావాలని చాలా ఆశతో ముందుకువచ్చారు. యూనివర్శిటీ కమీషన్‌గాని, గవర్నమెంటుగాని అప్పట్లో యీ విద్యావిధానాన్ని........

Mr. Speaker :—I have admitted your Call Attention motion. I think, it will be taken up tomorrow.

ANNUAL FINANCIAL STATEMENT (BUDGET) FOR 1969-70. GENERAL DISCUSSION.

శ్రీ డి. వెంకటేశం :—ఈ విద్యా విధానంలో ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. ఫెయిల్డ్ కేండిడేట్స్‌ను ఎస్. ఎస్. ఎల్ సి లో చేరమని ఎస్. ఎస్. ఎల్. సి. పాసైన కాండిడేట్స్‌ను ఇంటర్‌మీడియట్ సెకండ్ ఇయర్‌లో చేర్చమని ప్రభుత్వం ఆదేశించటంలో ప్రభుత్వముయొక్క అభిప్రాయం ఏమిటో అర్థం కాకుండా ఉంది. ఈ జూనియర్ కాలేజీలకు, ఇంతకు ముందు ఉన్నటువంటి హయ్యర్ సెకండరీ స్కూల్సుకు మధ్య ఎట్లాంటి వ్యత్యాసం లేదు అక్కడ ఉచిత విద్యావిధానం అములు జరిపి, యిపుడు యిక్కడ వారిదగ్గర నుండి కంపల్సరీగా ఫీజు వసూలు చేయటం ఏమాత్రం న్యాయంకాదని మనవి చేస్తున్నాను. ప్రత్యేకంగా బోర్డర్ తాలూకాలలో విద్యుచ్ఛక్తిని అధికంగా యిచ్చి డెవలప్ చేస్తామని ప్రభుత్వం వారు యిదివరకు హామీ యిచ్చారు. కాని ఆ విషయం యిపుడు యీ బడ్జెట్ ప్రసంగంలో ప్రస్తావించబడలేదు. ఎలక్ట్రిసిటీ స్కీమ్సు యింట్రడ్యూస్ చేయాలంటే, ప్రభుత్వం అనేకమైన కండిషన్సు పెడుతున్నది వెనుకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేసే విషయంలో—అమెరికన్ లోన్స్‌తో—పి. ఎల్. 480 లోన్స్‌తో రాయలసీమలో, వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో తప్పకుండా యీ ఎలక్ట్రిసిటీ ఎక్స్‌టెన్షన్ స్కీమ్సు అములు చేయుంచాలని కోరుతున్నాను. ఈ ఎలక్ట్రిసిటీ విషయంలో కొన్ని లోటుపాట్లు ఉన్నవి. నిరంతరం క్షామంతో బాధపడుతున్న ప్రాంతంలో ప్రభుత్వం తప్పనిసరిగా హార్స్ పవర్‌కు 50 రూపాయలు రైతులు యిచ్చుకోవాలనే కండిషన్‌పై—అక్కడ నీరు ఉండినా, లేకపోయినా, మోటర్ పని చేసినా, చేయకపోయినా,—తప్పని

వతిగా కంవల్సరీగా 50 రూపాయలు రైతుల దగ్గర నుండి వసూలు చేస్తున్నారు. ఆ రైతులు ఎంత వాడకం చేశారో, ఆ వాడకం చేసుకున్న హార్స్ పవర్ పైన —రైతుల దగ్గర నుండి డబ్బు వసూలు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఇండస్ట్రీస్ విషయంలో—ప్రత్యేకంగా రాయలసీమలో ఖనిజసంపద ఎక్కువగా ఉన్నదని అందరికీ తెలుసు. ప్రత్యేకంగా మా జిల్లాలో, అనంతపురం జిల్లాలో సర్వే కంప్లీట్ అయిందని అంటున్నారు. మా ప్రాంతంలో బంగారం ఖనిజసంపద ఉంటే—ఆ బంగారంకు సంబంధించి కూడ మా ఏరియాలో యిదివరకు కొన్ని మూత పడినటువంటి మైన్స్ ఉన్నవి. ప్రత్యేక శ్రద్ధ తీసుకొని ఆ mines ను తీసుకోవాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరడం కూడ జరిగింది. కాని అటువంటి ప్రాధాన్యత ఎక్కడా యిక్కడ కనపడలేదు. Rayalaseema Development Board సమావేశంలో ముఖ్యమంత్రిగారు చెప్పారు. Eradication of famine గురించి ప్లానింగ్ కమీషన్‌లో considerable amount యిచ్చేటట్లు చూస్తానని వారు మాకు హామీ యిచ్చారు. చాల సంతోషం. ప్రభుత్వం కరువు ప్రాంతం అయిన రాయలసీమ ప్రాంతాన్ని వెంటనే అభివృద్ధి చేసే దానికి తప్పనిసరిగా కంకణం కట్టుకొని పాటుపడాలని మీద్వారా వారిని కోరుతూ ఈ అవకాశం యిచ్చినందుకు మీకు ధన్యవాదాలు అర్పిస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ కె. రామనాథం :—అధ్యక్షా, ఈ ప్రభుత్వం ప్రవేశ పెట్టిన Budget లో ఉండవలసిన విశిష్ట లక్షణం ఏమాత్రం లేకుండా పూర్తిగా uncertainity తో నిండి ఉండడం చాల విచారించవలసిన విషయం. ఈ Budget లో ప్రతి విషయము అనిశ్చిత పరిస్థితిలోనే ఉన్నది. ప్రతి అంచనా Finance Comission వారు యిచ్చే రిపోర్టుపైననే ఆధారపడి మేము నిర్ణయము చేస్తామని పదేపదే చెప్పడం జరిగింది. మన వనరులను పూర్తిగా లెక్క వేసుకోకుండా Finance Comission వారు చేసే నిర్ణయం పైన కేంద్రం యిచ్చే సహాయం పైననే మనం ఆధారపడడం అనేదే ఈ అనిశ్చిత పరిస్థితికి కారణం. Finance Comission వారు ఏదో పెద్దగా సహాయం చేస్తారని, ఆ సహాయం చేసేటట్లయితే మేము ఈ రాష్ట్రములో ఏవో పనులు చేస్తామని చెప్పడమే జరిగింది గాని నిశ్చయంగా మనం చేసే విషయాలను యిందులో ఏకరువు పెట్టడం జరగలేదు. Finance Comission వారు మనకు చాల డబ్బు యిస్తారని, అది దృష్టిలో పెట్టుకొని ఖర్చు పెంచుకుంటూ పోవడం జరిగింది గాని మనకు ఉన్న శాహతును దృష్టిలో పెట్టుకొని ఈ budget ను తయారు చేసుకోవడం జరగలేదు. ఎన్నో రోజుల నుంచో ఎదురు చూస్తున్న ఆర్థిక సంఘం రిపోర్టు వచ్చినది. దానిప్రకారం 54,68,00,000 రూపాయలు మాత్రమే వచ్చినదనే విషయం కూడ తె లి సి న ది. ఇది లోగడ మనకు వస్తూ ఉన్న grant మీద, సహాయం మీద లెక్క చేసుకునేటట్లయితే పెద్దగా ఎక్కువేమీ కాదు. 6, 7 కోట్ల రూపాయలు ఎక్కువ వచ్చుసంత మాత్రాన మనకు ఉన్న ఈ పరిస్థితులలో అది ఏ విధంగాను సహాయకారి కాదనే వి ష యం కూడ గమనించాల్సి ఉంటుంది. అన్ని విధాల జీతాలు, ఖర్చులు, పెంచుకుంటూ పోయాము. ఈ రోజున ఆర్థిక సంఘం యిచ్చిన నిర్ణయంలో మనకు 6 నుంచి

7 కోట్ల రూపాయల మాత్రమే ఎక్కువ రావడం జరిగింది. ఇదివరకే ప్రభుత్వం కేంద్ర ప్రభుత్వం యిస్తుందనుకొన్న grant ఎంతో ఉంటుందనుకొన్నప్పుడు, మనం వేసుకొన్న అంచనాల ప్రకారం చూసినప్పటికి యింకా 20 కోట్ల రూపాయలు లోటు ఉంటుందనే విషయం కూడ budget ప్రసంగంలోనే తెలుస్తున్నది. ఇప్పుడు ఈ ఆర్థిక సంఘం రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత ఆ లోటు ఎంత పెరుగుతుందో, ఈ ప్రభుత్వం లోటును తీర్చడానికి కావలసిన విధానం ఏమి తీసుకుంటుందో అర్థం కాకుండా యున్నది. 1968–69 సంవత్సరం నిజంగా మన రాష్ట్రానికి చాల అరిష్టదాయకమైన సంవత్సరం. ఆ సంవత్సరంలో ప్రతి విషయంలో కూడ మన రాష్ట్రం పూర్తిగా అల్లకల్లోలాలతో నిండిపోయి ఉన్నది శాంతి భద్రతల విషయం చూసినా, ఏ రంగంలో చూసినప్పటికీ మనం చాల అనిశ్చిత పరిస్థితులలోను చాల కల్లోలంలోను ఉన్నాము అని చెప్పక తప్పదు. అదృష్టమో, దురదృష్టమో ప్రశాంతంగా జరుగుతున్న వ్యవహారాలు తెలంగాణ సమస్య రూపేణ శాంతి భద్రతలు కొరవడి అనేకమైన అనిశ్చిత పరిస్థితులు మన రాష్ట్రానికి ఏర్పడ్డాయి. ఇది ఎవరినీ మనం నెపం వేయడం కాదు. కొంతమంది మిత్రులకు 13 సంవత్సరాలుగా వారికి చూపించవలసిన శ్రద్ధ చూపించకుండా development ను అశ్రద్ధ చేయడం వల్ల కోపం వచ్చింది. దానికి చాల అలజడి రావడం జరిగింది. రాష్ట్రంలో శాంతి భద్రతలు కొరవడడం కూడ జరిగింది. నేడు ఉన్న ప్రశాంత పరిస్థితులను ఆసరాగా తీసుకొని తెలంగాణ మిత్రులు మరొకసారి ఆలోచించి ప్రశాంతత కొనసాగేటట్లు, రాష్ట్ర సమైక్యత నిలబడేటట్లు ప్రయత్నం చేయాలని వారికి నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. నేడు రాష్ట్రంలో ఉన్న పరిస్థితులలో ప్రతి రంగంలో కూడ ఉద్యోగస్థులు, వ్యాపారస్థులు అందరు చాల నష్టపడిన మాట నిజమే. వీరందరిని మించి నష్టపడుతూ ఉన్నవారు విద్యార్థులు. భావిపౌరులు అయిన విద్యార్థులు రెండు సంవత్సరాలుగా వారి విద్యను పూర్తిగా నాశనం చేసుకొని, ముందు ముందు ఈ అలవాటుతో వారు చదువుకొనే అలవాటును కూడ కోల్పోయే పరిస్థితి ఉన్నది. ఈ రోజున ఉద్యోగస్థులు వారి ఉద్యోగాలు చేసుకుంటున్నారు. వ్యాపారస్థులు వారి వ్యాపారాలు చేసుకుంటున్నారు. రాజకీయ వేత్తలు వారి కార్యకలాపాలను కొనసాగించుకుంటున్నారు. కాని విద్యార్థులు మాత్రం పూర్తిగా వారి చదువును నాశనం చేసుకుంటూ ఉన్నారు. విద్యార్థుల యొక్క భవిష్యత్‌ను దృష్టిలోకి తీసుకొని రాజకీయ నాయకులు, వారి బాధ్యతగా గమనించి వారు పాఠశాలలకు వెళ్ళే ఏర్పాట్లు ప్రశాంతంగా కూర్చొని ఆలోచిస్తారని నేను భావిస్తున్నాను. ప్రశాంతత ఏర్పరచి విద్యార్థులు schools కు వెళ్ళి విద్యను కొనసాగించే, ఏర్పాట్లు చేయవలసిందిగా తెలంగాణ మిత్రులను కోరుతూ ఉన్నాను. ప్రధాన మంత్రిగారు చెప్పిన అష్టసూత్ర పథకాన్ని అమలు జరిపి మనకు ఉన్న అసంతృప్తిని తొలగించుకొని తిరిగి రాష్ట్రంలో ప్రశాంత పరిస్థితులు ఏర్పరచుకొనవచ్చునని నేను మరొకసారి తెలంగాణ మిత్రులకు మనవిచేస్తున్నాను. ఈ రోజున రాష్ట్రంలో తెలంగాణ పరిస్థితుల దృష్ట్యా నేమి, నక్సలైట్ల దృష్ట్యా నేమి పూర్తిగా శాంతి భద్రతలు లోపించినవని చెప్పక తప్పదు. విశాఖపట్టణం

శ్రీకాకుళం, వరంగల్ జిల్లాలలో యింకా మరికొన్ని జిల్లాలలో నక్సలైట్ల కార్యకలాపాలు చాల పెరిగిపోయినాయి. కృష్ణా జిల్లావంటి జిల్లాలలో కూడ వారి కార్యకలాపాలు కొనసాగుతూ ఉన్నాయి. ప్రభుత్వం అప్రమత్తతతో దానిని వదలి వేయక గట్టి చర్యలు తీసుకొని ఈ అశాంతిని అరాచకాన్ని అరికట్టాలని కోరుతున్నాను. కావలసినంత శ్రద్ధ తీసుకొని ఖర్చు ఎంత అయినప్పటికీ ఈ బెడదను అరికట్టకపోయినట్లతే మన రాష్ట్రంలో ప్రజాస్వామ్యమే నాశనం అయ్యే పరిస్థితి ఉన్నదని కూడ నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. సంకుచిత జాతీయతత్వం, పరస్పర ద్వేషభావం, ఉద్రేక పూరితంగా ప్రచారం చేసి పలుతావులలో హింసా కాండను రెచ్చగొట్టడం కూడ అన్ని విధాలుగా జరుగుతున్నది. సమైక్యత అనే మాటను మరచిపోయి ప్రతిసారి ప్రాంతీయ తత్వంతో ఆలోచించడక జరుగుతూ ఉన్నది. కొందరు తెలంగాణ వాదన చేస్తూ ఉంటే రాయలసీమ వాదనను కూడ యిదే కాలంలో తీసుకురావడం దురదృష్టకరం. లోగడ అనేకసార్లు రాయలసీమ మిత్రులు ఈ సభావేదిక నుంచే ప్రత్యేకమైన ప్రాంతీయ దృక్పథంతో చూడడం లేదని ప్రాంతీయ రక్షణ కోసం, హక్కుల కోసం మేము ఎప్పుడూ కోరలేదని పదే పదే చెప్పడం జరిగింది. కాని మరుగుపడిపోతున్న ఆ సమస్యను తిరుగతోడి development board అని గాని యింకొక కూ పేణ అని గాని ఏర్పాటు చేయడం సరైన పద్ధతి కాదని నేను మనవిచేస్తున్నాను. రాయలసీమ వెనుకబడిన ప్రాంతం అనేమాట నిజమే. దానికి మనం ప్రత్యేకమైన శ్రద్ధ చూపించవలసిన మాటకూడ నిజమే. కాని ఒక్కొక్క ప్రాంతాన్ని ఒక విధంగా పిలుస్తూ ఈ ప్రాంతీయ తత్వాన్ని పెంచుకుంటూ పోవడం మంచిదికాదని నేను మరొకసారి మనవి చేస్తున్నాను. తెలంగాణా, రాయలసీమ అన్నీ ఆంధ్రరాష్ట్రంలో భాగాలే గాని వేరువేరు భాగాలు కావు. ఏదో చారిత్రక రూపకంగా లోగడ జరిగిన విషయాలవల్ల 4 జిల్లాలు కలిసి ఒక ప్రాంతంగా 11జిల్లాలు కలిపి ఒక ప్రాంతంగా పిలవబడినంత మాత్రాన అవి యితర ప్రాంతాలనుంచి వేరుకాదని, అన్నీ ఒకే రకమైన ప్రాంతాలు అని వెనుకబడిన ప్రాంతాలు ఏ జిల్లాలో ఉన్నప్పటికీ శ్రద్ధ తీసుకొని పనిచేయాలిగాని ప్రాంతీయ తత్వంతో 4 జిల్లాలు. 6జిల్లాలు, 10 జిల్లాలు ముఠాలు కట్టి ఆ పేరుతో పిలిచి దానిని యింకా యింకా కొనసాగించినట్లయితే ఆ ప్రాంతీయతత్వం ఎప్పుడూ మనలో పాతుకుపోయి ఉంటుందని. రాష్ట్ర సమైక్యతకు పెద్ద బెడదగా తయారు అవుతుందనే విషయం మరొకసారి ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. రాయలసీమలో కడపజిల్లాగాని, సర్కారు జిల్లాలలో శ్రీకాకుళం జిల్లాగాని, తెలంగాణా జిల్లాలలో అదిలాబాద్ జిల్లాగాని, ఏ జిల్లా అయినప్పటికీ అవి రాష్ట్రంలో భాగాలేగాని తెలంగాణాలో రాయలసీమలో భాగాలుగా మనం గుర్తించడం ప్రమాదకరమని మరొకసారి ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇకపోతే, క్రితం సంవత్సరం మనరాష్ట్రానికి అనేక విధాలుగా నష్టాలు జరిగాయి. చాలా ప్రాంతాలలో వర్షాభావంవలన అనేకమైన చెరువులు నిండకుండా చాలాచోట్ల వ్యవసాయపు పనులు చేయడానికి వీలులేకపోయింది. మరికొన్ని ప్రాంతాలలో అతివృష్టివలన చెప్పలేని నష్టం జరిగింది. 68-69 లో చిన్నరకం, మధ్యరకం నీటిసాగు వనరులు ఎండిపోయినవనే విషయం బడ్జెట్ స్పీచ్‌లోనే వున్నది. 68 అక్టోబర్, నవంబర్‌లలో తిరిగి శ్రీకాకుళం, కృష్ణా

జిల్లాలలో పెద్ద ఎత్తున తుఫాను సంభవించినది. దానివలన చాలా నష్టంజరిగింది. దానికి సంబంధించి కేంద్రప్రభుత్వంనుంచి మనకు రావలసినంత రాకపోయినప్పటికి, ఎంతో కొంత మొత్తం-మనం వారి సహాయాన్నికూడా తీసుకుని వున్నాం. తిరిగి 69 మేలో ఎపుడు కనీవినీ ఎరుగని తుఫాను కృష్ణా, గుంటూరు, పశ్చిమగోదావరి ఖమ్మం జిల్లాలలో ఎప్పుడూ కనీవినీ ఎరుగని నష్టాన్ని కలుగజేసింది. అయిదు లక్షల ఎకరాల పంట పూర్తిగా నాశనమైనదని, సుమారు 50 లక్షల జనాభా యీ తుఫానుకు గురియైందని, దాదాపు రెండువేల గ్రామాలు గురియైనవని, వెయ్యిమంది ప్రాణాలు కోల్పోయినారని, దాదాపు రెండు లక్షల యిళ్ళు పడిపోయినవని ప్రభుత్వ అంచనాలనుబట్టి తెలుస్తున్నది. ఇంక, అనధికారుల అంచనాలనుబట్టి యీ నష్టం యింకా ఎన్నోరెట్లు వుంటుందనే విషయంలో ఏ మాత్రం అనుమానం రావలసిన అవసరం లేదు. ఈ నష్టాలన్నిటివల్ల, మనకు ఆహారోత్పత్తికూడా దాదాపు క్రితం సంవత్సరం 15 లక్షల టన్నుల ధాన్యం తక్కువగా పండిందని ప్రభుత్వంవారు యిచ్చిన అంచనాలనుబట్టి వున్నది. ఈ విధంగా క్రితం సంవత్సరం మన రాష్ట్రానికి ఎంతో. తీరని నష్టం జరిగింది. ఈ నష్టాన్ని పూడ్చడమనేది ప్రభుత్వంవల్లనే అయ్యేపని కాదనేమాట నిజమేగాని, కావలసిన సహాయాన్ని వారు— 16 కోట్ల రూపాయిలు కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి తీసుకున్నప్పటికీకూడా దానిని యీ ప్రభుత్వం పంపిణీ చేయడంలో విఫలమైనదని చెప్పకతప్పదు. గత తుఫాను సమయంలో కృష్ణాజిల్లాకు ముఖ్యమంత్రిగారు, అప్పటి ఆహారశాఖామంత్రి తిమ్మారెడ్డిగారు, అనేకమంది బోర్డు మెంబర్సు, ఉన్నతాధికారులు అంతా వచ్చి పర్యటన చేయడంకూడా జరిగింది. ఆ తరుణంలో రైతులకు కావలసిన సహాయాన్ని అంతా అందజేస్తామని వారువాగ్దానం చేయడం, తడిసిపోయిన ధాన్యాన్ని ఏ స్పెసిఫికేషన్స్‌తోను నిమిత్తం లేకుండా కొంటామని కూడా అప్పుడు చెప్పడం జరిగింది. కాని తదుపరి, యీ ప్రభుత్వం తీసుకున్న నిర్ణయం, సకాలంలో తీసుకొనకపోవడం, ఆ విషయంలో యివ్వవలసిన ఆర్డర్సు ఆఫీసర్సుకు యివ్వకపోవడంవలన, ఆఫీసర్సు వాటిని అమలు జరపక పోవడంవలన రైతులు ఎంతో నష్టపోవడం జరిగింది. రైతు ప్రతి ఎకరానికి నాలుగువందలు- అయిదువందల రూపాయిలు ఖర్చు పెట్టివేసినప్పుడు, వ్యవసాయం అంతా నాశనమై, పంట అంతా మునిగిపోయి వున్న తరుణంలో యీ ప్రభుత్వం వారు వచ్చి వారికి కావలసిన సహాయం చేస్తామని, స్పెసిఫికేషన్స్‌తో నిమిత్తం లేకుండా ధాన్యం కొంటామని వాగ్దానం చేయడంవలన, యిదివరకు పొందిన నష్టమేగాకుండా, తిరిగి దానిని తేవడానికి, ఆ ధాన్యాన్ని తిరిగి తీసుకు రావడానికియటికి, వందలకొలది రూపాయిలు ఖర్చు పెట్టి దానిని చేరవేయడం జరిగింది. కాని, దురదృష్టవశాత్తూ, తరువాత ప్రభుత్వంవారు వారి నిర్ణయం మార్చుకుని ఆ ధాన్యాన్ని కొనలేదు. అందువలన, యీ రోజున వేలాది టన్నులు యింకా కృష్ణ, గుంటూరు, వెస్ట్ గోదావరి జిల్లాలలో రైతులవద్ద తడిసిన ధాన్యం వుండడం సంభవించినది ఈ తడిసిన ధాన్యాన్ని ఏ స్పెసిఫికేషన్స్‌తో నిమిత్తం లేకుండా కొని, యీ తరుణంలో రైతును ఆదుకొనడం అవసరమని పదేపదే చెప్పడం జరిగింది. మిల్లర్సు బయటకు వచ్చి—మాకు గనుక బయటకు ఎక్స్‌పోర్టు చేసే అవకాశం కనుక యిచ్చినట్లయితే మేము కంట్రోలు ధరకే కొంటా

మని చెప్పడం జరిగింది. కాని, మిల్లర్సుపై అపనమ్మకంవలనగాని, వారు తీసుకోవలసిన జాగ్రత్తలు తీసుకోకపోవడంవల్లగాని, యిది మిల్లర్సుకు యివ్వము, యఫ్. సి. ఐ. ద్వారా మేమే కొంటామని ప్రభుత్వం చెప్పడం జరిగింది. కాని, యఫ్. సి. ఐ కి యివ్వవలసిన ఆర్డర్సు యివ్వకపోయినందువలన, యఫ్. సి. ఐ వారు వచ్చి, యివి మా స్పెసిఫికేషన్సు ప్రకారంగా లేవు కాబట్టి, మేము కొనము అని చెప్పడంవలన యీ రోజుకూ వేలాది టన్నుల ధాన్యం రైతులవద్ద పడివున్నది మిల్లర్సు కొనకుండా, యఫ్ సి. ఐ కొనకుండా డబ్బు పూర్తిగా నష్టపోయి రైతులు యీనాడు చెప్పరానంత నష్టంలో మునిగిపోయివున్నారు. ప్రభుత్వం యీ విషయాన్ని గమనించి, వెంటనే యీ ధాన్యాన్ని యఫ్. సి. ఐ ద్వారా కొనే ఏర్పాటు చేయవలసినదని ప్రార్థిస్తున్నాను. ప్రభుత్వంవారు యిచ్చిన వాగ్దానం ప్రకారం రైతులు పడిన యీ నష్టాన్ని వెంటనే పూడ్చవలసిన బాధ్యత ప్రభుత్వంపై వున్నదని నేను మనవిచేస్తున్నాను.

(Mr. Deputy Speaker in the Chair)

కాని, ప్రభుత్వం గనుక తన మాటను నిలబెట్టుకోనకపోతే ప్రజలు ప్రభుత్వాన్ని యిక ఏమాత్రం కూడా సహించరని, ఆ పద్ధతి యింక ఎన్నో రోజులు కొనసాగదని ప్రభుత్వాన్ని హెచ్చరిస్తున్నాను. తుఫానులో నష్టపడిన వారికి సహాయం నిమిత్తం తీసుకువచ్చిన 16 కోట్ల రూపాయిలు, వారికి అందజేయడంలో అది ఉద్యోగులకు, మధ్యనున్న దళారీలకు ఉపయోగపడుతున్నదేగాని, నిజంగా తుఫానువలన నష్టపడిన వారికి మాత్రం అందడంలేదని మరొకసారి చెప్పకతప్పదు. ఈ తుఫాను బాధితులకు ఋణాలు యిస్తామని, ఎకరానికి 150 రూపాయలు యిస్తామని ఆ రోజున చెప్పినప్పటికీ, సుమారు వంద రూపాయల వరకైనా మేము యివ్వడానికి సిద్ధంగా వున్నామని, చేస్తున్నామని చెప్పినప్పటికి, దానిపైన ఎంక్వయిరీ చేయిస్తే ఆచరణలో ఏమి జరుగుతున్నదో మీకు తెలుస్తుంది. ఆ యిచ్చే మొత్తం ప్రతి దానిలో నూటికి పది రూపాయలకు తక్కువ గాకుండా రైతులు మామూళ్లు యివ్వవలసి వస్తున్నది. మామూళ్లు లేని రైతులకు మాత్రం ఇదేమీ అందుబాటులో లేదు. ఇది తప్పకుండా ప్రభుత్వం వారు గమనించవలసిన విషయం. ప్రతి దానికి కూడా ఒక ఫారమ్, సర్టిఫికేట్సు, కరణం సంతకం కావాలని, ఆర్. డి. ఒ సంతకం కావాలని, తహశీల్దారు సంతకం కావాలని పెట్టడం వలన వారందరికీ దీనిలో భాగం వున్నదేమోననే విధంగా కనబడుతున్నది గాని, నిజంగా రైతుకు సహాయం చేయాలనే ఉద్దేశ్యం ప్రభుత్వానికి వున్నదా అనిపిస్తూ వున్నది. ప్రతి గ్రామం నష్టపోయిందని తెలిసినప్పుడు ప్రతి గ్రామంలోని రైతుకూ యీ సహాయం యివ్వవలసిన అవసరం వున్నప్పుడు ఆ ఆఫీసరే ఆ గ్రామానికి పోయి ఆ సహాయాన్ని అందజేసే పద్ధతి పెట్టాలని నేను ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇంక పోతే, జాయింట్ పట్టాలపై కూడా ఈ సహాయాన్ని అందజేసే విధంగా ప్రభుత్వం నిర్ణయం తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను. కొంతమంది కలెక్టర్సు జాయింట్ పట్టాలు వున్నప్పటికి, అనుభవం దృష్ట్యా, వారికి కావలసిన లోన్ యిస్తున్నారు. కాని, కొందరు మాత్రం యివి జాయింటు పట్టాలని, వీటిపై యివ్వడానికి వీలు లేదని చెబుతున్నారు. ఈ జాయింటు పట్టాల బెడద త్వరగా వదిలించాలని ప్రతితడవా

శాసనసభలో చెప్పడం జరుగుతున్నది ప్రభుత్వమే జాయింటు పట్టాలు స్ప్లిట్ చేయడంలో ఆలస్యం చేస్తున్నది. ఈ లోగా కావలసిన సహాయం రైతుకు అందటం లేదు. కాబట్టి, జాయింట్ పట్టాలు వున్నప్పటికి, వారికి కూడా యీ సహాయం అందించే విధంగా నిర్ణయం తీసుకోమని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. తుఫాను వలన నష్టపడిన వారి వద్ద నుండి బాంక్ లోన్స్ వసూలు చేయడం ఆపు చేయించి, కొత్తగా వారికి లోన్స్ యిప్పించే ఏర్పాటు కూడా ప్రభుత్వం చేయించాలని కోరుతున్నాను.

ఇంక, బడ్జెట్ స్పీచ్‌లో, వ్యవసాయ రంగానికి సంబంధించి, అధిక దిగుబడి నిచ్చే వంగడాల విషయం చెప్పారు. చీడలు, తెగుళ్లు అదుపులో పెట్టడానికి సంబంధించి కూడా తగిన శ్రద్ధ తీసుకుంటున్నామని చెప్పారు. కాని, యిదివరకు కాలెటన్షన్ నోటీసు యిచ్చిన సందర్భంలో కూడా చెప్పడం జరిగింది. యీ తెగుళ్ల నిరోధానికి ప్రభుత్వం వారు యిచ్చే సహాయం ఏ మాత్రం చాలదని చెప్పాలి. ప్రభుత్వం, ఈ తెగుళ్ల నిరోధానికి సంబంధించి లక్ష ఎకరాలకు సరిపోయినంత మాత్రమే కేంద్ర ప్రభుత్వం నుండి సహాయం తెచ్చినట్లు గాను, యింక ఎక్కువ అవసరమైతే వారివద్ద సహాయంలేదని చెప్పినట్లుగా తెలుస్తున్నది. గన్నవరం ఏరియా వారు పరిశీలించి వచ్చారు. అక్కడ యింకా ఎక్కువ మందుల అవసరం వున్నదని చెబితే డైరెక్టరుగారు—లక్ష ఎకరాలకు మాత్రమే సబ్సిడీ కేంద్ర ప్రభుత్వం నుంచి వచ్చిందని, యింక ఎక్స్ట్రా ఏమీ యివ్వడానికి అవకాశం లేదని చెప్పడం జరిగింది ఇంకా ఎక్కువ సహాయం తెప్పించి యీ తెగుళ్ల నివారణకు పూనుకోవలసివుంటుందని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను.

ఇంక, సహకార రంగాన్ని చూస్తే—లెక్కలు మాత్రం పెద్దవి వేశారు; పరపతి పెంచామని చెబుతున్నారు; కాని యీ నాడు మన గ్రామీణ ఋణగ్రస్తత చూస్తే వారు యిచ్చినది ఏ మాత్రం చాలదని తెలుస్తుంది. ఈ వచ్చేది కూడా ఎవరో కొంతమంది ఇన్ఫ్లుయెన్స్ వున్న వారికి ఉపయోగపడుతుందే తప్ప నిజంగా పేద రైతాంగానికి, భూమిలేని వారికి, కౌలుకు చేసుకునే వారికి, భూమిలేని కార్మికులకు ఉపయోగపడడం లేదనే విషయాన్ని ప్రభుత్వం గమనించాలి. వ్యవసాయ పనుల తరుణంలో చవక వడ్డీలకు అప్పు యివ్వడం ద్వారా వ్యవసాయాభివృద్ధి సాధించవచ్చుననే విషయం ప్రభుత్వమునకు ప్రత్యేకంగా చెప్పనక్కర లేదనుకుంటాను. కాని, యీ అప్పులు మాత్రం సకాలంలో ఎవరికీ దొరకడం లేదు. అవసరమైన కాలంలో రైతు అయిదు రూపాయిల చొప్పున వడ్డీకి బయట తీసుకోనవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినది. మొన్న వచ్చిన తుఫాను సందర్భంలో కూడా—ప్రభుత్వ దృష్టికి కూడా మేము పదేపదే తీసుకురావడం జరిగింది—యీ రైతులంతా కూడా దాళవా పంటపోయినది. తిరిగి సారవా వ్యవసాయం చేసుకోనడానికి వారివద్ద డబ్బు లేదని, దానికి అవసరమైన సహాయం అందచేయమన్నప్పుడు ప్రభుత్వం వారు యిస్తామనే నిర్ణయం తీసుకున్నప్పటికి, అది వ్యవసాయమంతా అయిపోయిన తరువాత, యిప్పటికి కూడా అందలేదంటే, యింక యితర రంగాలు కూడా ఏ విధంగా వున్నయో వేరే విధంగా చెప్ప

నక్కరలేదని నేను ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకురాదలచు కున్నాను. హెచ్చు వడ్డీలతో ప్రయివేటు పెట్టుబడిదారుల నుంచి ఋణాలు తెచ్చుకునే పద్ధతిని తప్పించాలంటే యింకా ఎక్కువ మొత్తాన్ని మనం రైతులకు, గ్రామీణులకు అందుబాటులోకి వచ్చేటట్లు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. బ్యాంకు నేషనలైజేషను తరువాత వారు తీసుకున్న నిర్ణయం హర్షించదగినదే. ఆ నిర్ణయం ప్రకారం ఇంకా ఎక్కువ మొత్తాన్ని రైతులకు గ్రామీణులకు అందుబాటుకి వచ్చేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ధరల అదుపును గురించి బడ్జటులో ప్రస్తావించడం జరిగింది. ఫుడ్ కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా గురించి మాట్లాడవలసి వస్తే అది పూర్తిగా ఫెయిల్యూరయిందనే చెప్పక తప్పదు. వారు ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి బదులు ధరల పెరుగుదలకే ఉపయోగపడుతున్నారు. ఈ విషయం మన చర్చలలో అనేక సార్లు ప్రభుత్వ దృష్టికి తేవడం జరిగింది. సెనగపప్పు విషయంలో మార్కెటు ధర తక్కువగా వున్నప్పటికీ కూడా మేము కొన్న ధర ఎక్కువ కాబట్టి మేము ఎక్కువ ధరకే, లాభాల కోసం అమ్మాలమని చెప్పడం జరిగింది. మనం ధరలను అదుపులో పెట్టుకోవాలనే ఉద్దేశంతో యీ ఫుడ్ కార్పొరేషను పెట్టుకోవడం జరిగింది. కాని, వారు లాభాలే తప్ప వినియోగదారుల శ్రేయస్సుగాని, ఉత్పత్తిదారుల శ్రేయస్సుగాని ఏ మాత్రం చూడటం లేదని మనవి చేస్తున్నాను. ఫుడ్ కార్పొరేషనులో వున్న ఉద్యోగస్థుల కోసం, వారి లాభాల కోసం చేస్తున్నారు కాని ధరలను అదుపులో పెట్టడానికి తగ్గిన శ్రద్ధ తీసుకోవడం లేదు. మొన్న తుఫానులో చెడిపోయిన ధాన్యం కొనడానికి ఫుడ్ కార్పొరేషనువారు ముందుకు రాకపోవడం వల్ల రైతులకు కోటానుకోట్ల రూపాయల నష్టం కలిగింది వారు రైతులు యిచ్చిన ధాన్యంతో కోట్లది రూపాయలు సంపాదించుకుంటూ కూడా, వారికి అవసరమైన తరుణంలో సహాయపడటానికి యిష్టపడక, స్పెసిఫికేషన్సు ప్రకారం లేదు. మిల్లర్సు దగ్గరకు పొండి అని ఏ మాత్రం కూడా సహాయం చేయకపోవడం చాలా గర్హించదగిన విషయం. చాలా రాష్ట్రములలోవలెనే యీ ఫుడ్ కార్పొరేషను మాకు అక్కరలేదని, ప్రభుత్వం స్వయంగా గాని, ఇతరంగా గాని ఎగుమతులు జరుపుకొని ఆ వచ్చిన లాభాలను రైతులకు అందుదాటు అయ్యేటట్లు చేయడం మంచిది, వినియోగదారుకూ, ఉత్పత్తిదారుకూ కూడా ఉపయోగం లేని యీ ఫుడ్ కార్పొరేషనును రద్దుచేయడం ఉపయోగం అవుతుంది. జూనియరు కాలేజీలు తెరవాలంటే ప్రతిచోట డొనేషన్సు కట్టాలని చెప్పడం సబబుగా లేదు. ప్రయివేటు వ్యక్తులు డొనేషన్సు వసూలు చేసినప్పుడు మనం విమర్శచేయడం జరిగింది. ప్రభుత్వమే విద్యగరపవలసిన బాధ్యత వుండి కూడా కాలేజీ కావాలంటే లక్ష రూపాయలు, 50 వేల రూపాయలు కట్టాలంటే వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో విద్యా సౌకర్యమే లేకుండా పోతుందని ప్రభుత్వం గమనించాలని కోరుతున్నాను. ఇప్పటి వరకుకూడా పాఠ్యపుస్తకాలు లేకపోవడం గర్హించదగినవిషయం. సెప్టెంబరు నెలవచ్చినా ఇప్పటికీచాలా చోట్ల కాలేజీలు తెరవలేదు. ప్రభుత్వం వెంటనే కాలేజీలుతెరిపించి వెంటనే వారికి కావలసిన పాఠ్యపుస్తకాలు కూడా,అందుబాటు అయ్యేటట్లు చేయాలని కోరుతున్నాను. ఉపాధ్యాయులకు జీతాల విషయంలో కొఠారికమీషను రిపోర్టు అమలు జరుపుతామని,ఆ అమలుచేసే విషయం ఫినాన్సున

కమిషను యిచ్చే గ్రాంటుమీద ఆధారపడటుంటుందని ప్రభుత్వం చెప్పడం సమంజస్మైన విషయం కాదు. యూనివర్సిటీ గ్రాంట్సు కమిషను రిపోర్టును ప్రకారం లెక్చరర్సుకు జీతాలు పెంచిన ప్రభుత్వానికి ఉపాధ్యాయులకు కూడా జీతాలు పెంచవలసిన బాధ్యత వున్నదని, తప్పకుండా ఉపాధ్యాయులకు కూడా జీతాలు పెంచుతారనీ ఆశిస్తూ, దీనిని గురించి ఆలోచించాలని కోరుతున్నాను. అన్నిటి కంటె ముఖ్యమైన విషయం ఒకటి వుంది. మురుగుపారుదల సౌకర్యాలగురించి ప్రభుత్వం శ్రద్ధ వహించవలసివున్నది. గత 10,15 సంవత్సరాలుగా పంటకాలవలుగాని, మురుగు కాలవలుగాని యీ ప్రభుత్వ బాగుచేయడం జరగలేదు. మురుగు కాలవలు పూర్తిగా పాడైపోయి జిల్లా అంతా పాడుపడే పరిస్థితికూడా ఈ రాష్ట్రంలో వున్నది. మొన్న తుఫాను సమయంలో ప్రతి మురుగు కాలవలు యిరుప్రక్కలా పొంగి లక్షలాది ఎకరాలలో పంట నష్టపోవడం జరిగింది. సారవా సాగుచేసుకోడానికికూడా అవకాశం లేకుండా ఈనాడు కృష్ణాజిల్లాలో వేలాది ఎకరాలు పెద్దలంక మురుగు కాలవ, ఇంకా అనేక మురుగుకాలవలక్రింద సాగుచేయకుండా వదలివేయడం జరిగింది. దీనినిగురించి ప్రభుత్వం ఏమాత్రం శ్రద్ధ వహించడంలేదు. కేంద్రప్రభుత్వం యిచ్చిన మూడుకోట్లరూపాయలతో ఈ మురుగు కాలువలు ఏర్పాటు చేసుకోవడం జరిగే పనికాదు. ఆమూడు కోట్లరూపాయలకు తోడు, లోగడ సుమారు ఉద్దేశించుకుంటున్న రెండుకోట్ల రూపాయలుకూడా యిచ్చి మురుగుకాలువలు సకాలంలో చేయించకపోతే తరతరాలుగా జిల్లా పాడు పడిపోతుందని ప్రభుత్వానికి మనవి చేస్తున్నాను. ఇప్పటికే తీరని నష్టం వస్తోంది ప్రభుత్వానికి. ప్రతిసంవత్సరం కమిషనులు యిస్తున్నారు. కమిషనలిచ్చే మెమోలను ప్రభుత్వం దృష్టిలోకి తీసుకుంటే వారు త్వరపడి పూర్తిచేయవలసిన విషయం కూడా వారికి అవగాహన అవుతుందని మనవిచేస్తున్నాను. మిత్రా కమిటీ రిపోర్టు ప్రకారం చేయవలసిన ఆలస్యమైనప్పటికీ చిన్న మురుగు కాలవలువంటివి అయినా ప్రభుత్వం వెంటనే చేయించే ప్రయత్నం చేయాలని కోరుతున్నాను. విద్యుచ్ఛక్తి విషయంలో కేంద్ర ప్రభుత్వంవారు పెట్టిన కార్పొరేషనులన కావలసిన ఎక్కువ సహాయం పొంది అయినా వెనుకబడిన ప్రాంతాలలో జనాభామీద ఆధారం కాకుండా, పది పేజిన్నర పర్సెంటు వాలంటరీ అనేది లేకుండా, క్రమధానంకూడ లేకుండా ప్రతిచోటకుకూడా విద్యుచ్ఛక్తి సౌకర్యం కలిగేటట్లు ప్రభుత్వం శ్రద్ధతీసుకోవాలని కోరుతూ, ఈ అవకాశమిచ్చినందుకు ధన్యవాదాలర్పిస్తూ నేను సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. బాగారెడ్డి(జహీరాబాద్):—అధ్యక్షా, 1969-70 సంవత్సరం ఆర్థిక నివేదిక తెలంగాణా ప్రాంతాన్ని డెవలపు చేయటానికిగాని, తెలంగాణా ప్రాంత ప్రజల సంతృప్తికోసంకాని అనకూలంగావున్నట్లు ఎంతమాత్రం కనిపించడంలేదు. క్రిందటి 8 నెలలుగా జరిగిన యాజిటేషను మూలంగా ఈ బడ్జెటులో తెలంగాణా డెవలపుమెంటుకోసం ప్రత్యేకంగా ఏమైనా సూచనలు చేయబడుతాయని ఆశించినవారికి ఇందులో ఏమీ కనిపించడంలేదు. ఈ 8నెలలుగా జరుగుతున్న యాజిటేషనుకు కారణాలేమైనా కూడా స్టూడెంట్సు

మాత్రమే ఇందులో వున్నారు. అర్చిన్స్ మాత్రమే వున్నారు అనిచెప్పి ప్రభుత్వంమాత్రం తన బాధ్యతను తప్పించుకోలేదు. దీనికి ముఖ్యమైన బాధ్యత ప్రభుత్వానిది. ఈనాడు కొత్తగా మంత్రులుగావచ్చినవారిమీద ఎక్కువ బాధ్యత లేకపోయినా, కేంద్రప్రభుత్వం, ఇంతకుముందున్న మినిస్ట్రి, అంతకంటె ముందున్న మినిస్ట్రికూడా ఈ బాధ్యతనుంచి తప్పించుకోడానికి వీలులేదు. సెంట్రల్ గవర్నమెంటుకూడా దీనిపై బాధ్యత వహించవలసివుంటుంది. ఫజలాలీ కమీషన్ రిపోర్టుకు వ్యతిరేకంగా తెలంగాణా ప్రజల అభిప్రాయానికి వ్యతిరేకంగా అన్ వాంటెడ్‌గా ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చింది. అప్పట్లో ఏమైనా కండిషన్లు పెడితే బాగుంటుందేమో అనుకున్నారు. డెవలప్‌మెంటు విషయాలు ఆలోచించడానికి రీజినియల్ కమిటీని పెట్టాలని ఇక్కడ ఫండ్సు ఇక్కడే ఖర్చు పెట్టాలని ఇక్కడ వచ్చే ఉద్యోగాలు ఇక్కడ వారికే యివ్వాలని ఒప్పుకున్నారు. ఆ విధంగా ఒప్పుకోడమే ఒక విధంగా తప్పు ఐనదని నేను అనుకుంటున్నాను. ఫౌండేషను స్టోనులోనే తేడా పడితే నక్షత్రాలవరకు భవనం కట్టినా వంకరగానే ఉంటుందని భావించబడుతుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ వచ్చినతరువాత ఆ కండిషన్స్‌ను పాటించక పోవడమే ఆరోజు ఈరోజు కూడా ప్రభుత్వ తత్వంగా కనబడుతోంది. కండిషన్సు సరిగా జరగకపోతే 12 సంవత్సరాలు ఎందుకు ఊరుకున్నారనే ప్రశ్న వస్తుంది. ఆంధ్రప్రదేశ్ అవతరించిన తరువాత రీజినియల్ కమిటీ వచ్చింది రెండవ ప్రణాళిక ఐపోయిన తరువాత లెక్కలు తీయబడ్డాయి. తెలంగాణాలో వచ్చిన ఇన్‌కం తెలంగాణాలో ఖర్చు చేయాలని ఎగ్రిమెంటులో ఉంది. ఇక్కడ నాన్‌గెజిటెడ్ ఉద్యోగాలు ఇక్కడవారికే ఇవ్వాలనే ఒడంబడిక ఉంది. రెండవ ప్రణాళికలో తెలంగాణా ఆదాయం 127.75 కోట్లు ఐతే ఖర్చు 101.83 కోట్లు, అంటే 25 91 కోట్లు రెండవ ప్రణాళికలో తెలంగాణా సర్‌ప్లసులు ఉన్నాయన్న మాట. తెలంగాణా వారు ఏమీ చేయలేదు. అడుగలేదు అంటున్నారు. అప్పుడు రీజినియల్ కమిటీ చైర్మన్‌గా ఉన్న అచ్యుతరెడ్డి గారు ఒక వైట్ పేపర్ ఇచ్చారు. అందులో ఇంత డబ్బు మాకు వస్తుందని అన్నారు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాత తెలంగాణా బాక్‌వర్డ్‌నెస్ పోతుంది. తెలంగాణాకు లాభం కలుగుతుందని వి. బి. రాజు గారు హామీ యిచ్చారు. ఐతే కొందరికి అప్పుడుకూడా అనుమానాలున్నాయి. తెలంగాణా బాగా వెనుకబడినప్రదేశం, విద్య తెలివితేటలలో వెనుకబడి వుంది. ఆంధ్రనుంచి వచ్చేవారు ఎక్స్‌ప్లాయి టేషనుకు ఫీల్డుగా ఉపయోగించుకుంటారనే అనుమానం ఉంది రెండవ ప్రణాళిక ఐన తరువాత ఆ అనుమానం స్పష్టంగా కనిపించింది. న్యాయం బదులు అన్యాయం జరిగింది అనుకోడానికి వీలు కలిగింది. అచ్యుతరెడ్డి గారు రీజినియల్ కమిటీ నుంచి వైట్ పేపరు ఇచ్చిన తరువాత అప్పటి ముఖ్యమంత్రి గారు మూడవ ప్రణాళికలో రెవెన్యూ సర్‌ప్లసులు ఎన్ని ఉన్నాయో అన్నీ తెలంగాణాలో ఖర్చు చేస్తామని హామీ ఇచ్చారు. మూడవ ప్రణాళిక ఐన తరువాత లెక్కలు తీస్తే మరల 30 50 కోట్లు ఉన్నాయని గవర్నరు గారి ప్రసంగములో చెప్పారు. రీజినియల్ కమిటీలో అప్పుడప్పుడు చర్చలు జరిగేవి. కొన్నిసార్లు హీటెడ్‌గా కూడా జరిగేవి, ప్రెసుకు రాలేదు. రావడానికి వీలులేకుండె. ప్రజలకు ఎప్పటికప్పుడు తెలిస్తే బాగుంటుంది అని సభ్యులు కూడా చెప్పారు.

నేను అర్థం చేసుకున్నంత వరకు మొన్న వచ్చిన ఎజిటేషనుకు ముఖ్య కారణం ఏమిటంటే — ఇన్ని నివేదికలు సమర్పించిన తరువాత ముగించిన ప్రణాళిక అంతమైన తరువాత ప్లెసుకు రీజినియల్ కమిటీ అధ్యక్షులు పంపకపోవడం. ఒకసారి గవర్నరు గారి ఉపన్యాసంలో 30.50 కోట్లు ఉన్నాయని చెప్పడంతో, లోకల్ పేపర్స్ లోను హైలైట్ పేపర్స్ లోను ఆ విషయాలన్నీ అచ్చు వేయగా తెలంగాణా సర్‌ప్లసులు 30.50 కోట్లు అని చెప్పడంతో గ్రామాలలోను ప్రజలు శాసన సభ్యులను బాధ్యతగల వారిందరినీ చూసి చెరువుపని ఆగిపోయింది, రోడ్డు ఆగిపోయింది రెండు సంవత్సరాలుగా అన్ని పనులు ఆపివేసి గవర్నరు గారి ఉపన్యాసంలో 30.50 కోట్లు ఉన్నాయంటున్నారే. మీరందరు ఏమి చేస్తున్నారు అని ప్రజా ప్రతినిధులను అడగడం మొదలు పెట్టారు. రీజినియల్ కమిటీనుంచి సబ్ కమిటీల నుంచి అనేక రిపోర్టులు ప్రభుత్వానికి వెళ్ళాయి. ముఖ్యమైన ప్రణాళిక సర్‌ప్లసులకు సంబంధించి ప్లానులో పెట్టిన మొత్తంలో 1/3, 2/3 వంతులు వేసి తరువాత అడిషనల్‌గా తెలంగాణా సర్‌ప్లసులను కలపాలని మేము అన్నాము. మొత్తంలో నుంచి తెలంగాణా సర్‌ప్లసులను తీసివేసి మిగిలిన దానిని 1/3, 2/3 వంతులు చేస్తే తెలంగాణాకు ఏమి లాభం ? ఆ విధంగా మిస్ మేనేజ్ చేయబడింది. ఇది ఇట్లా వుంటే తెలంగాణా సర్‌ప్లసులు నిర్ణయం చేయడానికి లలిత్ గారిని నియమించారు. మేము కోరలేదు. తరువాత ఆయన రిపోర్టు యిచ్చారు. ఫైనాన్సు సెక్రటరీ, ప్లానింగు సెక్రటరీ ఎక్స్‌పర్ట్సు డిపార్టుమెంటు కమిటీ ముందుకు వచ్చారు. వారు, మేము కన్సిడర్ చేసిన తరువాత ఇచ్చిన ఫిగర్సే కాని రీజినియల్ కమిటీ సభ్యులెవ్వరూ వారి జేబులో నుంచి తీసి ఇచ్చిన ఫిగర్సు కావు. అన్నీ ఫైనాన్సు డిపార్టుమెంటునుంచి ఇచ్చినవే. లలిత్ గారి రిపోర్టును మాకు రిఫర్ చేశారు. 107 కోట్లు సర్‌ప్లసులని హౌసింగ్ బోర్డు, మార్కెటింగ్ కమిటీ మొదలైనవి లెక్కలోనికి తీసుకోనందువల్ల వాటికి తరువాత గ్రాంటుని అన్నారు. ఒక్కమాట, 107 కోట్లు అని మేము అన్నాముకోండి. అవేమి సభ్యుల స్వంత ఫిగర్సు కావు. ప్రభుత్వ డిపార్టుమెంటు ఇచ్చిన లెక్కలను బట్టి ఇచ్చినవే. 107 కోట్లు తప్పు అంటున్నారు. ఫైనాన్సు సెక్రటరీ గారు, ప్లానింగ్ సెక్రటరీ గారు వచ్చి కూర్చొని ఎక్కడ తప్పు చేశామో చూపించి సరియైన అంకె ఏదో తెల్పవచ్చును కదా. ఎవరైనా పిల్లవాడు లెక్క తప్పు చేస్తే ఎక్కడ తప్పు చేసినది చూపించవలసిన బాధ్యత క్లాసు టీచరు పై ఉంటుంది కదా. తప్పు ఎక్కడ చేశామో చూపించి కరెక్టు చేయవచ్చును. ప్రభుత్వం ఆ విధంగా చేయలేదు. దీనికి లలిత్ కాని భార్గవా కాని అక్కర లేదు. ప్రభుత్వం ఆవిధంగా చేయాలని కోరుతున్నాను. సర్వీసెస్ విషయంలో పది ఇరవై వేల ఉద్యోగాలు ఆంధ్ర నుంచి వచ్చిన వారికి ఇచ్చినారని కాక, రెండు వేల దొంగ ముల్కీలు ఉంటారని అనుకుంటున్నాము. ఇదే కాకుండా సర్వీసెస్ ఇంటిగ్రేషన్, ప్రమోషన్, రిక్రూట్‌మెంట్ పాలసీలున్నాయి. ఇంటిగ్రేషన్‌లో ఏమి జరిగిందో మన అందరికి తెలుసు. పి. డబ్ల్యు. కోఆపరేషన్ డిపార్టుమెంటులలో చాలా అవకతవకలు జరిగాయి. కోఆపరేషన్ డిపార్టుమెంటులో ఆంధ్ర ప్రదేశ్ వచ్చిన తరువాత 400 మందికి ఆంధ్ర సైడు నుంచి డిప్యూటీ రిజిస్ట్రారులైతే తెలంగాణా నుంచి 9 మంది మాత్రమే ఐనారు,

ప్రొమోషన్సు యిచ్చినవారు తప్పు చేసినారని నేను అనను. ఇంటిగ్రేషన్ అన్నప్పుడు ఈ ఎగ్జాంపిల్ చూస్తే యిక్కడ సీనియర్ యినస్పెక్టరు ఆంధ్రి సబు రిజిస్ట్రార్ క్వాలిఫికేషన్ ఒకటి, పరియా ఆఫ్ ఆపరేషన్ వీరికి వారికంటె ఎక్కువగా ఉండె. మదరాసు నుంచి ఆంధ్రికు వచ్చి ఆంధ్ర నుంచి యిక్కడకు వచ్చినవారి కేడరు, అది కేడరు సబురిజిస్ట్రారు మైసూరుకి పోయినారు. ఇక్కడ నుంచి సీనియర్ యినస్పెక్టర్ హైదరాబాదు నుంచి తక్సీం అయి మైసూరు పోయినారు. అక్కడ ఏమి జరిగిందో అందరకీ తెలుసును. తెలంగాణా సీనియర్ యినస్పెక్టరు, మదరాసు నుంచి వచ్చిన సబురిజిస్ట్రార్ ఈక్వెల్‌గా యింటిగ్రేటు చేసినారు. ఇక్కడ జరగలేదు. తరువాత ప్రొమోషనులో దెబ్బతిన్నారు. పి. డబ్ల్యు. డి. లో కూడా హైకోర్టు డెసిషన్‌కు సెంట్రల్ గవర్నమెంటు డైరెక్టివ్‌కు ఎగేన్స్టుగా ప్రొమోషన్ జరిగినవి. ఎక్కడ ఏ డిపార్టుమెంటులో ఎవరికి అనుకూలంగా జరిగితే అదే పాలసీ పెట్టేశారు. ఏదో ఒక పాలసీ వారికి నష్టంగాని వీరికి నష్టంగాని ఒకటే పాలసీ పెట్టిఉంటే ఈ బాధ ఉండి ఉండదు. మెడికల్ డిపార్టుమెంటులో ఒక విధానం పి. డబ్ల్యు. డి. లో యింకొక విధానం. కోఆపరేటివ్ డిపార్టుమెంటులో యింకొక విధానం ఈ విధముగా పెట్టడం వల్ల డిమోరలైజేషన్ ఆఫీసులలో వచ్చింది. అది కూడా యాజిటేషన్‌కు ఒక ముఖ్యకారణం అయినది ప్రత్యేకంగా తెలంగాణా మినిస్టర్సు, తెలంగాణా ఆఫీసర్సు ఉన్న డిపార్టుమెంటులలోనే యిటువంటి అన్యాయం ఎక్కువ జరిగింది. గోపాలరెడ్డిగారు ఆర్థికమంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నేను ఉర్దూలో మాట్లాడుతూ ఈ విధముగా చెప్పాను.

دل کے بھولے جل اٹھے سینہ کے داغ سے
اس گھر کو آگ لگ گئی گھر کے چراغ سے

అయితే ఈ విధముగా రీజియనల్ కమిటీ, దాని డెవలప్మెంటు కమిటీ అప్పుడప్పుడు రిపోర్ట్సు పంపిస్తున్నాయి. రీజియనల్ కమిటీలో డిటెయిల్డ్ డిస్కషన్సు జరిగినప్పటికి పట్టించుకొనలేదు. వినిపించుకొనలేదు. సమస్య పరిష్కారం చేయాలని ఉంటే అవుతుంది అని గోపాలరెడ్డిగారు ఫైనాన్సు మినిస్టరుగా ఉన్నప్పుడు మాట్లాడుతూ యిలా చెప్పాను.

نہ سمجھا عمر گزری اس بت خود سر کو سمجھاتے
پگھل کر موم ہوجاتا اگر پتھر کو سمجھاتے

అయితే పట్టించుకుని కన్విన్సింగ్‌గా చేయాలని అనుకుంటే చాలా టైము ఉంది. కావలసిన రిపోర్ట్సు గవర్నమెంటు ముందర ఉన్నాయి. ఇప్పుడు చూసే సెంట్రల్ గవర్నమెంటులో ఏ లీడరును కలిసినా కూడా తెలంగాణాకు చాలా అన్యాయం జరిగింది, 12 సంవత్సరాల నుంచి అన్యాయం జరిగింది, పాపం అన్యాయం జరిగింది అని వారు అంటున్నారు. ఇది ఏ తీరుగా ఉందంటే ఒక పేషెంటుకి బీమారి వచ్చింది. చాలమంది పాపం, బీమారి వచ్చింది, పాపం అంటున్నారు. ఆ విధముగా అన్నంతమాత్రం చేత బీమారి పోదు. దానికోరకు యింజెక్షనైనా యివ్వాలి,

పిల్స్ అయినా యివ్వాలి, టేబ్లెట్స్ అయినా యివ్వాలి, లేక మందు అయినా తాపించాలి. ఏమీ చేత కాకపోతే ఆపరేషన్ చేయాలి. కాని పాపం బీమారి అని ఎన్నిసార్లు అనినప్పటికి ప్రయోజనం లేదు. ప్రయిం మినిస్టరు నుంచి మన మంత్రుల వరకు అందరూ తెలంగాణాకు అన్యాయం జరిగిందని అంటున్నారు. ఆ విధముగా ఉన్నంత మాత్రాన సమస్య పరిష్కారం కాదు. అటుప్రక్కనుంచి రామనాథంగారు చెప్పారు. తెలంగాణా ముఖ్యసమస్య సర్వీసెస్, సర్ ప్లెసెస్ కంటె కూడా 15-16 లక్షల విద్యార్థులు 8 నెలల నుంచి స్కూల్సుకి కాలేజెస్‌కి పోలేదు, ఏదో విధంగా ప్రయత్నము చేసి అందరిని కలిసి కాలేజెస్‌కు స్కూల్సుకి పంపే ప్రయత్నం చేయాలి. మీ పిల్లలు, మా పిల్లలు లేకపోయినప్పటికి వారందరు మన పిల్లలని భావించవలసిన అవసరం ఉంది. వారు ఏ విధముగా బిహేవ్ చేసినప్పటికి వారు మన శత్రువులనే భావన రాడం ప్రభుత్వానికి మంచిది కాదు. తెలంగాణా డెవలప్మెంటు యాక్టివిటీస్‌లో బ్యాక్‌వర్డ్ ఏరియా కనుక సర్‌ప్లస్ ఫండ్స్ నుంచి ప్రభుత్వం ఈరోజున యిస్తున్నది అంటున్నారు. న్యాయం ఆలోచించండి. సెకండు ఫైవ్ యియర్ ప్లానులో థర్డు ఫైవ్ యియర్ ప్లానులో ఉన్న వాల్యూ ఆఫ్ ది మనీ ఈరోజు 100 కోట్లు, 87 కోట్లు యిచ్చినా ఈ డబ్బు వల్ల ఆ రోజు ఏ వర్క్సు అయితే అయి ఉండేవో అవి యిప్పుడు అవుతాయా? మనీ వాల్యూ తక్కువ అయిపోతుంది. గ్రేట్ యిన్‌జస్టిస్. ఆ రోజు కడెం ప్రాజెక్టు. మైనర్ యిరిగేషన్ ప్రాజెక్టుల క్రింద ఎంత ఏరియా డెవలప్ అవుతుండెనో అంతనే అవుతుందా? ఆంధ్రప్రాంతం యిన్‌కం 1956 నుంచి ఇంత వరకు చూసే యిన్‌కం కంటె 134 కోట్లు ఎక్కువ ఖర్చయినది. ఖర్చు వద్దనను. ఆంధ్ర ఏరియా డెవలప్ కావాలి కాని తెలంగాణా డబ్బు నుంచి ఖర్చు చేసి తెలంగాణా నాశనం పడి అది కావాలంటే మంచిది కాదు. ప్రభుత్వం అర్థం చేసుకుంటే చాలా అవకాశం ఉంది. రీజియనల్ కమిటిలో రిజల్యూషన్ పాస్ చేయబడినది. ప్రొహిబిషన్ తెలంగాణాలో పెట్టండి అంటే దేశం అంతా తీసి వేయాలంటే మీరు పెట్టాలంటున్నారు అని కొంతమంది ప్రశ్నించారు. మా అభిప్రాయం ప్రొహిబిషన్ పెట్టమని కాదు. ఆంధ్రలో ప్రొహిబిషన్ తీసివేయాలని తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటీ చెప్పడానికి వీలులేదు కదా. ఇక్కడ సుమారు 20 కోట్ల రూపాయలు ఎక్సయిజ్ యిన్కం వస్తుంది. ఆ యిన్కంఅంతా యిక్కడే ఖర్చయిపోతే యిక్కడ ప్రొహిబిషన్ లేకున్నా ఫరవాలేదు. ఖర్చు కానప్పుడు బీదవారు త్రాగి ఎక్కడనో ఖర్చుపెట్టినందువల్ల లాభము ఎమిటి? ఎలక్ట్రిసిటీలోగాని యిరిగేషన్‌లోగాని సరిపోల్చిచూడండి. ఎలక్ట్రిసిటీలో యింత వరకు రెండవ పంచవర్ష ప్రణాళికలో ఆంధ్రప్రాంతంలో 2072 గ్రామాలు ఎలక్ట్రిఫై అయినవి, తెలంగాణాలో 490 అయినాయి. రేషియో 4:1. మూడవప్లానులో 1452 ఆంధ్రలో అయితే 375 తెలంగాణాలో అయినాయి. రేషియో 5:1 ఉంది. అయితే యిందులో తెలంగాణా రీజియనల్ కమిటీ నుంచి సెపరేటుగా ఏ విలేజెస్ ఎలక్ట్రిఫై చేయబడినవో అవి యిన్‌కర్డు కాలేదు. గవర్నమెంటు డబ్బు నుంచి చేయబడినది 4:1 5:1 విలేజెస్ ఎలక్ట్రిఫికేషలో ఉన్నాయి. ఇదంతా అన్యాయం జరిగింది. బ్యాక్‌వార్డునెస్ క్రింద చూసే ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్‌లో ఒక ప్రాంతమని భావించినప్పుడు దీని డెవలప్మెంటు కొరకు

కేంద్రంగాని రాష్ట్ర ప్రభుత్వంగాని బాధ్యత ఏమందంటే లీ వే, లేక డిఫరెన్సు బ్యాక్ వార్డ్ రీజియన్‌కి మధ్య ఉన్న తేడాను తక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నము చేయాలి. ఎడ్యుకేషన్ సమస్య తీసుకోండి. 6 సంవత్సరాల నుంచి 11 సంవత్సరాల వరకు స్కూలు గోయింగ్ ఏజిలో ఉన్నవారు తెలంగాణాలో 51 % ఉంటే ఆంధ్రలో 73% ఉంది. అయితే ఎడ్యుకేషనులో అగ్రికల్చరులో యిరిగేషనులో డిఫరెన్సు ఉన్నప్పుడు దానిని తక్కువ చేయడానికి ప్రయత్నం చేయాలని మనవి చేస్తున్నాను. హరిజనులు కూడా 21 లక్షల జనాభా తెలంగాణాలో ఉన్నారు. 27 లక్షలు ఆంధ్రలో ఉన్నారు. రేషియో చూస్తే 4:3 ఉంది. ఖర్చు 3.1 ఉంది. ఇక్కడ హరిజనులకు అవకాశం దొరకాలి. అందుచేత ఈ డిఫరెన్సు తొలగించాలని ప్రభుత్వానికి మనవిచేస్తున్నాను. రీజియనల్ కమిటీ ఉండనీ పోనీ మాకు బాధలేదు. ప్రాబ్లెమ్సు సాల్వు చేయడానికి బదులు ఎవరో చేస్తున్నారు దానివల్ల అవుతుంది అంటే దాని నుంచి ప్రభుత్వానికి కాని ప్రజలకు కాని లాభము రాదని చెబుతూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. శివయ్య :— అధ్యక్షా. రాష్ట్ర ఫైనాన్సు మినిష్టరు శ్రీ విజయ భాస్కరరెడ్డిగారు కనీసం ఈ తూరైనా సరే క్రొత్తగా వచ్చారు కాబట్టి సాహసోపేతంగా చర్య తీసుకుంటారు, రాష్ట్ర అభివృద్ధి సాధిస్తారని ఆశ సంతోషం కలిగింది. బడ్జెటు చదివాను. ఆర్థిక వనరులను పెంచడానికి సాహసోపేతమైన చర్యలు కాని మౌలికమైన సంస్కరణలు తలపెట్టకుండా యిప్పుడున్న చట్రంలోనే యిరికించి బడ్జెటును తయారుచేయడం నిరాశాకరంగా ఉంది అధ్యక్షా. తమకు తెలుసును. రీజియనల్ యింబాలెన్సెస్ రాష్ట్రంలో గాని దేశంలో గాని ఎంత అధ్వాన్న పరిస్థితిలోకి వచ్చిందో స్పష్టంగా తెలుసును. రీజియనల్ యింబ్యాలెన్సెస్ వల్లనే తెలంగాణా పరిస్థితి అభివృద్ధి పరచకపోవడంవల్లనే గత 13 సంవత్సరాలు స్నేహితంగా ఫ్రెండ్లీగా ఉన్న జనం ఆంధ్రులు అంటే ఎంత అసహ్యం వేరే విధముగా చూస్తున్నారంటే దానికి కారణం ప్రజలు కాదు, ప్రభుత్వం తీసుకున్న చర్యలవల్ల ఈ విధముగా అయినదని గుర్తించినప్పటికి ఈ రోజున యింబ్యాలెన్సెస్ తొలగించడానికి సరియైన ప్రతిపాదన పెట్టకపోవడం చాలా విచారకరమని భావిస్తున్నాను. తెలంగాణావారు వారిడబ్బు వారికి ఖర్చుపెట్టాలని అంటున్నారు ఖర్చుపెట్టకపోవడము వల్లనే ఇంత అధ్వాన్న పరిస్థితికి వచ్చాము. రాష్ట్రములో వెనుక పడిన ప్రాంతము తెలంగాణాయే కాదు, రాయలసీమయే కాదు. అటు విశాఖపట్టణము, శ్రీకాకుళము జిల్లాలు చాల వెనుకబడి వున్నవి. ఈ ప్రాంతాలన్నింటినీ ఎక్కువ అభివృద్ధి చేస్తేనే రాష్ట్రములో ఇంబాలెన్సు పోయి, సమానముగా వుండటానికి అవకాశము వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. రాష్ట్రములోనే కాదు. దేశము మొత్తము ఇట్లా వున్నది. బొంబాయి—పూనా రీజియన్ తీసుకొన్నా కాని, కలకత్తా-దుర్గాపూర్ ఇండస్ట్రియల్ కాంప్లెక్స్ తీసుకొన్నాగాని, చాల ఉన్నతస్థాయికి వచ్చినవి. ఇలా ఎందుకు వచ్చినది అంటే దానికి అనేక కారణాలున్నవి. నేచురల్ రిసోర్సెస్ గాని, క్లయిమేట్స్ కండిషన్సు గాని, సాయిల్ ఫెర్టిలిటీ గాని ఇనీషియేటివ్ అండ్ ఎంటర్‌ప్రైజింగ్ యాటిట్యూడ్ ఆఫ్ ది పీపుల్ గాని కంట్రిబ్యూట్ చేసినది. దీనికి ముందుగా బ్రిటిష్ ప్రభుత్వము వ్యాపారదృష్టిలో

సీ పోర్టులో వున్న బొంబాయి, మద్రాసు, కలకత్తాలను కేంద్రాలుగా తీసుకొని ఎక్కువగా ఇండస్ట్రియలైజ్ చేయడము జరిగింది. దానికి తగిన ట్లుగా ట్రాన్సుపోర్ట్ కల్పించారు. బ్రిటిష్ వారి ధోరణి వేరు. ఇండియాను ఎక్స్‌ప్లాయిట్ చేసి ఎక్కువ లాభము పొందడానికి అనుకూలముగా ఇటువంటి ప్లానులు వారు చేసుకొని డెవలప్ చేశారు. ఈ రోజునకూడ ఏ ప్రాంతము పారిశ్రామికముగా డెవలప్ అవుతున్నదో ఆ ప్రాంతాలే ఎక్కువ డెవలప్ కావడానికి ఈ ప్రభుత్వ ప్లానులు అనుకూలముగా వున్నవి. కాని వెనుకబడిన ప్రాంతాలను డెవలప్ చేయాలి వాటిని ఇతర ప్రాంతాలతో సరిసమానముగా తీసుకొనిరావాలనే ఉద్దేశ్యమే లేదు. What is the difference between the British Government and the Congress Government? In a colonial system, the British wanted to exploit the Indian people, and the same attitude continues still; the Congress is going in the foot-steps of colonialists in exploiting backward areas by the well-developed areas, ఈ ఇన్‌టెన్షన్ వున్నదా లేదా అనేది వేరు విషయము కాని పాలసీలు చూస్తే అదే దృక్పథము కన్పిస్తున్నది. 1951 నుంచి లెక్కలు చూస్తే ఇది స్పష్టమౌతుంది. పశ్చిమ బెంగాలు, మహారాష్ట్ర, గుజరాతు, మద్రాసు ఈ 4 రాష్ట్రాలలో వున్న జనాభా 29.31 % కేపిటల్ ఇన్వెస్టిమెంటు 50 శాతం పైన ఈ రాష్ట్రాలలో జరుగుతున్నది. 59 % ఎంప్లాయీస్ ఈ 4 రాష్ట్రాలలో వున్నారు. 62 % ఔట్ పుట్ వున్నది. ఒక ప్రాంతము అభివృద్ధి అభివృద్ధి అయినది కాబట్టి వసతులు ఉంటాయని, పరిశ్రమలు డెవలప్ చేయడానికి అవకాశము వుంటుందనే అభిప్రాయముతో ఎక్కువనుంచి అక్కడకే పోవడము ఆ ప్రాంతమే పెరగడము, మిగతా ప్రాంతాలు వెరగకుండా పోవడము జరుగుతున్నది. బ్రిటిష్‌వారు పోయినప్పటికి మనలో ఆ తత్వము పోలేదు. అభివృద్ధి అయిన ప్రాంతాలలోనే కూర్చొని అభివృద్ధి కాని ప్రాంతాలనుంచి ముడివస్తువులను తెప్పించుకొని అభివృద్ధిపరచడమే దృక్పథముగా వున్నది కాని వేరువిధంగా లేదు. ఇటువంటి విషయాలు రీజినల్ ఇంబాలన్సును దారి తీస్తున్నవి. 1965 వరకు చూస్తే మహారాష్ట్రలో 2,223 ఫ్యాక్టరీలను స్థాపించారు. పశ్చిమ బెంగాలులో 2,038, మద్రాసులో 1,181, ఆంధ్రలో 769 ఫ్యాక్టరీలు స్థాపించబడినవి, 1048 కోట్లు మహారాష్ట్రలో ఇన్వెస్ట్ చేస్తే పశ్చిమ బెంగాలులో 1219 కోట్లు, 512 కోట్లు మద్రాసులోను, 238 కోట్లుమాత్రమే ఆంధ్రలోను ఇన్వెస్ట్ చేయడము జరిగింది. ఎంప్లాయిమెంటు అవకాశాలు తీసుకొంటే మహారాష్ట్రలో 7 లక్షల 79 వేల చిల్లర, బెంగాలులో 8 లక్షల 66 వేల చిల్లర, గుజరాతులో 3 లక్షల 38 వేల చిల్లర, మద్రాసులో 3 లక్షల 41 వేల చిల్లర, ఆంధ్రలో 2 లక్షలకు కొంత తక్కువగాను ఉన్నది. మహారాష్ట్రకు 384 లైసెన్సులు ఇస్తే ఆంధ్రలో 397 లైసెన్సులు యిచ్చారు. ఇవన్నీ చూసినప్పుడు అభివృద్ధి అయిన ప్రాంతాలే అభివృద్ధి అవుతున్నట్లు స్పష్టపడుతున్నది. ఆర్థిక సహాయము చేయడానికి అనేక బ్యాంకులు వున్నవి. ఇండస్ట్రియల్ ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్, ఇండస్ట్రియల్ క్రెడిట్ అండ్ ఇన్వెస్టిమెంటు కార్పొరేషన్ ఆఫ్ ఇండియా, స్టేట్ ఫైనాన్షియల్ కార్పొరేషన్, ఆగ్రో ఇండస్ట్రీస్ ఫైనాన్సు కార్పొరేషన్ యివన్నీ వున్నవి. మొత్తముమీద గుజరాతుకు 713 కోట్లు అప్పుగా యిచ్చినవి. మహారాష్ట్రకు

145 కోట్లు, మద్రాసుకు 91 కోట్లు, మన రాష్ట్రానికి 56 కోట్ల 90 లక్షలు అప్పుగా యిచ్చినవి. ఈ ఫైనాన్షియల్ కార్పొరేషన్సు అయినా సక్రమముగా అప్పులు ఇవ్వడములేదు. డెవలప్ కాకపోవడము విపరీత పరిణామాలకు దారి తీస్తుందని చెప్పక తప్పదు. గత 20 సంవత్సరాలనుంచి ప్రభుత్వము ప్రజల అవసరాలను తీర్చలేకపోవడమువల్ల, అన్ని ప్రాంతాలను అభివృద్ధి చేయలేకపోవడమువల్ల ప్రజలలో తిరుగుబాటు వస్తున్నది. తెలంగాణా ఉద్యమముమాదిరి యితర ప్రాంతాలలో కూడ వస్తుంది. మన రాష్ట్రము తీసుకొన్నప్పుడు ప్రతి జిల్లాలోను వెనుకబడ్డ ఏరియాలు వున్నవి. ఈ సందర్భములో రాయలసీమ గురించి వివరముగా చెబుతాను. ఈ సీడెడ్ డిస్ట్రిక్ట్స్ విజయనగర సామ్రాజ్య పరిపాలనా కాలములో రతనాలసీమగా పేరు పొందినది. తిరువాత కాలములో రాళ్లసీమగా మారి, కాంగ్రెసుపార్టీ హయాములో త్రాగడానికికూడ నీరులేని రాళ్లసీమగా మారిన విషయము స్పష్టముగా తెలుసు. "This is not Rayalaseema of diamonds, nor Rayalaseema of stones. This is Rayalaseema without drinking water, without anything else." అనేది స్పష్టమౌతుంది. ఈ రాష్ట్రములో త్రాగడానికి నీరు లేని ప్రాంతాలు రాయలసీమయే కాక అనేక ప్రాంతాలున్నవని పి. వి. రాజుగారు అనేకసార్లు చెప్పివున్నారు. కాని రాయలసీమ కరువు చరిత్ర గురించి ఆలోచించండి. 19 వ శతాబ్దములోని సీడెడ్ డిస్ట్రిక్ట్స్ మాన్యువల్స్, గెజిట్స్ పరిశీలిస్తే దానిలో 1804, 17, 24, 27, 1835, 49, 53, 56, 66 దాదాపు 5 సం. ల కొకసారి వరుసగా ఏదో ప్రాంతములో కరువు వచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. 20 వ శతాబ్దిలో కూడ కనీసము 3 సం ల కొకసారి కరువు వచ్చినది. 1907, 09, 21, 24 ఈ విధంగా వచ్చినది. కాంగ్రెసువారు ప్రభుత్వానికి రాకపూర్వం 3 సం. లకు, 5 సం. లకు ఒకసారి కరువు వస్తే మీరు వచ్చిన తరువాత 2 సం. ల కొకసారి తప్పకుండా కరువు వస్తున్నది అది ఏమి ఖర్మమో అర్థము కావడము లేదు. అదేమి కర్మమో నాకు అర్థంకాదు. వారిఖర్మమో మాఖర్మమో తెలియదు. కరువుప్రమాణం తీవ్రంగాఉంది. పెద్దలు ధాతుకరువు అంటారు. అది 1876–78 లో రాయలసీమలో వచ్చింది. దానివలన రాయలసీమ జనాభాలో మూడవ వంతు చనిపోయినారు. Serious repercussions have taken place in th Rayalaseema Districts, అది చాలా ప్రమాదకరమయిన కరువు కరువు వచ్చినపుడు వచ్చిన అయిదుసంవత్సరాలకుగాని బయటకుపోయిన జనం తిరిగి రాలేక పోయినారు. ఈ కరువు గత రెండుశతాబ్దాలనుంచి ఉన్నవిషయం అందరకూ తెలుసు. రాయలసీమను ఇతరప్రాంతాలతో పోలిస్తే సబబుగాదు. అందుకని యీ ప్రాంతాన్ని ప్రత్యేకంగా చూడాలని కోరుతున్నాను. అధ్యక్షా తమకు తెలుసు. A famous Economic Professor Ganguli has stated in the beginning of the 20th century that the Ceded Districts is the Black spot in the famine map of India, అని ఆరోజు ఆయనచెప్పారు. ఆవిషయం స్పష్టం. అందుకని రాయలసీమను ప్రత్యేకదృష్టితో చూడాలి. ఈ విషయంలో అనేకమయిన కమిటీలు, కమిషనులు వచ్చాయి. తెల్లటోపీ దొరలక్రింద అనేకమయిన కమిషనులు వచ్చాయి. ఇవన్నీకూడ చర్చించి రిపోర్టులుకూడ ఇచ్చారు, 1876–78 లో ధాతుకరువు వచ్చినప్పుడు గవర్నమెంట్

ఆఫ్ ఇండియా ఫామిన్ ఎంక్వయిరీ కమిషను అనివేసింది. ఆ కమిషను దేశం అంతా తిరిగి రాయలసీమ ప్రత్యేకంగా తిరిగి ఒక రిపోర్టు ఇచ్చింది. దాని తరువాత 19వ సెంచరీ చివరిలో తీవ్రమైన కరువులు వచ్చింది. ఆ తరువాత మళ్ళీ రెండుఫామిను కమిషనులను అపాయింటుచేశారు. వారంతాకూడా తిరిగారు. 1901 లో తీవ్రమయిన కరువు తరువాత మరల ఇండియా గవర్నమెంటు ఇరిగేషన్ కమిటీఅని సర్ థామస్ స్కాట్ అనేవ్యక్తి నాయకత్వాన యూరోపియన్ ఇండియన్స్ కలిసి 1901 లో వేశారు. ఆ కమిషను దేశం అంతా తిరిగి ఎక్కువ రోజులు సీడెడ్ డిస్ట్రిక్టులలో ఉండి ఆ ప్రాంతాలను తీవ్రంగా పరిశీలించి రికమెండేషను చేశారు. ఒక కాంక్రీట్ ప్రపోజలు పెట్టారు. ఆ ప్రపోజలు ఏమంటే తుంగభద్రపై పెద్ద రిజర్వాయరు కట్టాలని తుంగభద్ర పెన్నారు మధ్య ఏరియాలో కాలవలద్వారా ఇరిగేషను చేయాలని సజెస్టుచేయడం. సర్ మెకంజీ అనే ఇంజనీరు నాయకత్వాన ఆస్కీ కెనాలును డి టేయిల్డుగా ఇన్వెస్టిగేటుచేసి ప్రభుత్వానికి సమర్పించారు. అంతేకాకుండా కర్నూలు కడప జిల్లాలకు ఇన్వెస్టిగేషను నిమిత్తం కృష్ణపై అనకట్ట కట్టాలనిస్పష్టంచేశారు. సీడెడ్ డిస్ట్రిక్ట్సు ఇన్వెస్టిగేషన్ కమిటీ అని 1927 లో మద్రాసు వారి ప్రభుత్వం ఒక కమిషను వేసింది. ఆ కమిషను మళ్ళీవచ్చి సంగమేశ్వరం దగ్గర కృష్ణాపై ఒక అనకట్ట కట్టి ఈపెన్నారు బేసిన్కు సంబంధించిన కర్నూలు కడపజిల్లాలను అభివృద్ధిచేయాలని సంకల్పించారు. ఇన్ని కమిషనులు వచ్చినా గత రెండువందల సంవత్సరములనుంచి ఆ ప్రాంతాలకు అభివృద్ధి కలుగలేదు. ఈసందర్భంలో 1939 లో మద్రాసురాష్ట్రంలో పాపులర్ గవర్నమెంటు వచ్చినతరువాత ఫామిన్కోడ్ రివిజన్కమిటీ వేశారు. తరువాత సీడెడ్ డిస్ట్రిక్ట్సు డెవలప్మెంట్ కమిటీ వేశారు. ఆ కమిటీ ఈ ఫామిన్కోడ్ కమిటీ శిఫార్సులు చేశారు. తరువాత రాయలసీమ డెవలప్మెంట్ బోర్డు 1940 లో వేశారు. అనేకమైన బోర్డులు, అనేకమయిన కమిషనులు వచ్చాయి కాని అభివృద్ధి కాలేదు. అందుకని ఈ ప్రాంతాని అభివృద్ధి చేయడానికి ప్రభుత్వం ప్రభుత్వం ఏవిధంగానూ ముందుకురావడంలేదు. కొంతమంది చెప్పవచ్చు. తెలంగాణాలో ఉన్న ప్రజల మాదిరిగా ప్రత్యేక రాష్ట్రం రాయలసీమవారుకూడ కోరతారేమోనని. మేము ఆ విధంగా పోము. మేము ఆంధ్ర ప్రదేశ్లోనే ఉంటూ తెలుగువారితో కలిసిమెలసి ఉండాలని నిర్ణయించుకున్నాము. అయితే 200 సంవత్సరాలుగా కరువు కాటకాలతో పీడించబడుతున్న ప్రజలు మా ప్రాంతంలో ఉన్నారు. ఈ ప్రజానీకాన్ని బాగుచేయడానికి ఆర్థిక వసరులు కల్పించడానికి ప్రభుత్వం ప్రత్యేక దృష్టితో చూడాలనితప్ప వేరే ఏమీ కాదు. ఇది చేయకపోతే మాకు ఏమి చేయాలో తెలియడంలేదు. ఎందుకంటే ప్రభుత్వం మాకేమయినా చేస్తే బ్రతుకుతాం, లేకపోతే చస్తాం. చస్తే ప్రభుత్వానికి ఏమి చేయాలనే సమస్య వస్తుంది. యమలోకానికి పోవడానికి ముందుగా యీ ప్రభుత్వాన్ని అఖరిపట్టు పట్టి చూడాలనే దృక్పథం మాలో కొంతమందిగుంది. అందుకని యీ విషయం దృష్టిలో పెట్టుకుని ప్రత్యేకంగా అభివృద్ధిచేయకపోతే మా ప్రాంతమేకాదు దేశం మొత్తంమీద అన్ని ప్రాంతాలుకూడ తీవ్రమయిన పరిణామాలకు గురవుతాయి. ఈ ఆర్థిక అసమర్థత—రీజినల్ ఇంబాలెన్స్ తొల

గించి ఒక బేలన్సుడు ఎకనమిక్‌గా రాకపోతే అది తీవ్రమయిన పరిణామాలకు దారితీస్తుందని అది దేశం భవిష్యత్తుకు దెబ్బతీస్తుందనే విషయం చెప్పకతప్పదు. ఈ సందర్భంలో కొన్ని సజషన్సు చెస్తాను. రాయలసీమ నాలుగు జిల్లాలుకు 400 కోట్లు అయినాసరే ఒక పది సంవత్సరములలోపల ఒక ప్లాను ప్రకారం ఖర్చుచేయకపోతే ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధికాదు, నాశనం అయిపోతుందని మనవి చేస్తున్నాను. త్రాగడానికి నీరుకూడ లేదు. ఈ డబ్బు ఏవిధంగా సమకూర్చాలో ఏ విధంగా ఖర్చుచేయాలో అనే విషయం ప్రభుత్వం సెంట్రల్ గవర్నమెంటుతో సంప్రదించి ప్రత్యేకత చూపించి ఖర్చుచేయాలని కోరుతున్నాను. ఈ సందర్భములో రాయలసీమ మహాసభ అని ప్రొద్దుటూరులో పెట్టాము. అది ఏ పార్టీకి సంబంధించింది కాదు. అన్ని పార్టీలవారూ కలిసి రాయలసీమ అభివృద్ధికి ఆలోచించాము. అందుకని ఒక స్టేట్యుటరీ బోర్డు క్రియేట్ చేసి కొన్ని అధికారాలు ఇచ్చి ఆ బోర్డుక్రింద ఒక మాస్టరుప్లాను తయారుచేసి తగిన ఆర్థిక వనరులు సమకూర్చి దానిద్వారా ఆప్రాంతాన్ని అభివృద్ధిచేయాలని ప్రభుత్వాన్నికోరుతున్నాను. ఇవి చాల ముఖ్యమయిన విషయాలు. కేవలం రాయలసీమ కాదు, తెలంగాణా వారు, శ్రీకాకుళంవారు అన్ని వెనుకబడ్డ ప్రాంతాలను అభివృద్ధిచేయడానికి అని మనవిచేస్తున్నాను. రాయలసీమ కరువుప్రాంతం కాబట్టి 200 సంవత్సరములు నుంచి మా తాత ముత్తాతలకాలంనుంచి ఆ ప్రాంతం కరువుతో ఉంది కాబట్టి తక్షణమే ఆ ప్రాంతం అభివృద్ధిచేయాలని దానికి తగు చర్య తీసుకోవాలని కోరుతున్నాను.

Sri M.B.Raja Rao (Madakasira) :—Mr. Speaker, Sir, I think it is better to speak in English occasionally. So, if the members excuse me, I shall proceed with my speech in English.

I appreciate the Budget in general, but I felt rather sorry to note that two fundamental factors were not mentioned in the Governor's speech and also in the Budget speech. One of those fundamental factors was mentioned by Mr. Siviah just now, namely, regional imbalances. The other thing is the problem of the Scheduled Castes and Scheduled Tribes. It was not mentioned either in the Budget speech or in the Governor's speech.

Sir, in a democratic Government, three factors should be given importance, i. e., the social, economic and political equality of all people. So long as there is some imbalance or inequality from among these factors, it cannot be said to be a democracy. Sir, in these days, the masses, as they ought to, are getting conscious of their own rights and needs. The masses should be cared to as otherwise being the majority they are bound to rise one day or the other. So, in order not only to prevent it but also to do justice to all people and also to safeguard the interests of democracy, it is better that the Government attend prominently to these twin major factors that are facing our country, namely, the backwardness of the regions and the backwardness of the communities. Backwardness of masses is different from the backwardness of certain classes.

Mr. Siviah has spoken at length about the backwardness of the regions with particular reference to the backwardness of Rayala-

seema. I do not like to go into the same in detail When we consider the backwardness of Rayalaseema and especially of Anantapur District, I must particularly refer to the conditions prevailing in parts of Penukonda, Hindupur and Madakasira Sometimes I feel I can't find adequate words to describe the pathetic conditions prevailing over there - in Ananthapur District in particular and in Rayalaseema in general. The area has been subjected to perpetual famines from a long time I remember when I was in my younger days we used to have these famine relief programmes. In those days, the main programme was to start road works by taking people on a very low wage and large number of masses used to come and work on the roads. Now that programme has been changed and the stress is to spend amounts on what are called productive works but what is happening is these productive works generally relate to irrigation sources which are far away in the interior areas, with the result that many people are not able to go over there and find work. That is why, it does not appear to the people that the Government is doing something by way of relief to the msses. In my area, especially, the people are asking "What is the Finance Minister doing ? What is the Government doing" There is large-scale famine there. For over three years consecutively, there is no rain at all. Not even sowings have been done generally and where sowings were made they have dried up and they have no employment for days together. I know cases where for two or three days together poor people do not get at least one meal. Such is the condition prevailing over there. Consequently, in the hope of getting something somewhere, they have been going to places like Mysore and other areas. God only knows what help and what employment they can get over there, but still they run away just to escape from the conditions over here. I do not know whether they are going from the devil to deep sea. Anyway they go there, they do not have housing facilities there and they do not have proper opportunities to live there, but yet they go there ! Like that in Madakasira taluk, over 50% of the population have migrated to Mysore State. Conditions, to say the least, are very very deplorable· In that area, except for one or two rich people, the people are either poor, poorer or poorest and most of them—even the so called ryots who own lands and all that are now depending on what is called CSM food which is given by the CARE. But for that programme, many more people would have left the place and probably there would have even been starvation deaths. I have seen rich people and middle-class people and in their own lands ryots are going with small glasses to have the CSM gruel. It is very deplorable. When I go there, the people weep and I too like to weep along with them. In fact, to tell you, Sir, I do not like to face them, because they ask me so many questions They say "What are you doing and what is the Government doing ?" Not that the Government is not doing anything, but according to them, the Government is not doing enough to attend to their needs. That is the condition and that is regional imbalance. This regional imbalance may bring forth in its wake many problems. The Government has already allowed it and we all know its impact in a particular area. In course of time, I believe, this regional imbalance will bring up many problems to the forefront.

Now, the question of the communities—Scheduled Castes and Scheduled Tribes. It is very well known. Of course, the Government is doing something. This year, they have allotted about Rs. 7½ crores. During last year, it was only Rs. 6½ crores. This year, there is an extra provision of Re. 1 crore. But, Sir, this kind of routine and slow increment to these people who comprise nearly 50 lakhs in our State does not catch the imagination of the people. They need so many things They need food, housing, land and what not. The Government have some policy, no doubt. The policy is all right, but in the working of the policy, so many things are happening. Unless the Harijans themselves are appointed as the Land Acquisition Officers or as Revenue Inspectors, I am afraid, justice may not be done to the Harijans in the matter of assignment of banjar lands. What they need, as I said, is some land, some food some employment and some housing As per the housing programme of the Social Welfare Department, very small amounts are allotted for this purpose. There are. what are called, Additional District Social Welfare Officers. They are appointed, but for lack of funds, they do not have enough work While 99% of the Harijans need housing, we are only giving a few houses, here and there. Of course, our Chief Minister was kind enough to raise the house construction grant from Rs. 50 to Rs. 100, but I must say, that is not enough. I am afraid, these small amounts will be eaten away and ultimately there will not be anything like house provision for them. That is the position.

In regard to employment, they are the worst hit, because they have no lands, they have no opportunities for employment and they are uneducated, so much so they are practically remaining poor for all time to come and getting poorer day by day and this condition is much worse in our Rayalaseema. Mr. Sivaiah was referring very much to the Rayalaseema problem. Although the Budget speech and the Governor's speech did not say anything, the Chief Minister was kind enough to convene a meeting of Rayalaseema MLAs and others recently and was pleased to announce that there would be a Rayalaseema Board. He may announce the appointment of the Board shortly, but Sir, I may say that the mere appointment of a Development Board itself may not solve the problem because for any problem to be solved there must be sufficient funds. So, I would request the Government to place in the hands of this Board adequate funds to solve the problem. Mr. Sivaiah was suggesting Rs. 400 crores. I do not know how far it will be possible for the Government to provide Rs. 400 crores. but some solution must be found by providing adequate funds. Why I am having misgivings about this Board is because some of these boards and committees are not quite good. I have in mind what is called the Leather Board. This Leather Board deals with 50% of the population of Harijans in our State, but the amount for this Board is hardly very little—just Rs. 2 lakhs. Recently, this Leather Board met at Tirupathi and allotted Rs. 3,000 for each District. See the fallacy of a paltry allotment of Rs. 3,000 for each District towards relief of half of the population of Harijans. This is a very disappointing thing. I would suggest that the Leather Board should be provided with adequate funds—at least a crore of rupees, I would even suggest that out of Re. 1 crore allotted for the Gandhi Centinary Year towards the welfare of Scheduled Castes,

Rs. 30 lakhs may be earmarked for this Leather Board which may be asked to spend the amount for the development of this community. That is not mere development. It is vocational development ; vocational help.

So, what I would suggest is, let not the Rayalaseema Development Board be one like the Leather Board that we are having now. As and when the Rayalaseema Development Board is constituted, let enough funds be placed at its disposal.

Thank you.

శ్రీ కె. కృష్ణమూర్తి (పార్వతీపురం) :— అధ్యక్షా, 69-70 సం.కు మన ఆర్థికమంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జెట్‌ను నేను పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నాను. నిజంగా శ్రీకాకుళం జిల్లాకు సంబంధించిన వంశధార ప్రాజెక్టు కార్యక్రమాన్ని చేపట్టాలనే సదుద్దేశం ప్రభుత్వానికి ఉంటే - తప్పకుండా శ్రీకాకుళంజిల్లా ప్రజల తరఫున నేను యీ ప్రభుత్వాన్ని అభినందిస్తాను. కాని వారి బడ్జెట్ స్పీచ్‌లో 7వ పేజీలో వారు వాడిన పదాలు చూస్తే నాకు అనుమానంగా ఉంది. 7వ పేజీలో యీ విధంగా అన్నారు. "ప్రస్తుత సంవత్సరంలో వంశధార ప్రాజెక్టు మొదటి దశ విషయమై పని ప్రారంభించాలని ఉంది. చాలా కాలంగా వంశధారా ప్రాజెక్టు పరిశీలనలో వుంది. ఈ ప్రాజెక్టును రెండు దశల్లో నిర్వహించాలని అనుకుంటున్నాం. గొట్టా జలాశయం, ఎడమవైపు కాలవ—వీటికి సంబంధించిన మొదటి దశకు చెందిన అంచనా తయారైంది. ఇక పని ప్రారంభం అవుతుంది. పరిశీలన పూర్తి అయాక, ప్రాజెక్టు రెండవదశ విషయమై ఆలోచనలు జరుగుతాయి" అని అన్నారు. ఇది చాలా సందిగ్ధంగా ఉన్నట్లు భాష చెబుతున్నది. ప్రభుత్వం సదుద్దేశంతో ఆ ప్రాజెక్టు ప్రారంభిస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లా ప్రజల తరఫున అభినందిస్తాను. ప్రపంచ చరిత్రలో, భారత దేశ చరిత్రలో, మన రాష్ట్ర చరిత్రలో 1969వ సంవత్సరం అందరం జ్ఞాపకం ఉంచుకోవలసిన సంవత్సరము. ఇది గాంధీగారి సెంటినరీ సంవత్సరం కూడ. ఈ సమయంలో మన రాష్ట్రంలో అనేకమైన సంఘటనలు జరిగినవి. ఈ సంఘటనలను తలచుకొంటే— ప్రతి వ్యక్తి, ప్రతి పౌరుడు చాలా బాధపడుతున్నాడు. ఒక ప్రక్క గాలివానలు, ఇంకో ప్రక్క కరువు, మరో ప్రక్క తెలంగాణా సమస్య, దేశంలో ఉన్న నక్సలైట్స్ కార్యకలాపాలు. ఈ సమస్యలన్నింటికి ప్రస్తుతం ఉన్న మన ముఖ్యమంత్రిగారు, మంత్రివర్గం బాధ్యత వహించవలసి ఉంటుంది. మనిషికి కావలసిన కనీస సౌకర్యాలు, సదుపాయాలు —తిండి, బట్ట, ఉండటానికి ఇల్లు లేని కారణం చేత నేయీ అలజడులు యీ ప్రాంతీయ విభేదాలు వస్తున్నాయని నేను భావిస్తున్నాను. నేను చెప్పిన విషయంతో అందరు అంగీకరిస్తారని ఆశిస్తున్నాను. తెలంగాణాకు ప్రాంతీయ అభివృద్ధిమండలి, రాయలసీమకు ప్రాంతీయ అభివృద్ధిమండలి ఏర్పాటు చేయబోతున్నారు. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న నాలుగు ప్రాంతాలకు నాలుగు అభివృద్ధి మండలులు వేసి, అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేపడితే మంచిది. అయితే కొన్ని ప్రాంతాలకే అభివృద్ధి మండలులు పెట్టి, శ్రీకాకుళం, విశాఖ, ఉభయ గోదావరి జిల్లాలగురించి ఏమి ఆలోచించారో అర్థం కావటం లేదు. తెలంగాణా, రాయలసీమ ప్రాంతాలలో ఆయా ప్రాంతాల అభివృద్ధి మండలాల ద్వారా అభివృద్ధి

చేపట్టటంతో బాటు, యీ మిగతా జిల్లాలలో కూడ అభివృద్ధి కార్యక్రమాలు చేబడితే ప్రయోజనం ఉంటుంది. లేకపోతే ముఖ్యమంత్రిగారు ఆ జిల్లాలలో కూడ ఆందోళనకు ప్రోత్సహించినట్లవుతుందని నేను భావిస్తున్నాను. ఒక ప్రాంతంలో అభివృద్ధి కార్యకలాపాలు చేపట్టి, ఇంకో ప్రాంతాన్ని విస్మరించటం చాలా విచారకరమైన విషయం. తెలంగాణా, రాయలసీమ జిల్లాలకంటె కూడ శ్రీకాకుళం, విశాఖ జిల్లాలు చాలా వెనుకబడి ఉన్నవి. ఏదో మంత్రిపదవులు జిల్లాలకు వాటాలువేసి ప్రజలను సంతృప్తి పర్చాలని అనుకోవటం చాలా పొరపాటు. మన రాష్ట్రంలో పరిశ్రమలు ఏ విధంగా అభివృద్ధి చెందాయో ఆలోచించండి. మొట్టమొదట విశాఖపట్నంలో ఉక్కు ఫాక్టరీ తెస్తామని ప్రపోజల్స్ పెట్టారు. తర్వాత జింక్ ఫాక్టరీ వస్తుందన్నారు. జింక్ ఫాక్టరీతో ఉక్కు ఫాక్టరీ ప్రపోజల్ పోయింది. ఇపుడు జింక్ ఫాక్టరీ ప్రపోజల్ ఉంటూండగానే, పెయింటింగ్ ఫాక్టరీ ప్రపోజల్స్ తెచ్చారు. ఈ పెయింటింగ్ ఫాక్టరీ ప్రపోజల్ తో ఆ జింక్ ఫాక్టరీ పోతుందేమోనని మాకు అపనమ్మకం కలుగుతున్నది. ప్రణాళికల పేరుతో ప్రభుత్వం 11,527 రూ. ప్రణాళిక క్రింద ఖర్చుపెడితే యీనాడు ఉన్న పరిస్థితి ఏమిటంటే—నూటికి 82 మంది ప్రజలు ఒక రూపాయికూడ రోజుకు ఖర్చుపెట్టలేని పరిస్థితి ఉన్నది. దానికి ఎవరు బాధ్యులని అడుగుతున్నాను. అధికారంలో ఉన్న మన ముఖ్యమంత్రిగారు ఎపుడూ తన పదవి కాపాడుకోవాలనే ఉత్సాహంతో ఉన్నారే తప్ప, మన రాష్ట్ర పురోభివృద్ధికిగాని, మన రాష్ట్రంలో ఉన్న ప్రజానీకానికి ఇవ్వవలసిన సౌకర్యాలనుగురించిగాని ఆలోచించటంలేదని చెప్పక తప్పదు. మన ఆంధ్రరాష్ట్రంలో పరిపాలన గత ఒక సంవత్సరంనుండి స్థంభించిపోయింది. కాలేజీలు పనిచేయటం లేదు. గ్రామాలలో స్కూల్సు పనిచేయటం లేదు. ప్రభుత్వ కార్యకలాపాలు ఇపుడు ఏదో ప్రారంభిస్తున్న సూచనలు కనిపిస్తున్నవి. ఇంతవరకు ఏ విధమైన కార్యకలాపాలు జరగలేదు. దీనికి ఎవరు బాధ్యులని అడుగుతున్నాను. ముఖ్యమంత్రిగారు ఇపుడు తీసుకొన్న చర్యలే మొట్టమొదట తీసుకొని ఉంటే, ఈనాడు రాష్ట్రం యీ పరిస్థితిలో ఉండేది కాదు. మా శ్రీకాకుళం జిల్లాలో నక్సలైట్స్ విలయతాండవాలు చేస్తూ కార్యకలాపాలు సాగిస్తున్నారు. ఈ విషయం లచ్చన్నగారు ముఖ్యమంత్రికి చెప్పినప్పటికీ, కేంద్రప్రభుత్వానికి ఒక నివేదిక ఇచ్చినప్పటికీ ఎటువంటి చర్యలు తీసుకున్నట్లు కనబడటంలేదు. అక్కడ వారు ఆ కార్యకలాపాలు చేస్తున్నారంటే దానికి కారణం ఏమిటి? అక్కడి ప్రజల తాలుకు పరిస్థితి ఏమిటో గమనించాలి. అక్కడ ఉన్న గిరిజనులు, దళిత ప్రజలు తినటానికి తిండిలేకుండా బాధపడుతూ వారి ప్రబోధాలకు లొంగిపోయి వారు ఆ కార్యకలాపాలు చేపట్టవలసివస్తున్నది. దీనికి నివారణోపాయాలు కనుక్కోకుండా "ఏదో నక్సలైట్స్ వచ్చారు; మేము పోలీసు బెటాలియన్స్ పంపించాము; అది అరికట్టబోతున్నాము" అని పేపర్స్‌లో పత్రికా ప్రకటనలు చేసినంతమాత్రమున యీ సమస్య పరిష్కారం కాదు. అక్కడ ఉన్న స్థానిక ప్రజల ఇబ్బందులు ఏమిటి? వారి కష్టాలు ఏమిటి? అన్నది కనుక్కొని వారి సమస్యలు పరిష్కరించటానికి తగు చర్యలు తీసుకొన్ననాడే యీ సమస్య పరిష్కారం అవుతుందని మనవి చేస్తున్నాను. శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఎక్కువ గ్రామాలలో ఎలక్ట్రిసిటీ సప్లయి లేదు. మిగతా జిల్లాలతో

పోల్చిచూస్తే— శ్రీకాకుళం జిల్లాలోని గ్రామాలలో చాలా తక్కువ గ్రామాలకే విద్యుచ్ఛక్తి ఉంది. అక్కడ ఉన్న రైతులకు ఋణ సౌకర్యాలు కల్పించటంలో, రాజకీయమైన ఉద్దేశాలు పెట్టుకొని రాజకీయాలకు అనుకూలంగా సర్దుబాటులు చేస్తున్నారే తప్ప అవసరమైన రైతులకు లాండ్ మార్టిగేజ్ బ్యాంక్స్ ద్వారాగాని, కో ఆపరేటివ్ సొసైటీ ద్వారాగాని సక్రమంగా ఋణసౌకర్యాలు కల్పించటం లేదు. దీనికి మన ప్రభుత్వమే బాధ్యత వహించాలి. రాజకీయ దురుద్దేశం లేకుండా వారికి ఋణసౌకర్యాలు కలుగ జేయాలని కోరుతున్నాను. తీరప్రాంతాలలో ఉన్నటువంటి మత్స్య పారిశ్రామికులకు, శ్రీకాకుళం జిల్లాలో ఉన్నటువంటి చేనేత పారిశ్రామికులకు యీ బడ్జెట్ లో ఎటువంటి సదుపాయాలు కలిగించినట్లు లేదు. వారిని విస్మరిస్తే— శ్రీకాకుళం, విశాఖ ఉభయ గోదావరిజిల్లాలలో మునుముందు కొత్త సమస్య తలెత్తుతుందని చెబుతున్నాను. ఒక ప్రాంతాన్ని విస్మరించటం చాలా అన్యాయమని మనవి చేస్తున్నాను. నిరుద్యోగసమస్య రాష్ట్రమంతటా యీనాడు పీడిస్తున్న సమస్య. దీనికి నివారణ కార్యక్రమాలు ఏమి చేపట్టారో అర్థం కావటం లేదు. పాలిటెక్నిక్ కాలేజీలు పెట్టారు. ఆ కాలేజీలలో కొంతమందికి ప్రవేశం దొరకదు. ప్రవేశం దొరికినవారికి— పరీక్ష పాస్ కాగానే ఉద్యోగం దొరకదు. ఇవాళ ఇంజనీర్స్ ఉద్యోగం దొరకక బజార్లలో తిరుగుతున్నారు. డాక్టర్స్ ఆరు సంవత్సరాలు కష్టపడి చదివినప్పటికీ, వారికి సరైన ఉద్యోగాలు కల్పించటం లేదు. ప్రయివేట్ ప్రాక్టీస్ చేస్తుకొంటు న్నారు. సంతోషము. కాని యీనాడు సామాన్యమానవుడికి కావలసిన వైద్య సౌకర్యాలు దీనివల్ల కలుగకపోవటం చాలా దురదృష్టకరమైన విషయం. మద్య నిషేధం విషయంలో— ప్రతి సంవత్సరం బడ్జెట్ ప్రవేశపెట్టేముందు మద్యనిషేధాన్ని ఎత్తివేయాలని ఆలోచన రావటం, తర్వాత మద్యనిషేధం అట్లాగే ఉండటం జరుగుతున్నది. మద్యపాన నిషేధాన్ని ఎత్తివేయాలనే తలంపు ఉంటే, వెంటనే పూర్తిగా ఎత్తివేయాలి. లేకపోతే ఖచ్చితంగా ఏర్పాట్లుచేసి అమలు చేయాలి. ఈనాడు రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితి చూస్తే— 550 కోట్ల రూపాయలు మనం కేంద్ర ప్రభుత్వానికి బాకీ ఉన్నాము. సాలీనా 40 కోట్ల రూపాయలు వడ్డీ చెల్లించాలి. ఈ వడ్డీ చెల్లించటానికి అప్పులు చేయవలసిన పరిస్థితి ఉంది. మన రాష్ట్ర ఆర్థిక పరిస్థితిని బాగుచేయటం ఇప్పుడు ఉన్న ముఖ్యమంత్రికే కాదు, వచ్చే ముఖ్యమంత్రికికూడ సాధ్యం కాని పరిస్థితి ఉంది. దీనికి ఇప్పుడు ఉన్న మన ప్రభుత్వం, కాంగ్రెస్ ప్రభుత్వం కాంగ్రెస్ మంత్రివర్గంలో ఉన్న వారే కారణమని మనవి చేస్తున్నాను. తెలుగు ప్రజలసంగతి చూడండి. మహారాష్ట్రలోగాని, ఒరిస్సాలోగాని, Bombay లో గాని ఎక్కడా కూడ స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యం లేకుండా తెలుగువారి పరిస్థితి అధ్వాన్నం అయిపోయింది. ఇంత అన్యాయంగా భారతదేశంలో తెలుగువాడు జీవిస్తున్నట్లు ఎవరూ జీవించడం లేదేమోనని నాకు తెలిసిన పరిజ్ఞానంతో చెప్పుతున్నాను. మన ప్రజలు అక్కడవాళ్ళ భాష నేర్చుకొని మనగలగాలి. మన రాష్ట్రంలో ఉన్న రాష్ట్రేతరులకు స్వేచ్ఛాస్వాతంత్ర్యాలు యిచ్చారు. వారికి తెలుగు చెప్పించే బాధ్యత కూడ ఈ ప్రభుత్వం విస్మరిస్తున్నది అంటే చాల విచారకరమైన విషయం. ఇవన్నీ పరిశీలించి ఈనాడు ప్రభుత్వం ప్రజల కనీస అవసరాలను తీర్చే బాధ్యతను పెట్టుకొని కార్యకలాపాలు చేయాలి

తప్పించి ఎప్పుడూ మన రాజకీయాల గురించి ఆలోచించుకొని. పదవుల గురించి ఆలోచించుకొన్నంతమాత్రాన రాష్ట్రపురోభివృద్ధి జరుగుతుందని అనుకోవడం పొరపాటు. ఇప్పుడు మన అసెంబ్లీలో ప్రవేశపెట్టిన పంచాయితి సమితులు, జిల్లాపరిషత్‌ల బిల్లు ఒకటి ఉన్నది ఇది నిజంగా రాజకీయ తంత్రంతో ప్రవేశపెట్టిన బిల్లు అని మనవి చేస్తున్నాను. ఈ పంచాయతీ సమితి బిల్లు postpone చేయడం అవసరం. ఈ రాష్ట్రంలో ఉన్న 324 పంచాయితి సమితులు వ్యర్థమేనని మనవిచేస్తున్నాను. వీటికి జరుగుతున్న ఖర్చు ప్రయోజనం లేనటువంటిది. గ్రామ పంచాయితీలను అక్కడ స్థానిక శాసిల్దార్లు, జిల్లా కలెక్టర్ల ఆధ్వర్యంలో ఉంచాలి. నిజంగా రాష్ట్రపురోభివృద్ధి ఆర్థికాభివృద్ధి కావాలంటే జిల్లాపరిషత్‌లు, పంచాయితి సమితులు ఎత్తివేయడం మంచిదని నేను సూచిస్తున్నాను. ఈ అవకాశం యిచ్చిన అధ్యక్షులవారికి నమస్కారం చేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు:— అధ్యక్షా! Budget లో చెప్పుకోదగిన విషయాలు ఏమిలేవని చెప్పడానికి విచారపడుతున్నాను. నాముందు మాట్లాడిన ఒకరిద్దరు చెప్పారు. Budget లో గాని గవర్నరు ప్రసంగంలోగాని హారిజనుల గురించి వెనుకబడిన జాతుల గురించి tribes గురించి ఒక్కమాట కూడ చెప్పలేదన్నారు. ఇది నగ్నసత్యం. Budget చూసినట్లయితే ఎక్కడైనా ఒకమాట. హారిజనుల పేరు తలచినట్లు ఉన్నదా అంటే లేదు. ప్రభుత్వం ముందుకు నడుస్తున్నదో, వెనుకకు నడుస్తున్నదో తెలియడంలేదు. మన రాష్ట్రంలో సగానికిపైగా వెనుకబడిన జాతులు, హారిజనులు ఉన్నారు. వారి పురోభివృద్ధి కోసం ఏమి చేస్తున్నారు? అని అడుగుతున్నాను. బంజరు భూములు యిస్తున్నాము అంటున్నారు. కాని బంజరు భూములు ఎక్కడా యిచ్చినట్లు కనిపించడంలేదు. పేరుకు మాత్రం మంత్రులుపోయినచోటల్లా మేము పంచిపెడుతున్నామని చెప్పి, మామూలుగా హారిజనుడు సాగుచేసుకుంటున్న భూమిని రెండు ఎకరాలు సాగు చేసుకుంటూ ఉంటే దానిని నలుగురికి చెరి 50 సెంట్ల చొప్పున పంచిపెడుతూ అది పుస్తకాల మీద లెక్కలు చూపిస్తున్నారు. అది సబబుకాదని చెపుతున్నాను. ఇవ్వాళ ఉదయమే ఒక ప్రశ్న వచ్చినది. హారిజనుల పేరుతో చాలమంది డబ్బులు వసూలు చేస్తున్నారు. దళారీలు తయారైనారు. దళారీలు ప్రతి జిల్లాలోను ఉన్నారు. హారిజనులకు భూములు యిప్పిస్తామని హారిజనుల దగ్గర డబ్బులు వసూలుచేసే వారుఉన్నారు. అటువంటి వారందరిని ప్రభుత్వంవారు కట్టుదిట్టంచేసి వారిని అదుపులోకి తీసుకుంటే తప్ప హారిజనులకు భూములు సక్రమంగా పంపిణీ జరగదని చెప్పుతున్నాను. పోయిన సంవత్సరంలో ఈ retrenchment అనే పేరుతో హారిజనవాడలలో ఉన్న schools అన్నీ ఎత్తివేశారు. ప్రభుత్వానికి ఆ విషయం తెలుసు. హారిజనవాడలలో ఉన్న schools ఎత్తివేసి గ్రామాలలో కలిపారు. తద్వారా హారిజనుడు గ్రామాలలో caste Hindu locality లోకి వెళ్ళి చదువుకోడానికి వారు ఎంత బాధపడతారో మీకు తెలుసు. untouchability పోలేదు. మామూలుగా సవర్ణ విద్యార్థులతో హారిజనులు చదువుకొనే అవకాశం ఈ రోజుకు ఏర్పడలేదు అని చెప్పడానికి చాల విచారపడుతున్నాను. అటువంటి సమయంలో హారిజనులకు విద్యావిషయలలో ఎక్కువ శ్రద్ధ చూపించాల్సినదిపోయి, ఇదివరకు రోజులలో హారిజనవాడలలో ఉన్న ఆది

ఆంధ్ర పాఠశాలలను పంచాయితీ సమితి వారు లోపల గుర్తింపు పెట్టుకొని వారి స్నేహితులకు ఉద్యోగాలు యిప్పించాలని ఉద్దేశంతో retrenchment పేరుతో schools ఎత్తివేయడం జరిగింది. నేను [illegible] ప్రభుత్వ దృష్టికి తీసుకువచ్చాను. 200 యిళ్ళు ఉన్నటువంటి హరిజనవాడలో school ఎత్తివేసి 300 యిళ్లు ఉన్న caste Hindu locality కి దానిని మార్చారని చెప్పాను. దాని మీద ప్రభుత్వంవారు కొంత శ్రద్ధ తీసుకొన్నట్లుగా కనబడుతున్నది. కాని యింత వరకు ఏమి జరగలేదు. ప్రభుత్వం వారు development పేరుతో కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు పెడుతున్నారు. హరిజనులకు scheduled tribes కు 15, 5% general funds నుంచి ఖర్చు పెట్టాలని అంటున్నారు. అనేకసార్లు ఈ House లోను Public meetings లో కూడా ఆ విషయం ప్రభుత్వానికి చెప్పాము. పంచాయితీ సమితులు, జిల్లా పరిషత్తులు లేదా ప్రభుత్వం ఈ డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు అవుతుందా అని చూస్తున్నారా లేదా అని అడుగుతున్నాను. ఈ డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు కావడంలేదు. ఉదాహరణకు ఒక గ్రామంలో electricity వస్తే హరిజనవాడలో ఒక్కొక్క వీధికి ఒక్కొక్క light అయినా వేయమని ప్రభుత్వంవారు చెప్పారు. జిల్లా కలెక్టరుగారు ఒక మీటింగ్‌లో చెప్పారు. ప్రభుత్వం ఊరికే చెపుతున్నారు తప్ప దానికి సరైన rules లేవు. ఇదివరకు ఉన్న పాత rule amend చేసి యీ విధంగా చేయాలని మాకు చెప్పడంలేదన్నారు. దానిని గోపాలకృష్ణయ్యగారు, ఇతర సభ్యులు కూడ మా జిల్లా సమావేశంలో లేవనెత్తారు. ప్రభుత్వానికి కూడ మేము ఒక మెమొరాండం పంపించాము. అది ఏమి అయినదో తెలియడం లేదు. Electricity యిచ్చేటప్పుడు గ్రామంతోపాటు హరిజనులకు కూడ యివ్వాలని ప్రభుత్వంవారిని కోరుతున్నాను.

శ్రీ వావిలాల గోపాలకృష్ణయ్య :— కాగితం మనం పంపించాము. అది చీఫ్ మినిస్టరుగారు Electricity Board కు పంపించారు. అది అంతటితో చచ్చిపోయిందేమోనని అనుమానంగా ఉన్నది. దాని మీద అంతశ్రద్ధ ఉన్న గవర్నమెంటు.

శ్రీ వి. సి. కేశవరావు :— ఇక్కడ మాట్లాడిన గౌరవసభ్యులలో ఎక్కువ భాగం తెలంగాణా అభివృద్ధి గురించి మాట్లాడారు. దానిని గురించి అడ్డు పెట్టే వారు లేరు. అదే విధంగా రాయలసీమ వృద్ధి చెందాలని అంటున్నారు. కాని యింక మిగిలింది సర్కారు జిల్లాలు. సర్కారు అన్ని అభివృద్ధి చెందిన జిల్లాలు కావు. జిల్లాలో చాల భాగం అభివృద్ధి చెందకుండా ఉన్న ప్రాంతాలు కూడ ఉన్నాయి. వాటిని గురించి ఎవరు ఆలోచిస్తున్నారు. తెలంగాణ అభివృద్ధికి surplus funds ఉన్నాయని చెపుతున్నారు. surplus funds హరిజనులకు కూడ ఖర్చుపెడుతున్నారా అని అడుగుతున్నాను. ఈ మధ్య ఒక్కొక్క జిల్లాకు ఒక్కొక్క కోటి రూపాయలు యిచ్చారు. ఈ కోటి రూపాయలలో హరిజనుల గురించి ప్రభుత్వంవారు నిశ్చయించిన percentage 15, 5. చొప్పున ఖర్చు పెడుతున్నారా. ఖర్చు పెట్టబోతున్నారా అని అడుగుతున్నాను. ఒక ప్రక్క తెలంగాణాకు డబ్బు ఖర్చు పెడుతూ ఆ తెలంగాణాలో అట్టడుగున ఉన్న హరి

జనులకు, ఒక సభ్యుడు మట్లాడుతూ హరిజనులకు కూడ అక్కడ ఎక్కువ వృద్ధి చేశారు. యిక్కడ చేయలేదన్నారు. ప్రభుత్వంవారు డబ్బు యిస్తున్నారు. ఆ డబ్బులో నుంచి కూడ percentage ప్రకారం హరిజనులకు ఖర్చుపెట్టవలసిందని నేను ప్రభుత్వం వారిని కోరుతున్నాను. ఏదైన industries పెట్టుకోవాలంటే హరిజనులకు అప్పు యిచ్చేవారులేరు. ఎందువల్లనంటే వారికి ఆస్థులులేవు. ఉన్న యిల్లుకూడ చిన్న చిన్న గుడిసెలు. కనుక అప్పులు యిచ్చే వారులేరు. చెప్పులు కుట్టుకోడానికి ఆరె కొనుక్కుంటాము కత్తి కొనుక్కుంటాను అంటే అప్పుయిచ్చేవారు లేరు. అందువల్ల హరిజనుల అభివృద్ధి కోసం Finance Corporation పెట్టి హరిజనుడు ఏదైన చిన్న industries పెట్టుకొంటాము అంటే అతనికి 100, 200 రూపాయలు అప్పుగాయిచ్చి తద్వారా అతని వృత్తిలో వచ్చిన లాభంలో నుంచి ఆ అప్పును తీర్చుకొనేటట్లు చేయాలని ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. ఇండస్ట్రియల్‌గా మన రాష్ట్రం చాలా వెనుకబడివున్నది. ఉన్న ఇండస్ట్రీస్ అన్నీ హైదరాబాద్‌లోనే వున్నవి. ఇండస్ట్రీస్ అన్నీ హైదరాబాద్‌లోనే పెట్టడంవలన మనం యిప్పుడు ఎంత నష్టపడ్డామో ప్రజలకూ, ప్రభుత్వానికీ కూడా తెలుసు. ఇటువంటి ముఖ్యమైన ఇండస్ట్రీస్ అన్నీ ఒక్కచోట కేంద్రీకరించడం కాకుండా, అయా జిల్లాలలో గనుక వాటిని ఏర్పాటు చేసినట్లయితే ప్రతి జిల్లా కూడా అభివృద్ధి చెందడానికి అవకాశముంటుంది. అది చాలా మార్గదర్శకమైన పద్ధతి అని నేను మనవిచేస్తున్నాను. ఈ తెలంగాణా ఉద్యమం వలన మనకు ఎంతో నష్టం కలిగింది. అక్కడ నుండి ప్రజలు యిక్కడికి రావాలంటే ప్రాణాలుగుప్పిట్లో పెట్టుకునిరావలసివస్తున్నది. ఇక్కడకివచ్చి కొంతమంది ఆస్తులు కొన్నారు, కొంతమంది ఇండస్ట్రీస్ డెవలప్ చేస్తున్నారు. పొలాలుకొని, గ్రేప్స్ మొదలైనవి వేసి డెవలప్ చేస్తున్నారు. అటువంటివారు కూడా యిక్కడికి రావాలంటే ప్రాణాలు గుప్పిట్లో పెట్టుకుని రావలసివస్తున్నది. ఈ స్థితి ఎందుకు వచ్చింది? ఇంత వరకూ ప్రభుత్వం వారు తగు చర్యలు తీసుకోవడంవలన తెలంగాణావారు తమకు ప్రత్యేక తెలంగాణా అడగడంలో తప్పులేదు; వారికివున్న కోరికలు చెప్పుకోవలసిందే, అడగవలసిందే, తెచ్చుకోకపోవలసిందే. కాని, అన్యాయంగా ప్రజలను అవమానపరచడం, ప్రజల ఆస్థులను దోచుకోవడం మాత్రం మంచి పని కాదు. ఈ మధ్య బెజవాడ రోడ్డుపై నుండి నేను వస్తున్నప్పుడు కొంతమంది దుండగులు కారునాపి ప్రజాసమితి పేరుతో కారును పగలకొడతాం, డబ్బు యివ్వమని బెదిరించి కొంతమందివద్ద డబ్బు తీసుకుపోవడం జరిగింది. లేకపోతే మమ్ములను కొడతాం, చంపుతాం అన్నారు. ఇది దుండగుల రాజ్యమో, ప్రజల రాజ్యమో అర్థం కావడంలేదు. ప్రభుత్వంవారు యీ విషయాన్ని దృష్టిలోపెట్టుకుని ప్రవర్తించకపోతే ప్రజలకు శ్రేయస్సు లేదని చెబుతున్నాను. ఇంక ఇళ్ల స్థలాల విషయమున్నది. ఫ్లడ్సులో హరిజనుల యొక్క ఇళ్లు కొట్టుకుపోయినవి. అటువంటివారికి మెరక ప్రాంతాలలో స్థలాలు చూపించవలసి వున్నది. ఇవాళ—పేపర్లోచూశాము. ప్రభుత్వంవారు రెండు జిల్లాలకు రెండు లక్షలు మంజూరు చేస్తున్నారన్నారు. ఆ డబ్బు సక్రమంగా ఖర్చు అవుతుందని, మునిగిపోయిన హరిజనవాడలకు సంబంధించి, వారికి మెకప్రాంతాలలో ఇళ్లు కట్టించి యివ్వడానికి ప్రయత్నిస్తారని నేను ఆశిస్తున్నాను. ఈ ఇళ్లు కట్టించేటప్పుడు

ఒక విషయం దృష్టిలో పెట్టుకోవలసివున్నది పది సంవత్సరాలుగా అర్జీలు పెట్టుకుని ఇళ్లు లేకుండా బాధపడుతున్న హరిజనులు వున్నారు. ఆది ఎంక్వయిరీ చేయవలసిన అవసరంవున్నది. పంచాయితీ సమితిలో కొంతమంది యిస్తాము స్థలం అంటే కొంతమంది యివ్వవద్దు అంటున్నారు. అందువలన, పంచాయితీల చేతిలో కాకుండా, హరిజనుల అభివృద్ధికి సంబంధించినది కలెక్టరు చేతిలో పెడితే బాగుంటుంది. లేకపోతే, ప్రభుత్వం చేతిలోనే పెట్టుకుంటే బాగుంటుందని చెబుతున్నాను. ఇళ్లస్థలాలు, పోరంబోకులు యివి యిచ్చే విషయంలోను, నేను చెప్పిన ఇతరవిషయాలను ప్రభుత్వం ఆలోచిస్తుందని ఆశిస్తూ సెలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ఎం. రజబాలి :— అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటు నూతన దృక్పథాన్ని కలిగించేదిగా లేదని చెప్పడానికి నేను కొన్ని ఉదాహరణలు చెప్పదలచుకున్నాను. ముఖ్యంగా, బంజరు భూములపంపకంలో జరిగిన ఆలస్యం ఎంతో చెప్పలేము. దశాబ్దాలు గడిచినప్పటికి ఆ కార్యక్రమానికి సున్నా చుట్టడం జరిగింది. ఖమ్మం జిల్లాలో—సంజీవయ్యగారు ముఖ్యమంత్రిగావున్నప్పుడు ఒక సర్క్యులర్ యిచ్చారు—అక్కడ పట్టాలు వెంటనే యివ్వమని. దానిని దృష్టిలో పెట్టుకుని తెలంగాణా ప్రాంతంలో యీ ప్రొహిబిటరీ లిస్టులో వున్న బంచరాయిని సాగు చేస్తున్న వ్యవసాయ కార్మికులు—ఒక్క ఖమ్మంలో అనుభవం చూస్తే—ఆరు వేల పెటిషన్స్ అక్కడనే యివ్వడం జరిగింది. కాని, యింతవరకూ పట్టాలు యిచ్చిన పాపాన పోలేదు. పైగా ఆ దరఖాస్తులు యిప్పుడు ఎక్కడ వున్నాయో అర్థం కావడంలేదు. ప్రభుత్వం ప్రతి సంవత్సరం దీనికిగాను అదనపు స్టాఫ్‌ను వేసి చేస్తామని ప్రకటన చేయడమేతప్ప, ఆచరణలో మాత్రం సున్నా.

ఇకపోతే, హరిజనుల ఇళ్ళ స్థలాల విషయంలో చెప్పరాని జాప్యం జరుగుతున్నది హరిజనులు నికృష్టమైన జీవితాలను అనుభవిస్తున్నారు. ఈ ప్రభుత్వం వారి పరిస్థితిని గురించి మాత్రం ఏమి పట్టించుకోవడంలేదు, హరిజనుల విషయంలోను, వ్యవసాయ కార్మికుల విషయంలోను మేము ఎన్నోసార్లు రిప్రజెంటు చేయడం జరిగింది. పంచాయితీ సమితులచేతితో ఉచ్చితంగా వారికి యిళ్ళు కట్టించే ఏర్పాటు చేశామన్నారు. కాని, అది ఎంతవరకు అమలు జరుగుతున్నదో చూసేవారులేరు. అలాగే వ్యవసాయ కార్మికుల కనీసవేతనపు విషయం. ఆ చట్టాన్ని అమలుజరపమంటే ప్రభుత్వం ఏమాత్రం కూడా పట్టించుకోవడంలేదు. ఇప్పటికి పిచ్చి కుంచాలతోకొలిచి వారికి యివ్వడం, కష్టపడి పనిచేసే వారి పొట్టకొట్టే విధానాన్నే భూస్వాములు అవలంభిస్తున్నారు. ఈ కనీసవేతన చట్టాన్ని వ్యవసాయ కార్మికులకు వెంటనే అమలుజరపాలని నేను కోరుతున్నాను.

ఇంక, నిరుద్యోగ సమస్య నానాటికీ పెరిగిపోతున్నది. దీని నిర్మూలనకు సంబంధించి ప్రత్యేకంగా బడ్జెటులో ఏమైనా పథకాలు చూపించారా? అంటే అదేమీ లేదు. పరిశ్రమల స్థాపన యీ సమస్యను పరిష్కరించగలదు,

కొత్తగూడెం ఫెర్టిలైజర్ ఫ్యాక్టరీ విషయంలో ప్రభుత్వ విధానాన్ని ప్రజలు ఎంతమాత్రం సహించరని చెబుతున్నాను. దానికి ప్రభుత్వం వెంటనే పూనుకోవాలి.

ఇంక. నక్సలైట్స్ పేరుతో జరుగుతున్న అఘాయిత్యాలు, పోలీసు డిపార్టుమెంటు ఏవిధంగా ప్రవర్తిస్తున్నదీ ఖమ్మం జిల్లాలోని అనుభవం చూస్తే తెలుస్తుంది. అక్కడ జరిగిన కొన్ని ముఖ్యమైన విషయాలను యీ సందర్భంలో నేను మీ దృష్టికి తీసుకురావలయునని అనుకుంటున్నాను. ఇటీవల జరిగినది— నిజాం అలీ అనే అతన్ని, ఖమ్మం పట్టణంలోని స్వర్ణకారుడు, రామబ్రహ్మం అనే అతన్ని తీసుకునిపోయి రెండు వేల రూపాయిలు ఖరీదు చేసే బంగారాన్ని, రెండు వేల రూపాయిలను స్వాధీనం చేసుకున్నారు. ఇది రికార్డు అయిందా, లేదా అనేది అక్కడ ప్రజలలో అనుమానంగా వున్నది. సంస్కరణ కార్యక్రమాలద్వారా పరిస్థితిని అదుపులోకి తీసుకురావాలిగాని, యీ విధమైన పద్ధతులు మంచివికావు. ఈ విధంగా కుటుంబాలను నాశనం చేసే పద్ధతి మాత్రం సరియైనది కాదని మనవిజేస్తున్నాను. నక్సలైట్లపేరుతో పోలీసువారు బంగారాన్ని, వస్తువాహనాలను పట్టుకుపోతున్నారు. సర్చ్‌వారెంటు లేకుండా కూడా వారి పనులు చేస్తున్నారు. రాత్రిపూట రావడం, మీయింట్లోకి ఫలానావాడు వచ్చాడు అనడం, దొరికినవి పుచ్చుకుపోవడం జరుగుతున్నది, స్త్రీలను అవమానించడం జరుగుతున్నది. నేను అనేక ఉదాహరణలు చెప్పగలను. రాత్రిపూట యిళ్లలోకివెళ్ళి పోలీసు సాగిస్తున్న దమనకాండ అంతా యింతా కాదు. విచక్షణా రహితంగా అరెస్టులు కావిస్తున్నారు. ఇది సరియైన పద్ధతి కాదు. దీనిని అరికట్టాలి. అరెస్టులు చేస్తున్నారు, యిష్టంవచ్చినన్ని రోజులు వుంచుతున్నారు. బంగారాన్ని, వస్తువులను స్వాధీనం చేసుకుంటున్నప్పుడు అదంతా రికార్డు అవుతున్నదీ, లేనిదీ చూడాలి. ఆ రోజున సాయుధ పోరాటం రోజుల్లోవలె చేయడం జరుగుతున్నది. అమాయకులను పోలీసు వారు ఏవిధంగా బాధపెడుతున్నదీ, నేను అనేక ఉదాహరణలు చెప్పగలను. మంత్రులు బడ్జటు ప్రతిపాదనలు చేస్తూవచ్చారు. ఇప్పుడు మంత్రి విజయభాస్కర రెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జటును చూస్తే ఇందులో నూతనదృక్పథాన్ని కలిగించే పద్ధతి లేకపోగా లోటు బడ్జటులోకి ప్రవేశిస్తున్నాము. మా ఖమ్మంలో బుగ్గ వాగుమీద ఒక పెద్ద ఆనకట్ట వున్నది. దాని లెవెలు పెంచినట్లయితే అంతర్భాగములో వున్న భూములన్నికూడా మునిగిపోతాయని అక్కడ ఒక భూస్వామి కాంగ్రెసుకు ఏజెంటుగా వ్యవహరిస్తున్నాడు కాబట్టి ఆ కార్యక్రమాన్ని స్థంభింపచేసి యీనాటివరకు దాని లెవెలు పెంచకుండా వున్నారు. ఆ కాలవల నిర్మాణానికి పూనుకోకుండా ప్రభుత్వం చూస్తూ వూరుకుంటే ఆ ప్రాంతంలోని రైతాంగానికి యీ ప్రభుత్వంఎడల ఎంతో యీర్ష్యగా వున్నది. బుగ్గవాగుపైన ఇల్లందు తాలూకాలో నెమలివాగు గట్టు సాధ్యమైనంత త్వరగా నిర్మాణంచేసి ఆ భూములు సాగులోకివచ్చేటట్లు చూడవలసిన అవసరం వున్నది. మొత్తం ఆంధ్రదేశంలో తెలంగాణా ప్రాంతములో మైనరు ఇరిగేషను స్కీములకు అధిక ప్రాముఖ్యత యివ్వవలసిన అవసరం వుండెను. అటువంటివాటికి ప్రాముఖ్యమివ్వ

కుండా పబ్లిక్ పర్పసెస్‌కే దెబ్బతీసే పద్ధతి ఇందులో కానవస్తున్నది కాబట్టి దీనిని మంచి బడ్జట్టుగా చూడడానికి అవకాశంలేదు. ప్రభుత్వం ఇప్పటికైనా దీనిని రీ డ్రాఫ్టు చేసి మరొక రూపంలో తేవాలి. తెలంగాణాలో తలెత్తిన అసమానతలను పోగొట్టాలంటే ప్రభుత్వం వాస్తవికమైన కార్యక్రమాలను చేపట్టవలసిన అవసరం వుంది. మొన్న మే నెలలో వచ్చిన తుఫానువల్ల పీడితప్రజల యిండ్లు కూలిపోయాయి, వారికి నగదుగా యిచ్చే గ్రాంట్ల విషయంలో రెవిన్యూ అధికారులు అవకతవకలు జరిపారు. కొంతమంది తహాశీల్దారులు-ముఖ్యంగా మా ఖమ్మం తాహాశీల్దారు యీ డబ్బు పంచడంలో 50 రూ.లలో పది రూపాయలు గిర్దావారిచేత కలెక్షను చేయించి దగ్గర పెట్టుకున్న ఉదంతాలు వున్నాయి. ఈ విషయంలో ప్రభుత్వానికి తెలియజేసినా అంతూవంతూ లేదు. పశువులు, పంటలు పోయిన సందర్భంలో మెటీరియల్ డామేజిలెక్కకట్టడంలో జరిగిన అవకతవకలు చెప్పడానికే వీలులేనంతగా వున్నాయి. రిలీఫ్ కార్యక్రమం బాధితులకు ఉపయోగపడకపోగా, స్థానిక రెవిన్యూ అధికారులు దీనిని అదునుగాతీసుకొని డబ్బు కాజేసిన ఉదంతాలు చాలా వున్నాయి. మా ఖమ్మంజిల్లాలో మధిరతాలూకా కంప్లీటుగా దెబ్బతిన్నది. మధిర తాలూకాలోని 11-12 గ్రామాలు పూర్తిగా వాషవుట్ అయిపోయాయి. మీనవోలు గ్రామంలో 5 వేల బస్తాల ధాన్యం పాతరలోంచి పొంగిపోయి ఊరంతా విత్తనాలు చల్లినట్లుగా మొక్కలు మొలిచిన ఉదంతం వుంది. బుచ్చిరెడ్డిపాలెంలో ఎంతోమంది చనిపోయారు. ఇప్పుడు జరిగిన సహాయ కార్యక్రమాలు నామమాత్రంగా వున్నాయి. మా జిల్లాకు సంబంధించినంతవరకూ మంత్రులు సరైన టైములో టూర్స్‌చేసి బాధితులకు అవసరమైన చర్యలు తీసుకోవడంలో విఫలత చెందారు. ముఖ్యమంత్రి బ్రహ్మానందరెడ్డిగారు కూడా మిగతా జిల్లాలకిచ్చిన ప్రాముఖ్యత మా జిల్లాకు యివ్వలేదని నాకు మొదటినుంచి ఉన్నయీర్ష్య. వారువచ్చి ఒక్కగంట మాత్రం ఖమ్మంజిల్లాలో టూర్ చేశారు. సిద్ధారెడ్డిగారు మే నెలలోవచ్చినా, ఖమ్మంలో వుండికూడా వారు కనీసం ఆ ప్రాంతాలు చూడలేదు. బ్రాహ్మణ వీధిలో ఇండ్లు కూలిపోతున్నాయి. ఇండ్లలోకి నీరు వస్తోంది అని ప్రజలు అయోమయంగా ప్రమాదస్థితిలో వున్నప్పుడుకూడా వారు అక్కడవుండికూడా అక్కడి ప్రజల రక్షణ ఏర్పాట్లగురించి ప్రభుత్వ సిబ్బందికి ఆదేశాలివ్వడంలో అలక్ష్యం చేయడం జరిగిందని అక్కడి ప్రజలకు బాధగావుంది. మంత్రులు గంట, గంటన్నర టూర్‌చేసి ఏమిచేశారు? బుచ్చిరెడ్డిపాలెం, బ్రాహ్మణ పల్లి, మీనావోలు గ్రామాలు చూశారు. ఇట్లా కొన్ని చిన్నచిన్న గ్రామాలు చూడటం జరిగింది. ప్రభుత్వం లెక్కల ప్రకారం చూచినట్లయితే ఖమ్మం, మధిర, బూరుగంపాడు, భద్రాచలంలో కొంత ప్రాంతం నష్టపోయింది. 85 పర్సంటు చెరువులు పోయాయి. కొన్ని కాకతీయుల కాలంనాటి... క్రిందట వేసిన చెరువులు అవి. తాత్కాలికంగా కొన్ని మరమత్తులు చేసినప్పటికి రాయిపట్టణం చెరువు నామరూపాలు లేకుండా పోయింది. నైజాము నవాబు కాలంలోనో, ఇంకా అంతకుముందో నిర్మాణం చేసిన చెరువది. ఒక్క చెరువు పునాదికూడా లేకుండా కొట్టుకుపోయిన ఘటనలు ఉన్నాయి. ఇల్లూాలు గ్రామంలో హరిజనుల ఇండ్లు కొట్టుకు పోయాయి. తరువాత వారం రోజులు అక్కడ కళేబరాలు చిందరవందంగా

పడివున్నాయి. ఖమ్మం నియోజకవర్గం ఎం. ఎల్. ఎ. రుగ్గనేని వెంకయ్యగారి స్వగ్రామంలో వారికి దగ్గరబంధువులైన ఒకామె ఇంట్లో—8 రోజుల తరువాత కూడా విపరీతమైన కంపుకొట్టుతుంటే—అక్కడకువచ్చిన రేషనుకూడా పంచిపెట్ట లేదు పది రోజులవరకూ. ఆ వాగుముంచేస్తుందని హరిజనులు దానికి పైన యింట్లు కట్టుకుందామంటే వారికి ఆ స్థలాలు యివ్వకుండా—హరిజనులు పై భాగానికి వెడితే క్రిందవుండేమనకు నష్టంవస్తుందని అడ్డుపడుతున్నారు. కంపు కొట్టుతున్న గ్రామాలకు సహితం ఇన్‌ఫెక్షివస్ జబ్బులు రాకుండా వుండడానికి సత్వర చర్యలు తీసుకోవడంలో ప్రభుత్వం పూర్తిగా విఫలం అయిందని చెప్పడానికి నేను ఏమీ వెనుకాడడంలేదు. ఒక్క మీనవోలు గ్రామంలోనే 5 వేల బస్తాల ధాన్యం-జొన్నలు, అపరాలు కొట్టుకుపోయి నాశనమైతే ప్రభుత్వం వారికి యిచ్చినది ఏమిటి? భూములన్నీ కొట్టుకుపోయాయి, చెరువులు తెగి పోయాయి. రైతాంగం సారవంతమైన భూములుగా తయారుచేసుకొన్నవి 6-7-8 అడుగుల వరకుకూడా మేట వేసుకుపోయాయి. తాత్కాలిక మరమ్మతులకూ, ఆ మేటలు తీయడానికి డబ్బు కావలసివుంది. ఈడబ్బు ఎట్లా యివ్వాలని ముఖ్యమంత్రిగారు మధిరలోని ట్రావెలర్సు బంగళాలో జరిగిన గోష్ఠిలో చెప్పారు. ఆయకట్టు డెవలప్‌మెంటు క్రింద యిచ్చే అప్పులను ఇటు డైవర్టు చేసి మేట తీయించే ఏర్పాటుచేస్తే తప్ప పొలాలు సాగుచేసుకోలేరని చెప్పాము. ఇంతవరకు దాని విషయంలో ప్రభుత్వం ఏమీ ఆలోచించినట్లు లేదు. లేకపోతే, ఆ భూమి ఎడారిలా, మైదానంలా వుండిపోయే ప్రమాదం వుంది. భూముల రిపేర్సుకోసం 500 రూపాయలు యివ్వడానికి ప్రభుత్వం సంకల్పించిన దానిని గవర్నమెంటు సంకల్పించినది కూడా రైతులకు యివ్వలేదంటే అతిశయోక్తి కాదు. ఖమ్మం ఆర్. డి. ఒ. గారు అనుసరిస్తున్న పద్ధతే యిది. నాట్లు అయిపోయాయి, సీజనల్ క్రాప్స్ అయిపోయిన తరువాత ఎవరికి యిస్తారు అంటే క్లారిఫికేషను కోసం వ్రాశాము అని వారు దాటవేయడం జరిగింది. ఇప్పుడు ఖమ్మంతాలూకాలో కొత్తగా కాంగ్రెసుమతం పుచ్చుకున్నవారు కొంత మంది వున్నారు. వారు పోలీసువారితో జాయింటుగా, వెళ్ళి కమ్యూనిస్టుపార్టీ కార్యకర్తలను హత్యచేయడానికి, కమ్యూనిస్టు పార్టీని నాశనం చేయడానికి, కమ్యూనిస్టుపార్టీ వారి ఆస్తులను దోచుకోడానికి ప్రయత్నిస్తున్నారు. అక్కడ ఇటువంటి ఘటనలు కొన్ని తలెత్తాయి. అవి ముఖ్యంగా రామన్నపేటలోను, తైకొండాయగూడెంలోనూ వున్నాయి. ఒక్క తైకొండాయగూడెంలోనే 34 కేసులు వున్నాయి. ఖమ్మం తాలూకాలోనే 1400 మంది మీద కేసులు పెట్టి గత రెండు సంవత్సరాలనుంచి ఒక్కకేసులోకూడా శిక్ష వేయించలేని యీ పోలీసు దమన విధానం ఏమిటి? 200 మంది మీద కేసులు పోయాయి, ఇంకా 600 మంది మీద వున్నాయి. అయినా, పోలీసువారు మరొక గ్రామం ఇటు వంటి స్టార్టింగుమీదనే కేసులు పెడుతున్నారు. శాంత భద్రతలను ప్రజలకే అప్ప గించి తాము వెనుక ఉండే పద్ధతిని ప్రభుత్వం అనుసరిస్తున్నట్లు కనిపిస్తున్నది. గ్రామాలలో నానా బీభత్సం జరుగుతూంటే అరికట్టలేని పరిస్థితిలో ప్రభుత్వం ఉన్నప్పుడు ఈ బడ్జెటును పూర్తిగా వ్యతిరేకిస్తున్నామని చెబుతూ సెలవు తీసు కుంటున్నాను.

శ్రీ ఎమ్. వెంకటనారాయణ :— అధ్యక్షా, ఈ బడ్జెటును బలపరుస్తూ కొన్ని సూచనలను చేయదలచుకున్నాను. ఆర్థిక కమిషను రిపోర్టు వచ్చిన తరువాత దీని పరిశీలన మరింతగా జరుగుతుందని బడ్జెటులో ఆర్థిక శాఖామాత్యులు ఉల్లేఖించారు. ఫైనాన్సు కమిషను వారి రిపోర్టు కూడా మొన్ననే వచ్చింది. వివరాలు మాకు ఇంకా తెలియకపోయినా పత్రికలలో వచ్చిన దానిని బట్టి ఫైనాన్సు కమిషను ఒక చక్కటి రిపోర్టును ఇచ్చినట్లు అర్థమవుతుంది. రాష్ట్రాలు స్వయం పోషకంగా ఉండాలనే ఉద్దేశంతో మంచి మార్గం అనుసరిస్తున్నట్లు కనబడుతోంది. రాష్ట్రంలో వచ్చే ఎక్సైజును ఆ రాష్ట్రానికే జనాభాను బట్టి మళ్ళించే ఏర్పాటు కూడా కనబడుతోంది. దీనివల్ల భవిష్యత్తు కొంత ఆశావహంగా ఉన్నట్లు గోచరిస్తున్నది దీనివల్ల దాదాపు 139 కోట్లు ఆంధ్రప్రదేశ్‌కు లభ్యం కానున్నట్లు తెలుస్తున్నది. దీనితోబాటు ఫైనాన్సు కమిషను వారు కొన్ని చక్కటి సూచనలు చేసారు. మద్యపాన నిషేధం విషయంలో ఎక్కడైనా అనుకున్న లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా చేరుకుంటున్నామో లేదో పరిశీలన చేయించి లక్ష్యాలకు అనుగుణంగా లేనప్పుడు తీసివేయండి అని కూడా సూచనచేసారు. ప్రస్తుత పరిస్థితులలో ఇది మంచి సూచనే కాని ఇది గాంధీజీ శత జయంతి సంవత్సరం అనే భావంలో వెనుక ముందులాడడం తప్ప మరేమీ కాదు. నేను కూడా కాంగ్రెసువాదిగా మద్యనిషేధం కోసం లాఠీ దెబ్బలు తిని సత్యాగ్రహం చేసినవాణ్ణే. అయినప్పటికి మనలను మనం ఆత్మవంచన చేసుకోలేని పరిస్థితిలో మద్యనిషేధం కొనసాగుతోంది కనుక దీనిని పట్టుకుని ప్రాకులాడడం కంటే మనం అనుకున్న ఆదర్శాన్ని చేరుకోలేకపోతున్నాము కాబట్టి అందుకు వ్యతిరేకంగా జరుగుతూ అవినీతి నాలుగు పాదాలా నడుస్తున్నది కాబట్టి దీనిని తీసివేయడం మంచిదనే నిర్ణయానికి నేను కూడా వచ్చాను. ప్రభుత్వం కూడా నేడో రేపో అదే నిర్ణయానికి వస్తుందనే ఆశ ఉన్నది. ఫైనాన్సు కమిషను రిపోర్టు బట్టిచూస్తే మద్యనిషేధం తీసివేస్తే దాదాపు 20 కోట్ల రూపాయలు ఆదాయం వస్తుందని తెలుస్తున్నది. దీనితో మనం తినవచ్చు, ఒకరికి పెట్టవచ్చు. ఫైనాన్సు కమిషను మరొక సూచన కూడా చేసింది. చిన్న కమతాలున్న వారికి కిస్తు మాఫీ చేయాలని రిపోర్టులో చెప్పారు. ఇది కూడా మంచి సూచనే ఇంతే కాకుండా మద్యనిషేధం రద్దు చేయడం వల్ల వచ్చిన డబ్బుతో అనేకమైన మేజరు, మైనరు ఇరిగేషను ప్రాజెక్టులను నిర్మించవచ్చు. ప్రభుత్వం ఈ సూచనలను శ్రద్ధతో గమనించాలని కోరుతున్నాను. ఆర్థిక ధోరణుల సమీక్ష అని చెబుతూ 1968-69లో వ్యవసాయ రంగం అనేక విధాల దెబ్బతిన్నది అని చెప్పారు. అతివృష్టితోను, అనావృష్టితోను మనం ప్రతి సంవత్సరం బాధ పడుతున్నాము. ఈ సంవత్సరం మే మధ్యలో చరిత్రలో కని విని ఎరుగని బ్రహ్మాండమైన తుఫాను వచ్చింది. జూలై నెలాఖరున మరల వచ్చింది. చాలా జిల్లాలలో అనావృష్టియే కాని అతివృష్టి ఉండదు. కాని మా సర్కారు జిల్లాలలో ఎడమ దెబ్బ, కుడిదెబ్బ రెండూ తిన్న పరిస్థితి ఏర్పడింది. దీనితో ఆర్థిక జీవితం తారుమారయే పరిస్థితి వచ్చింది. కేవలం దీనిని దైవాధీనంగా చూడకుండా కొన్ని పనులు చేయవలసిన అవసరం ఉంది. ఈ మధ్యనే కొల్లేరు డ్రయినేజి సెస్సుబోర్డు పెట్టారు. పని ఇప్పుడిప్పుడే ప్రారంభం చేస్తున్నారు, 25, 30 కోట్లు దీనికి అంచనా వేసారు.

పని నెమ్మదిగా జరుగుతోంది కాని తొందరగా జరగడం లేదు. డ్రయినేజి క్రింద కేంద్ర ప్రభుత్వం కూడా మూడుకోట్ల రూపాయిలు యిచ్చినట్లు తెలుస్తున్నది. వెంటనే పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా జిల్లాలకు కావలసిన కొల్లేరు పథకానికి ఖర్చు చేస్తారని ఆశిస్తున్నాము. నిన్ననే మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బిల్లు ప్రకారం ఏలూరు పట్టణంలో హెడ్ ఆఫీసు పెట్టడానికి ప్రతిపాదన చేశారు. సంతోషం. ఒక సర్కిలు వల్ల ప్రయోజనం లేదు. గుంటూరు, కృష్ణాలలో కూడా పెట్టి యుద్ధ స్థాయిలో చేస్తేతప్ప లాభం లేదు. లేకపోతే అతివృష్టి వల్ల, వరదలవల్ల సస్యశ్యామలంగా ఉండే జిల్లాలలో నష్టం తప్పించలేము. మా జిల్లాలకు సంబంధించి కలెక్టరు గారినుంచి జరిగిన నష్టం గురించి రిపోర్టు తెప్పించారు. 120 గ్రామాలలో పంటలు పూర్తిగా దెబ్బతిన్నాయి. 2,35,000 ఎకరాలలో సెకండు క్రాప్ నష్టమైనది. The extent in which the crop is totally locked is about 50,000 acres and the extent in which the crop is partially locked and damaged is 23,000 acres. ఈ విధంగా మొత్తం నష్టం 5,11,000 వరకు మా జిల్లాలలో ఉన్నది. ఇది కాకుండా పశువులకు ఇతరంగాను రకరకాలుగా నష్టం జరిగిపోయింది. వీటికి నివారణోపాయం ఉపన్యాసాలవల్ల బడ్జెటులో ప్రొవిజను చూపినందువల్ల జరగదు. తీవ్ర స్థాయిలో కార్యక్రమం చేపట్టే ప్రయత్నం లేకపోతే భవిష్యత్తులో అనేక రంగాలు దెబ్బతింటాయని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యారంగం గురించి చెప్పవలసినది చాలా ఉన్నప్పటికి ఒకటి అవశ్యం చెప్పవలసింది ఉంది. ఎలిమెంటరీ స్కూలు మొదలుకొని కాలేజీ వరకు మనం అనుసరించే విద్యావిధానం వల్ల నిరుద్యోగ సమస్య దినదినాభివృద్ధి అవుతోందని చెప్పడంలో సందేహం లేదు. మొన్ననే ప్రశ్నకు సమాధానం వచ్చింది. కొన్ని లక్షలమంది ఉండవచ్చు. ఆంధ్ర ప్రదేశ్‌లో ఎంతమంది నిరుద్యోగులున్నారో తెలియదు, కాని లక్షల సంఖ్యలో ఉండవచ్చు అనుకుంటాను. శాసన సభ్యుడు ఏ పని అయినా చేయించగలడు కాని ఎల్.డి.సి. ఉద్యోగం కాని బంట్రోతు ఉద్యోగం కాని ఇప్పించడం దుర్లభంగా ఉంది. నివురు కప్పిన నిప్పు మాదిరి హిమవత్పర్వతం మాదిరి ఉంది ఈ సమస్య. ప్రతి శాసన సభ్యుని గృహం ఒక ఎంప్లాయిమెంటు ఎక్స్‌ఛేంజి అవుతుందనడంలో ఆశ్చర్యం లేదు. దీనిని ఏ విధంగా నివారణ చేయాలనేది ఆలోచించాలి. విద్యాలయాలలో వృత్తి విద్య నేర్పకుండా అనవసరమైన పనికిరాని విద్యా విధానం పెడితే ప్రయోజనం లేదు. భవిష్యత్తులో ప్రమాదం ఉందని చెబుతున్నాను. నాగార్జునసాగర్‌కు దాదాపు 158 కోట్లు ఖర్చుచేసినట్లు చెబుతున్నారు. ఇంత ఖర్చు పెడితే 9 లక్షల ఏకరాలు మాత్రమే దీనిక్రింద సాగు అవుతోంది. మనం పెద్ద ప్రాజెక్టులమీద కేంద్రీకరిస్తున్నాము తప్ప చిన్న ప్రాజెక్టులమీద మనం కేంద్రీకరించి ఉన్నట్లయితే ఇంతకంటె ఎక్కువ ఉపయోగం ఉంటుందనడంలో సందేహం లేదు. ఎస్టిమేట్సు కమిటీలో సభ్యునిగా చిత్తూరునుండి శ్రీకాకుళం వరకు మైనరు ఇరిగేషను చూచే అవకాశం కలిగింది. ఎన్నో చిన్న చెరువులు, నద్దినాలాలు ఉన్నాయి. లక్ష మొదలు ఐదు లక్షలు పెడితే కొన్ని వందల వేల ఎకరాలు సస్యశ్యామలం చేసే అవకాశం ఉంది. అందువల్ల మేజరు ప్రాజెక్టులక్రింద కోట్ల రూపాయిలు ఖర్చు చేయడమేకాక చిన్న నీటి వనరులకు తక్కువ డబ్బు ఖర్చుచేసినా ఉపయోగం

ఉంటుంది. ఏ సందర్భంలోకూడ ఆంధ్ర దేశం కాటన్ మహాశయుణ్ణి మరచి పోదు. ఆయన నిర్మించిన ఆనకట్టలవల్లనే ఈ రోజు వరకు సస్యశ్యామలంగా ఉంది అనడంలో సందేహం లేదు. గోదావరి బ్యారేజికి 100 సంవత్సరాలే అయ్యుఅని దాని మరమ్మతులు అవసరం అని అనాడే చెప్పారు. కాని దానిని యింతవరకు చేపట్టినట్లు లేదు. అదృష్టవశాత్తు ధవళేశ్వరం అనకట్ట ప్రస్తావన తీసుకురావడం బ్యారేజి కడతామని చెప్పడం, ఆ సందర్భంలోనే రేపు సెప్టెంబరు నెలలోనే ప్రధానమంత్రి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధీచేత ఫౌండేషన్ స్టోన్ వేయిస్తామని చెప్పడం ఈ బడ్జెటులో అన్నింటిలోకి చాలా హర్షదాయకం. వెంటనే చేయాలి. ధవళేశ్వరం అనకట్ట బీటలువారిపోయింది. దానిని వెంటనే చేయకపోతే ఆంధ్రదేశానికి చాలా నష్టం చేకూరుతుంది. కాబట్టి వెంటనే తగినటువంటి చర్య తీసుకోవాలి. నా నియోజకవర్గం గురించి చెప్పాలంటే కృష్ణా, పశ్చిమ గోదావరి, తూర్పుగోదావరి జిల్లాలన్నింటిని కలిపే ఒక రోడ్డు ఉంది. ఆర్థికశాఖామాత్యులుగా శ్రీ విజయభాస్కరరెడ్డిగారు వచ్చారు కాబట్టి మరొకసారి చెబుతున్నాను. పలూరునుంచి కైకలూరుకి ఒక రోడ్డునిర్మాణానికి ప్రపోజల్ ఉంది. లక్ష రూపాయలు ప్రొవిజనల్ గ్రాంటు ఏర్పాటు చేశారు. పునాదిరాయి ఆర్ అండ్ బి మంత్రిగా టి. వి. రాఘవులుగారున్నప్పుడు వారు వేశారు. ఆర్. అండ్ బి. జె. వి. నరసింగరావుగారికికూడా చూపించాము. దానికి 46 లక్షల రూపాయలు ఎస్టిమేటు. రెండు వంతెనలకు కలిపి. చిన ఎడ్లగాడి. పెద ఎడ్లగాడి వంతెనలు కడితే కృష్ణా ఉభయగోదావరి ఈ మూడు జిల్లాలకు కూడలిగా ఏర్పడుతుంది. కావాలంటే టోల్ గేట్ పెట్టి డబ్బు వసూలు చేసుకోండి. ఆదాయం వస్తుంది. కొల్లేరుక్రింద పండే లక్షలాది ధనధాన్యాలు తీసుకుని వెళ్లడానికి వసతి ఏర్పడుతుంది. దానికి ఎస్టిమేట్సువేసి చావకుండా బ్రతికించారు. తక్కినది శ్రద్ధతో చేయడంలేదు. శ్రద్ధతో చేయాలని కోరుతున్నాను. ఉగాదినాడు ఎన్.జి ఓ.లకు జీతాలు పెంచారుగాని స్థానిక సంస్థలలో అనగా జిల్లా పరిషత్తులు, మునిసిపాలిటీలలో ఉన్నటువంటి ఉద్యోగస్థులకు పెంచకపోవడం విచారకరమైన విషయం. దాని ప్రస్తావనకూడా తీసుకువచ్చారు. సాధ్యమైనంత వరకు వెంటనే చేస్తామని చెప్పారు. వెంటనే చేయాలని కోరుతూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి (వర్ధన్నపేట) :—అధ్యక్షా, బడ్జెటు సమావేశంచూస్తే క్రొత్తమంత్రిగారు వచ్చి క్రొత్త బడ్జెటును ప్రతిపాదిస్తారని ఆశించాము. కాని బడ్జెటులో ఏమాత్రం మార్పులేదు. అసెంబ్లీలో మార్పు వచ్చింది. దురదృష్టం ఏమిటంటే అసెంబ్లీకి రావడానికి పోలీసువారు ఉండాలి. అసెంబ్లీ గేటుదగ్గర పోలీసు. విజిటర్సుకి పర్మిషనులేదు. ఈ పరిస్థితిలో 8 మాసాలనుంచి ఉద్యమం సందర్భంగా జరుగుతున్న పరిస్థితిని కేంద్ర నాయకులుగాని రాష్ట్రమంత్రుల స్థాయిలోగాని యివన్నీ కాంగ్రెసు తగాదాల క్రింద చిత్రించి కామరాజ్ గారికి నిజలింగప్పగారికి ఏదో ఒకటి చెప్పి సమస్య పరిష్కారం చేస్తాం అని క్రొత్త మంత్రి మండలి విస్తరణతో సమస్య పరిష్కారం అవుతుందనే ఆశతో నాయకత్వంలో మార్పు తేవడంగాని రాష్ట్రపతి పరిపాలన విధించడంగాని చేయకుండా, ప్రత్యేక

ఉద్యమాన్ని అణచివేస్తామని ఆశపడి ఉద్యమం వెనకాల ఏమీలేదని ఎవరో యితరులు ఉన్నారు, లేకపోతే ఈ ఉద్యమం కేవలం పిల్లలు చేస్తున్నారని ఈ విధముగా బుకాయించి ఉద్యమం లేదని అనడం విచారంగా కనిపిస్తున్నది. కేవలం ఉద్యమం లేదనడానికి రుజువు చూపిస్తే బాగుంటుంది, విజిటర్సుకి పర్మిషను చేయలేకపోవడంవల్లనే అర్థం అవుతున్నది బడ్జెటు సమావేశం అంటే అసెంబ్లీ ఆవరణ జాతరలాగ, యాత్రలాగ, కుంభమేళాలాగ కనిపించేది ఇవ్వాళ పరిస్థితి పాసు జేబులో తీయాలి పాసు చూపించాలి చూపించకపోతే ఎం.ఎల్.ఏ. అని తెలియక లాఠీ ప్రయోగించినా తప్పులేని పరిస్థితిలో మంత్రివర్గ విస్తరణగాని మంత్రివర్గ పరిపాలనకాని జరగడం చాలా దురదృష్టకరం. ఇప్పటికైనా కేంద్ర ప్రభుత్వం ఒకవేళ ఈ సమస్య పరిష్కారానికి ఒక మార్గాన్వేషణ జరపకపోతే పరిస్థితులు విషమించి తెలంగాణాలో ఉన్నటువంటి ప్రజలు, నాయకులందరు కూడా ఈ ఉద్యమం వెనుక రావడానికి అవకాశం లేకపోలేదు. ప్రత్యేక రాష్ట్రం కోరకపోయినప్పటికి పరిస్థితిచూస్తే బజార్లో విచ్చలవిడిగా తిరిగే పరిస్థితిలేదు. ఏ పరిస్థితిలో తమరు జై తెలంగాణా అంటున్నారో తమ అంతరాత్మ ప్రబోధానికి తెలుసును. కాంగ్రెసు ఎం.ఎల్.ఏలు క్వార్టర్సు విడిచి తిరిగిన పాపాన పోలేదు. వరంగల్లు చైర్మను హైదరాబాదులోనే ఉండవలసిన పరిస్థితి వచ్చింది, వారు ఒంటరిగా తిరిగే పరిస్థితులు కనిపించలేదు. ప్రతిపక్షాలకు తిరగకుండా గత్యంతరం లేదు కాబట్టి తిరిగి ఎన్ని అవస్థలు పడ్డామో తమకు తెలుసును. 40 మంది బాకులు పుచ్చుకుని జై తెలంగాణా అనిపించి రాజీనామా వ్రాసి యివ్వవలసి వచ్చింది. హుజురాబాదు తాలూకాలో 40 మంది విద్యార్థులు మీరు ప్రత్యేక తెలంగాణా కావాలని స్టేటుమెంటు వ్రాసి యివ్వమని బలవంతం చేశారు. ఉద్యమం తగ్గింది అంటారా? దీనిని అలక్ష్యం చేయకూడదు. ఏదో ఒక మార్గాన్ని అన్వేషించకపోతే లాభంలేదు. రాష్ట్రపతి పరిపాలనకు సిద్ధముగా లేదు. మధ్యంతర ఎన్నికలకు నిలబడాలని ప్రతిపక్షాలు సవాలుచేస్తే ఎదుర్కొనే పరిస్థితిలో లేదు. పార్టీ తగాదాల వల్లనే ఇది విజృంభించింది కాబట్టి పార్టీ నాయకత్వం మార్చుకోనడానికి త్యాగాలు చేయడానికి సిద్ధముగా లేకపోతే రాష్ట్ర సమైక్యత ఎట్లా కాపాడుతారు. తెలంగాణా ప్రాంతీయ సంఘం తరఫున తీర్మానం పాసు కావాలంటే నాలుగురోజులు మంత్రులుగుసగుసలాడిపాసుకాకుండా మెజారిటీ ఓటు అనడం, ఏకగ్రీవంగా పాసయినదానిని కొంతమంది మినిస్టర్సు స్వార్థానికి ఉపయోగించి తీర్మానం పాసు కాకుండా చేస్తే అది అట్లా పాసు చేయవలసిన పరిస్థితి ఏర్పడినది. తెలంగాణా ప్రజలు ఆందోళన జరుపుతూ ఉంటే నిర్లక్ష్యం చేయడం సమంజసం కాదు. ఒకవేళ ప్రత్యేక రాష్ట్రం యివ్వమని ప్రజలు కోరితే కమిషన్ వేయండి. వారి తీర్పుకి ప్రభుత్వంగాని తెలంగాణా ప్రజాసమితి నాయకులుగాని కట్టుబడి ఉండడానికి అవకాశం ఉంటుంది. కమిషను వేయరు, రాష్ట్రపతి పరిపాలన పెట్టరు. వెంగళరావుగారి పోలీసులను పెట్టి ఉద్యమం సాధిస్తామంటున్నారు, పోలీసువల్ల సాధించలేరు. బెంగాల్‌లో ఏమి జరిగిందో గుర్తుపెట్టుకోండి. తిరిగి తమమీదకే మరల్చబడతారు. పోలీసువారికి తెలంగాణా అంటే తెలంగాణా ఏర్పడడంవల్ల లాభం ఉంటుంది అనుకునేవారు

చాలమంది లేకపోలేదు, ఒకవేళ దెబ్బలు తినలేక అసెంబ్లిమీద దాడి చేస్తే ఆశ్చర్యపడనక్కరలేదు. ఖమ్మంలో కాలేజీలు నడుస్తున్నాయి కాబట్టి............

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—అసెంబ్లీ మీద దాడిచేస్తారని చెప్పారా ?

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :—పోలీసులు చేస్తారు.

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—వారితో చెప్పారా ?

శ్రీ సి. జంగారెడ్డి :—వారు అక్కడ తిరిగితే, మాట్లాడితే తెలుస్తుంది. కొత్త పోలీసు మినిష్టరు వచ్చారు కాబట్టి ఉద్యమమును అణచివేయగలుగుతాము అనుకోవడము భ్రమ. దీనికి పరిష్కార మార్గమును అన్వేషించక తప్పదు. తెలంగాణా ఉద్యమము 8 మాసాల నుంచి ఉదృతముగా జరుగుతూ వుంటే మన సోదరులు చేసే తప్పులు ఇన్ని అన్ని అని చెప్పటానికి వీలులేదు. తెలంగాణా ప్రజలను భ్రమలో పడవేశారు. అక్టోబరు, నవంబరులలో 3 కోట్ల 60 లక్షలు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డుకు యిచ్చి అదనముగా లిస్టు తయారుచేశారు. దీని ప్రకారము బోర్డు నుంచి ఉత్తర్వులు జారీచేసి వర్కు టేక్ అప్ చేయాలని అన్నారు. ఈలోపల ఉద్యమము తీవ్రరూపము దాల్చేసరికి జిల్లాకు ఒక కోటి రూపాయలు యిచ్చారు. 9 జిల్లాలకు 9 కోట్లు యిచ్చామన్నారు. ఆ 9 కోట్లు, ఈ 3 కోట్ల 60 లక్షలు మొత్తము 12 కోట్ల 60 లక్షలు కావలసివున్నది. 9 కోట్లు యిచ్చిన తరువాత పైసలు లేవని దృష్టికి వచ్చి ఇంతకుముందు యిచ్చిన 3 కోట్ల 60 లక్షల లోను జిల్లాకు 40 లక్షలు కనుక ఈ కోటి రూపాయలలో నుంచి 40 లక్షలు విధిగా ఎలక్ట్రిసిటీకి ఖర్చు పెట్టడానికి నిర్ణయించి ప్లానింగ్, పంచాయతీరాజ్ డిపార్టుమెంట్సు నుంచి జి. ఓ. లు పంపి యమ్. యల్. ఏ లకు సమితి ప్రెసిడెంట్సుకు ఏదో పని చేసినట్లు వుండాలని 40 లక్షల ప్రోగ్రామ్‌కి జిల్లా పరిషత్తుల తరఫున గ్రామాలను సెలక్టు చేయడానికి పవర్సు ఇచ్చివేసినట్లు నటన చేశారు. 3 కోట్ల 60 లక్షలకు ప్రోగ్రామ్‌ని 1 ఏప్రిల్ 1969 నాడు ఇస్యూ చేశారు. తరువాత దీనిని 9 కోట్లలో సర్దాలి కనుక అందులో నుంచి 3 కోట్ల 60 లక్షలు పోతే మిగిలినది రోడ్లకు ఉపయోగించడానికి వున్నది. 3 కోట్ల 60 లక్షలకు ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డు ప్రోగ్రామ్ తయారుచేసి ఆర్డర్సు ఇస్యూ చేసినతరువాత జిల్లా పరిషత్తులకు పవర్సు, రూపాయలు యిచ్చినట్లు తెల్పాలని బ్రహ్మ మంత్రము ఉపయోగించి వారి ప్రోగ్రామ్‌లో వున్న 250 గ్రామాలను ఎ. లిస్టు అని బి. లిస్టు అని రెండు లిస్టులు తయారు చేశారు. ఎ. లిస్టు అంటే ప్లాను బడ్జెటు. బి. లిస్టు అంటే తెలంగాణా డెవలప్‌మెంటుకు సంబంధించినది. బి. లిస్టు అని మాకు కమ్యూనికేట్ చేశారు. జిల్లా పరిషత్తులు ఈ 40 లక్షలకు ఇంకొక 10 లక్షలో, 20 లక్షలో చేర్చి లిస్టును ప్రభుత్వానికి పంపి 3 మాసాలైనా ప్రభుత్వము నుంచి తిరిగి రాలేదు. ఇంత ఉద్యమము జరుగుతున్నప్పటికి 3 కోట్ల 60 లక్షలు ఇటు ఇచ్చినట్లు, అటు ఇచ్చినట్లు చేసి జిల్లాకు ఒక కోటి రూపాయలు అంటున్నారు. 3 కోట్ల 60 లక్షలు పోతే 5 కోట్ల 40 లక్షలు యిచ్చినట్లుగానే స్టేటుమెంటు ఇవ్వవలసి వున్నది. కాని జిల్లాకు కోటి అనేది తప్పు. కేవలము ప్రభుత్వము ప్రజలను భ్రమలో పెట్టడానికి తప్ప వేరేమీ

కాదని మనవి చేస్తున్నాను. విద్యాశాఖా మంత్రిగారు పరీక్షలు పెడతామని స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. కర్నూలులో ఒక సెంటరు విజయవాడలో ఒక సెంటరు పోయేవారు అప్లికేషన్సు పెట్టుకోవాలని అంటే అప్లికేషన్సును పెట్టుకొన్నారు అక్కడకు పోయి 2 పరీక్షలు వ్రాసిన తరువాత శేప రోజున పరీక్షలు బందు. వీరి ఖర్చులు ఎవరు భరిస్తారు? అదనముగా వీరికి ఏమైనా సౌకర్యాలు కల్గించారా? కల్పించకపోగా పిచ్చి స్టేటుమెంటు యిచ్చి ఉద్యమము లేదని చెప్పి పరీక్ష హాలులో కాగితాలు చింపివేసినాకూడా, ఇక్కడ హాజరు కాకపోయినాకూడా హాజరు అయినట్లు రేడియోలో ప్రకటించుకొన్నారు. పరీక్షలు జరుపలేనివారు జరుపుతామని ప్రగల్భాలు ఎందుకు పలికారు? అలాగే గుంటూరు, కాకినాడ మెడికల్ కాలేజీలకు పోయే విద్యార్థులను అప్లికేషన్స పెట్టుకోవాలని కాకతీయ మెడికల్ కాలేజీ విద్యార్థులను అడిగారు. 2 మాసాల క్రితము అప్లికేషన్సు పెట్టుకొన్నారు. లిస్టు ఫైనలైజు అయినది అంటారు. ప్రభుత్వము దగ్గర ఉంది అంటారు. రేపో, మాపో ఉద్యమం చల్లబడుతుంది. కాలేజీలను ఓపెన్ చేస్తాము. అందరూ అక్కడకు వెళ్ళిపోతే ఇక్కడ కాలేజీలో ఎవరు చదువుకొంటారు? అని ఇంతవరకు ఆర్డర్సు ఇవ్వలేదు అనుకొంటాను. ఈ రకముగా ఎందుకు స్టేటుమెంట్సు ఇస్తారు! ఎందుకు పెర్మిషన్ ఇవ్వరో అర్థము కాదు. ఎవరైతే ఆంధ్రులు ఇక్కడ చదువుతున్నారో వారికి మాత్రమే వర్తించే విధంగా చేసినట్లు కన్పిస్తున్నది. ప్రజలను మభ్యపెట్టడానికి ఇవన్నీ చేస్తున్నట్లు వున్నది నిన్నగాక మొన్న డైరక్టరు ఆఫ్ టెక్నికల్ ఎడ్యుకేషను ఒక స్టేటుమెంటు యిచ్చారు. 2 మాసాలు ట్రెయినింగు యిచ్చి పరీక్షలో అందరిని పాస్ చేస్తామని చెప్పారు. ఇది మంత్రములాగ కన్పిస్తున్నది. ఉద్యోగులలో ఇంటిగ్రేటెడ్ సీనియారిటీ లిస్టు, సర్‌ప్లసెస్ ఆంధ్రలో ఉపయోగించారనేది, అన్ ఎంప్లాయిమెంటు వున్నదనేది ఈ 3 కారణాలతో ఉద్యమము తీవ్రరూపానికి వచ్చిన సంగతి అందరకు తెలిసినదే. ఇంత అలజడి జరుగుతున్నా 12 మంది ఆంధ్ర జూనియర్ ఇంజనీర్లకు అసిస్టెంటు ఇంజనీర్లుగా ప్రమోషన్ యిచ్చారు. 1968 జులైలో వచ్చిన సర్వీస్ కమీషన్ సెలక్షన్సు లిస్టు ఆంధ్రవారిది వేరు, తెలంగాణావారిది వేరు. రెండు లిస్టులు పబ్లిష్ చేశారు. కేవలము 12 మంది ఆంధ్ర వారికి అసిస్టెంటు ఇంజనీర్సుగా ప్రమోషన్ యిచ్చారు. మిగిలినవారికి ప్రమోషను యివ్వలేదు, ఇంటిగ్రేటెడ్ లిస్టు ప్రకారము 2 ఆంధ్ర వారికి 1 తెలంగాణా వారికి ఇవ్వవలసిన అవసరము వున్నది. ఇంటిగ్రేటెడ్ సీనియారిటీ లిస్టులు ఎట్లా తయారు చేశారు? దానిని బయట ఎందుకు పెట్టరు? ఎలక్ట్రిసిటీ బోర్డులో వున్న సెలక్షను ఆఫీసర్లకు 10 సం.లు సర్వీసు వుంటేనేగాని ప్రమోషను ఇవ్వరు. 10 సంవత్సరాల క్రితము ఇక్కడ టెక్నికల్ ఇన్‌స్టిట్యూషన్ లేకపోతే 10 సం.లు సర్వీసు వున్న యస్.ఓ.లు ఎవరు వుంటారు. అసిస్టెంటు ఇంజనీర్లుగా ఆంధ్రవారు ప్రొమోట్ అయినారు. ఎక్కడ చూసినా వారే కన్పిస్తారు. ఏదో రకముగా సర్దుకుపోదామనే అభిప్రాయము అధికారులలోగాని, ప్రభుత్వంలోగాని కన్పించడము లేదు. ఈ పరిస్థితులలో ఉద్యమము తగ్గాలి అంటే రాష్ట్రపతి పాలనను ప్రవేశపెట్టాలి. లేకపోతే తెలంగాణాను అయినా యివ్వాలి. యస్.ఆర్.సి. కమీషనువేసి మధ్యవర్తి తీర్పుకు ఒప్పుకోవడము మంచిది. ఇందులో తెలం

గాణా ఇవ్వడము అనే సమస్య ఒక్కటే కాదు. మహారాష్ట్రలో విదర్భ సమస్య వుంది. గుజరాత్‌లో సౌరాష్ట్ర సమస్య. మైసూర్‌లో ఓల్డు మైసూరు సమస్య వున్నది. ఈ సమస్యల పరిష్కారమునకు ఒక కమిషన్‌ను వేసి దాని తీర్పుకు కట్టుబడి వుండాలి. ఇప్పుడైనా ఇక్కడున్న అధికారులు గాని, ప్రభుత్వ అధినేతలు గాని ఫండ్స్ అలాట్‌మెంటులో గోలుమాలు వ్యవహారము చేస్తే బాగావుండదని మనవి చేస్తున్నాను. పోతే తెలంగాణా ప్రజలు ముఖ్యంగా వరంగల్లుజిల్లాలో లా అండ్ ఆర్డరు సమస్యతోటి తెలంగాణా ఉద్యమంతోటి, యీ నక్సలైట్లతోటి బాధ పడ్డారు. మన పోలీసుల పని పట్టుకున్న వారిని విడిచిపెట్టడమే. 28-7-69 నాడు సత్యమూర్తి అనే ఒక నక్సలైటు లీడరును పట్టుకొని కోర్టులో హాజరు పరచారు. కూడా ఒక జమేదారు వచ్చాడు. వెనుక సర్కిలు ఇన్‌స్పెక్టరు, సబ్ ఇన్‌స్పెక్టరు వస్తున్నారు. జడ్జిగారు చార్జెస్ ఏమయినా ఉన్నాయా అంటే ఏమీ లేవన్నాడు. అంతె మన వారు ఆలశ్యంగా వస్తున్నారు, జడ్జి ముందుగా వచ్చారు. కేసెస్ ఏమీ ఫూల్ కాలేదు కనుక పొమ్మన్నారు, ఆ లీడరుగారు వెళ్లిపోయారు. ఒక మయిలు దూరంలో పోలీసులుంటె అక్కడ నక్సలైటు కార్యక్రమాలు జరుగుతాయి. రజాబలీగారు చెప్పినట్లుగా ఒక నక్సలైటు నుంచి ఏడు కె. జి. ల బంగారం పోలీసులు కాజేశారు. అది ఎవరు కాజేశారో ఇంత వరకు బయటపడలేదు. ఒక నక్సలైటును పట్టుకుంటే 40 వేల రూపాయలు దొరికితే ఆ డబ్బు పోలీసులు కాజేశారు. యీ రూపాయలు యీ బంగారం ఎక్కడున్నట్లు? ప్రజలకు వరంగల్ పోలీసులు కాజేశారనే వదంతి ఉంది. వారితో పాటు వీరు కూడా దొంగలా లేక రెండవ నక్సలైట్సా? యీ నక్సలైటులను పట్టుకొనడానికి కూమింగు చేసే పద్ధతి ఉంది. ఏజెన్సీ ఏరియాస్‌లో కమ్యూనికేషన్సు గురించి చూస్తే శ్రీకాకుళం జిల్లాలోగాని వరంగల్ జిల్లాకు గాని కమ్యూనికేషనులు సరిగా లేవు. రోడ్డు కమ్యునికేషనులు ఉండాలి. నక్సలైటు కార్యక్రమాలకు విరుద్ధంగా పోలీసువారు కూమింగు చేయడం గాని కేంప్స్ పెట్టడంగాని చేయాలి. లేక పోతే ప్రజలు చచ్చిపోయే ప్రమాద ముందని ఇలాగే కొనసాగితే ప్రభుత్వానికి ప్రజలు 1972 లో బుద్ధి చెప్పగలరని మనవిచేస్తూ విరమిస్తున్నాను.

శ్రీ జి. సూర్యనారాయణ (పాయకరావుపేట):—అధ్యక్షా, ఆర్థిక మంత్రిగారు ప్రవేశపెట్టిన బడ్జటును బలపరుస్తూ ప్రభుత్వదృష్టికి కొన్ని విషయాలు తేదలచాను. ముఖ్యంగా మనదేశం వ్యవసాయికదేశం. ఆహారధాన్యాలు పండి కరువు తీరాలి. దానికి నీటి వనరులు కావాలి. బడ్జటులో గోదావరి నీరు విశాఖపట్టణానికి మళ్ళించాలని ఒక పథకముంది. సంతోషం. కాని ఇది ఒక పరిశ్రమలకే సంబంధించిందికాని వ్యవసాయానికి సంబంధించింది కాదని బడ్జటులో చెప్పబడింది. పరిశ్రమల అధివృద్ధికి వ్యతిరేకతలేదు. కాని పరిశ్రమల వలన ఆహారసమస్య తీరుతుందని నాకు నమ్మకంలేదు. ఎందుకంటె ఇక్కడ రామచంద్రాపురంలో భారత హెవి ఎలక్ట్రికల్ ఉంది. అక్కడ చూస్తే కేరళ, మైసూరు, మహారాష్ట్ర వారే పెద్ద ఉద్యోగాలలో ఉన్నారుకాని ఆంధ్రప్రదేశ్ వారు పెద్ద ఉద్యోగాలలో లేరు. అలాగే విశాఖపట్టణంలో ఉన్న ఇండస్ట్రీస్‌లో

కూడ ఇతర రాష్ట్రాలవారే ఉన్నారుగాని మనరాష్ట్రంవారు పెద్ద ఉద్యోగాలలో లేరు. అక్కడ లేబరుకూడ మనవారు లేరు. అందుచేత ఆహారధాన్యాలు ఎక్కువగా కావాలి అందుచేత నా అభిప్రాయం ఏమంటే ఎలాగయినా గొట్టాలద్వారా నీరు తీసుకుని వెడుతున్నారు. గొట్టాలు కొనడానికి డబ్బు కావాలి. గొట్టాలు కప్పడానికి కాలువలు త్రవ్వాలి. కనుక గొట్టాలు కొనే డబ్బుతో కాలవలద్వారా నీరు తీసుకువెడితే ఇవతల వ్యవసాయానికి బాగుంటుంది అవతల ఇండస్ట్రీ డెవలప్ అవుతుంది. ప్రభుత్వం ఇది ఆలోచించి కేంద్రానికి నచ్చచెబితే దానివలన కొన్ని లక్షల ఎకరాల భూమి తూర్పుగోదావరి పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలలో పండుతుంది, ఇండస్ట్రీసుకు కూడ నీరు సరఫరా అవుతుంది. కనుక గొట్టాలద్వారా కాకుండా కాలువలద్వారా తీసుకువెడితే బాగుంటుందని నా అభిప్రాయం. విజయనగరం తాలూకాలో చంపావతి నది నీటికి ఒక డాము కూడ లేదు. డెంకాడ ఆనకట్ట ఉంది. దానిమీదనే లింగాలవలస ఆనకట్టకు 11 లక్షల రూపాయల ఎస్టిమేటు ఉందికాని డబ్బులేనందువలన వెనుకబడింది. అది పూర్తయితే 6-7 లక్షల ఎకరాలకు నీరు సరఫరా అవుతుంది. అట్లాగే ఎలమంచిలి తాలూకాలో తాండువ నది ఉంది. రేకవానిపాలెందగ్గర 35 లక్షల రూపాయలతో 5-40 వేల ఎకరాలు పండడానికి అవకాశముంది. ఆ స్కీముకూడ 4-5 సంవత్సరాలనుంచి పెండింగులో ఉంది. ఇటువంటి చిన్న చిన్నవి అమలుచేస్తే దేశంలో కరువు తీర్చగలమని ఆశిస్తున్నాను. హరిజనులు తరతరాలనుంచి వెనుకబడి ఉన్నారు. కొన్ని కోట్ల రూపాయలు ఖర్చు చేస్తున్నారు. ఎడిషనల్ సోషల్ వెల్‌ఫేరు ఆఫీసరు అని వేశారు కాని అధికారులే వస్తున్నారు కాని కార్యక్రమాలు జరగడంలేదు. ఏమంటే డబ్బు లేదంటారు. జిల్లాకు ఒక సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసరుండగా మరొకరిని వేయడం వలన అధికారులే వస్తున్నారుగాని పనులు కుంటుపడుతున్నాయి. కనుక అడిషనల్ సోషల్ వెల్‌ఫేర్ ఆఫీసరు అనవసరం. యీ పోస్టు తగ్గించి యీ డబ్బు హరిజనుల పురోభివృద్ధికి ఖర్చుచేస్తే బాగుంటుంది. కేశవరావుగారు చెప్పినట్లు ఎరుకలు, యానాదులు, జాలారులు ఉన్నారు. వారికి ఏడున్నర కోట్లు కేటాయించినట్లు తెలిసింది. యీ మూడు జాతులకు ప్రత్యేక కార్యక్రమముంది. కాని హరిజనులకుమాత్రం లేదు. వారు సాంఘికంగా ఆర్థికంగా మూలపడి ఉన్నారు కాబట్టి వారిని పైకి తీసుకురావడానికి ఫైనాన్సు కార్పొరేషను పెట్టి దీర్ఘకాలిక ఋణాలు ఇస్తే బాగుంటుందని మనవిచేస్తూ శలవుతీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ ప్రతాపరుద్రరాజు :—అధ్యక్షా, శ్రీకాకుళం జిల్లా పార్వతీపురం తాలూకాలో ఇప్పటికి మూడు సంవత్సరములనుంచి పంటలు పోతున్నాయి. గత సంవత్సరం డ్రాట్ క్రింద కూడ డిక్లేరు చేశారు. డ్రాట్ ఎఫెక్టెడ్ ఏరియాస్‌కు డ్రాట్ పనులు చేయిస్తామన్నారుకాని కాగితాలమీదనేగాని పనులు జరగడంలేదు. నేనుకూడ అనేకసారులు చెబితే ఇదుగో అదుగో అని కాలయాపన చేశారు. ఇక రయితులకు లోన్సు ఇస్తామన్నారు. ఆ లోన్సుకూడ ఎవరికి అందలేదు. ఆ అందినవారుకూడ జిల్లా సమితి పరిషత్తులతో సంబంధం ఉన్న పెద్దలకు తప్ప చిన్నవారికి అందలేదు. మంచినీటి బావుల గురించి కోరితే డబ్బులేదు, అవకాశాలు లేవు అన్నారు. ఈ లాగు

పాగులో ఉన్నటువంటి పంటభూములకు, బీదలకు కావలసిన బంజర్లకు పట్టాలు ఇప్పించమని కోరితే, ఆ back ward areas లో ఉన్నటువంటి V.O Revenue officers ధనవంతులకే ఇస్తున్నారు. కాని ఈ బీదలకు, గిరిజనులకు, హరిజనులకు, ఎట్టి సదుపాయము చేయకుండా Revenue officers చేసినటువంటి అక్రమాలకు దారిలేదు. ఇక education విషయంలో, teachers posts కొరకు దరఖాస్తులు పెట్టుకొనేవాళ్లందరు 5 రూపాయలు చొప్పున తమ దరఖాస్తులతో పాటు దాఖలు చేయమన్నారు. వేలకొలదిమంది teachers కోసం దరఖాస్తులు వేసుకొంటున్నారు. కాని ఈనాటికికూడా వాటికి గతి గోత్రంకూడా లేకుండా పోయింది. దానిగురించి పట్టించుకొనే అవకాశం అంతకంటెలేదు. ఈ విధంగా ఉండగా పైకి శిస్తులు వేస్తున్నారు.- పట్టాలు విభజన చేస్తున్నామని కబుర్లు చెబుతున్నారు. అప్పుడు Revenue Minister గా ఉండిన వి.బి.రాజుగారు మా తాలూకా area లోనె అక్కడఉన్న భూములనుగురించి అనేక వ్యత్యాసాలు ఉన్నాయి. ఇంత వ్యత్యాసంతో కూడుకొని నటువంటి దానికి ఈ శిస్తులు ఈ క్రమంగా ఇవ్వడం ధర్మంకాదు అని చెప్పి నేను అనేక విధాలుగా చూపించాను. చూపిస్తే అప్పుడు వారు సెలవివ్వడంలో ఇది నాల్గవతరం. అయిదవతరం భూములక్రింద చేస్తున్నా ఆ ప్రకారంగానే శిస్తులు వేయిస్తామని చెప్పారు. కాని, అవి మాటలే చెప్పారుగాని పనులు జరగడం లేదు. ఇప్పటివరకుకూడా అదేవిధంగానే ఉన్నాయి దానినిగురించి ఎన్నోసార్లు మనవిచేశాను. ఆ ప్రాంతంలో ఉన్నటువంటి చెరువులు జిల్లాపరిషత్తువారు చేయిస్తామన్నారు. సమితులవారుకూడ చేయిస్తామని అన్నారు నేటివరకు ఒక చెరువుకూడా మరమ్మతు కాలేదు. ఇక అభివృద్ధి పథకాల విషయంలోను, మాది వెనకబడిన జిల్లాలో వెనుకబడిన తాలూకా, ఈ తాలూకాకు అభివృద్ధి అన్నది అసలులేదు. తోటిజిల్లాలలో చూడగా, మాది బొత్తిగా అన్యాయంగా చూస్తున్నారు. ఈ కబుర్లు అన్నిచూస్తే అద్దంలో అన్నం చూపించినట్లుగా ఉన్నది కడుపునిండేదేమీలేదు. ఇలాంటి పరిస్థితులలో మాలాంటి backward areas ను forward క్రిందనే చేస్తామని చెప్పి ప్రభుత్వంవారు మంత్రులు వస్తున్నారు. చూస్తున్నారు. చెప్పుతున్నారు. అవిమాటలేగాని ఇప్పటివరకు పిసరుకూడా జరగలేదని మనవిచేస్తున్నాను. ఇట్టి పరిస్థితులలో ఈ చెరువులకు మరమతుచేయించి, మాకు కావలసినటువంటి సదుపాయాలు ఇచ్చేటట్లుగా, ఇట్టి కరువుప్రాంతాలలో మాకు ఆధారము కలుగునా అంటె ఆ చెరువు పనులు ఒక్కటికూడా చేయకపోవడం చాలా దుర్భరంగా ఉన్నది. మాలాంటి backward areas ను forward గా చేసేటటువంటి బాధ్యత ప్రభుత్వానికి ఉన్నదని నేను గట్టిగా మనవిచేస్తున్నాను. ముఖ్యంగా దానినిగురించి ఏర్పాటుచేయించగలరని ఆశిస్తూ సెలవుతీసుకొంటున్నాను.

శ్రీ ఆర్. బుచ్చి రామశేషయ్య శ్రేష్ఠి (జగ్గయ్యపేట) :— అధ్యక్షా, 1969-70 సంవత్సరానికి మన ఆర్థిక శాఖామాత్యులు గౌరవనీయ విజయ భాస్కరరెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి ఈ Budget ను నేను బలపరుస్తున్నాను. ఇప్పుడు మన బడ్జెట్ చాలా లోటుగా ఉన్నదని మనకు ఇచ్చినటువంటి ఈ పుస్త

కాలలోని లెక్కల ప్రకారంగా తెలుస్తున్నది. మాధవుడు మానవుడు చేసేటటు వంటి కాలాంతరాలకు మనకు ఈ లోటు వచ్చిందని నేను అభిప్రాయపడు తున్నాను. మానవుడేమో అరాచకం, అశాంతం, అల్లకల్లోలం, మాధవుడేమో అతివృష్టి అనావృష్టిని కల్పిస్తున్నాడు. ఈ కారణాలవల్ల మనకు ఈ లోటు జరిగి ఉంటుందని నా అభిప్రాయము. ఈ దేశంలో మన పూజ్య బాపూజీ గాంధీజీ సూచించిన సూచనలలో, సమాజంలో బలవంతునికి ఎలాంటి స్థానం ఉన్నదో బలహీనుడికికూడా అదే స్థానం ఉన్నది అని చెప్పిన వాక్యములను తీసుకొంటె మన రాష్ట్రంలో, మన దేశంలో బలహీనుడై విజ్ఞానం లేకుండా ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా, రాజకీయంగా వెనుకబడినటువంటి ప్రాంతాలలో ఉండే ప్రజానీకానికి మనము ఈ సమాజములో తగిన స్థాయిలోకి, ఆర్థికాభివృద్ధిని కలిగించవలసినటువంటి అవసరం ఎంతైనా ఉన్నదని మనవిచేస్తున్నాను. మానవునికి కూడు, గుడ్డ, ఇల్లు ఈ మూడు చాలా అవసరమైనవి. విజ్ఞానానికి విద్య అవసరమైనదని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. ఇప్పుడు హరిజనులకు ఇళ్ల స్థలాలు ఇవ్వడానికి మాత్రమే provision ఉన్నది. కాని పాముల, బుడబుక్కల, ఎరుకుల, యానాది, మొండి, బండ మొదలయినటువంటి సంచార జాతులు అయినటువంటి విముక్త జాతులకు నివాస స్థలాలు ఇవ్వడానికి అవకాశం లేదని చేప్పేటటువంటి ఆ వాక్యాన్ని తక్షణం తొలగించి ఈ సంచారం చేసే జాతులకు కాలనీలు ఏర్పాటు చేసి వారికి చిన్న కుటీర పరిశ్రమలు, చాపలు అల్లుకోడానికి, గానుగలు ఏర్పాటు చేసుకోడానికి ఇలాంటి కుటీర పరిశ్రమలు నెలకొల్పడమే కాకుండా, అటు బ్యాంకుల ద్వారా గాని, సొసైటీల ద్వారా గాని ఏవిధంగానైనా సరే వారికి గేదెలను కొని ఇచ్చినట్లయితే, వారు ఆ గేదెల ద్వారా వచ్చేటటువంటి పాలను విక్రయించుకొని ఆర్థికంగా అభివృద్ధికి రావడానికి ఏదైనా అవకాశం ఉంటుంది కాబట్టి అలాంటి సౌకర్యం కూడా చేస్తే బాగుంటుందని నేను అభిప్రాయపడుతున్నాను. అది మీ ద్వారా మంత్రిగారికి మనవిచేస్తున్నాను. తరువాత ఇప్పుడు నిరుద్యోగ సమస్య ఎక్కువ అయిపోయింది. దేశంలో ఇప్పుడు III form చదువుకొనిన వాటి నుంచి ఉన్నత విద్యను అభ్యసించిన అందంలోను ఉద్యోగం, ఉద్యోగం అనేటటువంటి నివాదము ఏర్పడింది. అందువల్ల వెంటనే అత్యవసరంగా కొన్ని పరిశ్రమలు స్థాపించి ఈ నిరుద్యోగ సమస్యను పరిష్కారం చేయకపోతే మాత్రం, ఇప్పుడు కాదుకదా, కొన్ని వందల సంవత్సరాల తరువాత కూడా ఈ నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం కాదని నేను అభిప్రాయ పడుతున్నాను. అందువల్ల చిన్న పరిశ్రమలు, మధ్య పరిశ్రమలు పెద్ద పరిశ్రమలు నెలకొల్పాలి. బ్యాంకుల ద్వారా అప్పు చేసి గాని ఏ విధంగానైనాసరే పరిశ్రమలు నెలకొల్పాలి. కృ జిల్లాలలో జగ్గయ్యపేట తాలూకాలో దాదాపు నూరు సంవత్సరాలకు సరిపోయే ముడిసరుకు, నాపరాయి, ఉన్నది. అక్కడ సిమెంటు ఫ్యాక్టరీ గనుక పెట్టితే వేలకొలది మందికి నిరుద్యోగ సమస్య పరిష్కారం కావడానికి అవకాశం ఉంటుంది. అక్కడికి 13 మైళ్ల దూరములో బోనకల్ రైల్వే స్టేషను కూడా ఉన్నది. పూర్వము పది సంవత్సరాల క్రితం investigation చేసినట్లు తెలుస్తుంది. మరి ఏ కారణంచేత ఈ పరిశ్రమను నెలకొల్పలేదో తెలియడం

లేము. ఇది అక్కడ కృష్ణానది వొడ్డుకు బోనకల్లు మధ్య ఉన్నటువంటి చల్లచెర్లలో గనుక ఏర్పాటు చేస్తే నిరుద్యోగసమస్య పరిష్కారం [illegible] అవకాశం ఉంటుందని మనవి చేస్తున్నాను. అంతే కాదు, ఇప్పుడు [illegible] భూములు ఉన్నాయి. ఇవి పంపకము చేయలేము అనేటటువంటిది దాదాపు 40 సంవత్సరముల నుంచి నేను వింటున్నాను. మరి ఇవి ఎవరికి పంచుతున్నారో అర్థం కావడం లేదు, పోనీ, పంచక పోవడం అలా ఉండగా బంజరు భూములను ఆక్రమించుకొని 20, 30 సంవత్సరాల నుంచి సాగు చేసుకొని ఇళ్లు కట్టుకొన్నటు వంటి వారికి కనీసం అధికారులు దానిని పరిష్కారం చేసి పట్టాలు ఇవ్వడానికి ఇంత జాప్యము జరిగితే మరి పునరావాస సౌకర్యం ఎలా కల్పిస్తారని నేను అడుగుతున్నాను. కొత్తగా ఇవ్వడం కూడా కాదు. దానిలో ప్రవేశించారు. సాగుచేసుకొంటున్నారు. వాటిని కూడా పరిష్కారం చేయలేకపోతే కొత్త వాటిని ఇవ్వడానికి ఎక్కడ ఆస్కారం ఉంటుందో నాకు అర్థం కావడం లేదు. అంతే కాదు, joint పట్టాలు ఉన్నవి. Local Mortgage Bank దగ్గరకు వెళ్లినా, Co-operative Societies దగ్గరకు వెళ్లినా సమితులకు వెళ్లినా, ఎక్కడికైనా వెళ్లనివ్వండి రైతునది joint patta, గనుక నీకు నూరు రూపాయలు అప్పు ఇచ్చే వీలులేదని చెప్పుతున్నారు. ఈ అప్పులు ఇవ్వడానికి మేము పూనుకొన్నాము, మీకు అభివృద్ధి చేస్తున్నాము. వ్యవసాయ రంగములో పరిశ్రమ రంగములో అన్ని రంగాలలోను అభివృద్ధిని సాధిస్తున్నాము అని చెప్పే దానికి, ఆ ప్రాంతాలలో గనుక చూస్తే, జాయింటు పట్టాలు ఉంటె ఒక రూపాయ అప్పు పుట్టదు అన్న సంగతి మనందరికి తెలిసినటు వంటి విషయమే. Divisions వారీగా జాయింటు పట్టాలు విడదీయడానికి కమిటీలను ఏర్పాటు చేయడానికి divisions వారీగా ఒక్కొక్క ఆఫీసరును వేశారు. 4, 5 తాలూకాలు కలిపి ఒక ఆఫీసరును వేస్తే వేలాది పట్టాలు కలిగినటువంటివారికి మనం కాదుగదా, మన మునిమనుమడు కూడా చూడలేడు అనిమాత్రం మనవి చేస్తున్నాను. ఇది అతి త్వరగా పరిష్కారం చేయకపోతే రుణము పుట్టకపోగా ఎక్కడైనాసరే 10 రూపాయల అప్పు తీసుకోవాలంటేకూడ, దానికి ఒక encumbrance certificate తెచ్చుకోవాలంటె దానికి ఖర్చు ఎంత ఉంటుందో గమనించండి. ఇంటికి అప్పు తీసుకుపోయేసరికి అప్పులో సగం అయిపోతుంది. కాబట్టి జాయింటు పట్టాలవల్ల ఉండేటటువంటి ఈ బెడదను అతి త్వరలో తొలగించకపోతే, రైతు కోలుకోలేడని మనవి చేస్తున్నాను. అంతేకాదు, ఇంకొక విషయం. పంచాయతీరాజ్ సిబ్బంది ఉన్నది. G. O. Ms. 173 dated 13-6-1969 లో సవరించబడింది. కాని స్థానిక సంస్థల లోని ఉద్యోగస్థులకు మునిసిపల్ ఉద్యోగస్థులకు అవి వర్తింపజేయడానికి ఆలోచిస్తామంటున్నారు. ఇదివరకుకూడా అది సవరించలేదు, పరిష్కారం చేయ లేదు. మరి ఈ పంచాయతీరాజ్‌లో ఉండేటటువంటి వ్యవసాయశాఖ విస్తరణాధి కారులు ఈ అభివృద్ధిని కావించడానికి, చాలా బ్రహ్మాండంగా పని చేస్తున్నారని మన వ్యవసాయశాఖ మంత్రిగారుకూడా చెప్పినారు. అయితే వారు ఎంతమంది ఉన్నారంటె province లో 1470 మంది ఉన్నారు. 19-3-1969 నుండి పెంచిన రేట్ల ప్రకారం ఆ స్కేల్సు జీతం పొందినవారు 1100 మంది ఉన్నారు.

270, 280 రూ. ల జీతం తెచ్చుకొనేవారు 374 మంది ఉన్నారు. వీరందరినికూడ ఆ స్థాయికి తీసుకురావాలి. వెటర్నరీ ఉద్యోగస్థులు ఇదే గ్రేడ్‌లో ఉన్నవారు అదే లాభాన్ని పొందుతున్నారు. కాని వ్యవసాయాన్ని అభివృద్ధిలోకి తీసుకువచ్చి, వ్యవసాయాన్ని విస్తరణ చేసే యీ వ్యవసాయ విస్తరణ శాఖాధికారులకు యీ అసంతృప్తి ఉన్నట్లయితే వారు వ్యవసాయంలో అభివృద్ధిని సాధించటానికి అవకాశం లేకుండా పోతుంది. కాబట్టి 874 మందికి ఒక్కొక్కరికి 20, 25 రూ. ల చొప్పున అధికంగా—ఆ తేడా—ఇస్తే మొత్తం సంవత్సరానికి అయ్యే ఖర్చు లక్షా 12 వేల 200 రూ. ల కంటె ఎక్కువ కాదు. ఈ లక్ష రూ. లు ఖర్చుపెట్టటం విరమిస్తే—వ్యవసాయాభివృద్ధికి కష్టపడి పనిచేసి పూనుకొనే ఆ వ్యవసాయ విస్తరణ శాఖాధికారులు అసంతృప్తిపడి పని చేయలేకుండా పోతున్నారు. వారికికూడ వీరి స్థాయికి తీసుకువచ్చి, ఆ స్కేల్సు అమలు జరపాలని కోరుతున్నాను. కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలో కరువు వచ్చింది. అపుడు మంచినీటికొరత తీర్చటానికి నూతులను లోతు చేయాలని ఆర్డర్ ఇచ్చారు. అందుకు కొంతమంది నామినీదార్లను ఏర్పాటు చేశారు. కొంతమంది సర్పంచ్‌లు వేశారు. తర్వాత వర్షం వచ్చింది; కరువు పోయింది. తుఫాన్ వచ్చింది. నీరు బాగా ఉంది. అయితే ఈనాటివరకు ఆ బావులు పూడిక త్రవ్విన నామినీదారులకు, కంట్రాక్టుదారులకు పంచాయితీ బోర్డు ప్రెసిడెంట్స్‌కు డబ్బు ఇవ్వలేదు. ఇది చాలా విచారకరమైన విషయము. ఈవిధంగా పని చేసినవారికి సత్వరమే పరిష్కారం చేసి, ఆ డబ్బు ఇవ్వకపోతే మునుముందు పని చేయటానికి ముందుకు వచ్చేవారు రాకుండా పోతారు. ఈ సంవత్సరం మే నెలలో వచ్చిన తుఫాన్‌వల్ల కృష్ణా, గుంటూరు, ఖమ్మం జిల్లాలలో విపరీతమైన నష్టం కలిగింది. మిశ్రా కమిటీవారు 29 కోట్ల రూ. లు వ్యయపరిస్తే, వరదలవల్ల వచ్చే నష్టాలను, కష్టాలను ఎదుర్కోవచ్చును అని చెబితే, ఆ మిశ్రా కమిటీవారు సూచించిన ప్రకారంగా అమలుజరపని కారణంచేత 200 కోట్ల రూపాయల నష్టానికి మనం గురి అయినాము. ఇప్పటికైనా ఆ మిశ్రా కమిటీవారు చెప్పిన సూచనలను అమలు జరపకపోతే—మన ప్రకృతి చిన్నచూపు చూస్తే—భవిష్యత్‌లో మనం ఇంకా ఎన్నో కోట్ల రూ. ల నష్టానికి గురి కావలసి వస్తుంది. అవసరాన్ని, అవశ్యకతను గుర్తించి, మిశ్రాకమిటీ రిపోర్టు ప్రకారంగా యీ తుఫాన్ వరద బాధితులకు రక్షణ కల్పించవలసిన అవసరం ఉన్నదని మనవి చేస్తున్నాను. కృష్ణా జిల్లాలో వచ్చిన తుఫాన్ వరదలకు వేలాది పశువులు చచ్చి పోయాయి. కృష్ణా, గుంటూరు, ఖమ్మం— యీ మూడు జిల్లాలలో 822 మంది మరణించారు. పశువులు నష్టపడ్డాయి. ఇండ్లు నష్టపడ్డాయి. పంట నష్టపడింది. దాదాపు 100 కోట్ల రూ. లు ఒక కృష్ణా జిల్లాలోనే నష్టం జరిగిందని మనవి చేస్తున్నాను. దానికి ప్రభుత్వంవారు చాలా సత్వరమే చర్యలు తీసుకొన్నారు. అందుకు ప్రభుత్వాన్ని ప్రశంసిస్తున్నాను. కాని రోడ్స్ విషయంలో అశ్రద్ధ చేశారు. కృష్ణా జిల్లాలో రోడ్స్ పూర్తి చేయటానికి 50 లక్షల రూ. లు కావాలని ఆ డబ్బును శాంక్షన్ చేయమని రెవిన్యూబోర్డువారిని కోరి నెలరోజులైనా ఇంత వరకు శాంక్షన్ రాలేదు. పునరావాస సౌకర్యాలు కలిగించటానికికూడ ప్రభుత్వం చర్యలు తీసుకోవాలి. నందిగామ తాలూకాలో దాదాపు 22 గ్రామాలు— మునేరు వైరా నదులమధ్య ఉన్న గ్రామాలు—ఆ నదులు పొంగి 80 అడుగులు

ఎత్తున నీరు రావటంవల్ల—పలూరు కంచల పెండ్యాల, గొళ్లమూడి సోమవరం రుద్రవరం కమ్మవారిపాలెం మొదలైన గ్రామాలు నేలమట్టం అయిపోయాయి. ఇండ్లు పడిపోవటమే గాదు, ఆస్థి నష్టమవటమే కాదు, పొలంలో—ఒక అడుగు నుండి నాలుగు అడుగులవరకు ఇసుక మేట వేసివుంది. మేట వేసిన ఇసుక తొలగించటానికి, మళ్ళీ వ్యవసాయం చేసుకోటానికి అప్పులు ఇవ్వమంటే—నందిగామ తాలూకాలో యీసారికి రైతుకు ఒక్క రూపాయి కూడ అప్పు దొరకటానికి యోగ్యత లేకపోయింది. కారణము—జాయింట్ పట్టాల అభ్యంతరము చెబుతున్నారు. ఈ రోజున 1250 ఎకరాలలో ఇసుక మేటవేసింది. ఒక ఎకరం అమ్మితే– 10 సెంట్ల భూమి మాత్రమే బాగుపడే అవకాశం ఉంది, కాబట్టి ఆ రైతులు కోరినంత అప్పులు ఇచ్చి, ఆ మేట వేసిన ఇసుక తొలగించుకోటానికి తోడ్పడాలి. మునేరు, పైరా నదుల ఒడ్డున ఉన్నటువంటి భూములలో ఇసుక తీసివేయాలంటే బుల్ డోజర్సు పెడితే తీసివేయడానికి అవకాశం ఉన్నది. ఆ పని రోజువారీ కూలీ పెట్టి చేయించాలంటే ఎకరం అమ్మితే, 20 సెంట్లు బాగు అవుతుంది. ఈనాడు అక్కడ ఉన్న రైతులు ఎంతో విలపిస్తున్నారు; ఎంతో భయాందోళనలు చెందుతున్నారు. కాబట్టి వారికి అప్పులు ఎక్కువ ఇవ్వాలని మనవిచేస్తున్నాను. తుఫాన్ బాధితులకు తమ పొలం మేటవేసిన భూములలో ఆముదాలు వేయండి. జీడిమామిడి వేయండి– అని ప్రచారం చేశారు. గోళ్ళమామిడి గ్రామంలో - భూమిలో ఆముదాలు వేస్తే ఒక్క మొక్క మొలవలేదు. ఇసుకలో ఎలా మొలుస్తుంది? అయితే ఐదు ఆడుగుల గుంట త్రవ్వితే అందులో జీడిమామిడి వేస్తే మొలుస్తుంది. కాని ఆ గుంట త్రవ్వితే ఆ చుట్టూవున్న ఇసుక అంతా అందులో పడుతుంటే అది ఎట్లా సాధ్యం? కాబట్టి రైతులు కోరిన ప్రకారంగా అక్కడ బుల్ డోజర్స్ సప్లయి చేసి ఆ ఇసుక వేసిన మేటల వారికి అప్పులు ఇచ్చే సౌకర్యాలు కలుగజేయాలని మనవి చేస్తున్నాను.

శ్రీ బి. వి. రమణయ్య (అల్లవరం):—గౌరవనీయులైన అధ్యక్షా; శ్రీ విజయభాస్కర రెడ్డిగారు ప్రవేశపెట్టినటువంటి బడ్జెట్ సామాన్య ప్రజలను ఉత్తేజపరచలేకపోతున్నదని చెప్పకతప్పదు. సమాజంలో నూటికి 80 మంది ఉన్నటువంటి సామాన్య ప్రజానీకాన్ని ఆర్థికంగా, సాంఘికంగా, విద్యా విషయంగా, వైజ్ఞానికంగా వెనుకబడి ఏదో ప్రభుత్వంద్వారా వారియొక్క అభివృద్ధి కాంక్షించేటటువంటి ప్రజానీకాన్ని — కావలసినటువంటి రీతిగా — ఉత్తేజపరచలేకపోయింది. ఇటీవలి కాలంలో భారతదేశ రాజకీయ ఆర్థిక సాంఘిక విషయాలలో సంచలనం తీసుకువచ్చినటువంటి ప్రధానమంత్రి శ్రీమతి ఇందిరాగాంధిగారి కొన్ని విధానాలు చాలమటుకు ఆవేశమైన సామాన్య ప్రజానీకాన్ని ఉత్తేజపర్చా యని మనవి చేస్తున్నాను. చాల ధైర్యంగా, పార్టీలో ఎన్ని అవాంతరాలు వచ్చినప్పటికీ తను నమ్మిన సిద్ధాంతం—14 షెడ్యూల్డ్ బ్యాంక్సును జాతీయంచేసి—సామాన్య ప్రజానీకాన్ని ఉత్తేజపర్చింది. ఈనాటివరకు కూడ ఆవిడ ఇంటిముందు పదివేలమందికి తక్కువ కాకుంటా వివిధ రంగాలలో ఉన్న ప్రజానీకం వెళ్ళి ఆవిడకు దండలు వేసి, అభినందిస్తున్నారంటే — గత 20 సంవత్సరాలుగా, యీ కాంగ్రెస్ పార్టీ పరిపాలనలో ఇటువంటి సంఘటన జరగలేదు. ఈ కాంగ్రెస్

పరిపాలనలో యీ 21 సంవత్సరాలుగా — ప్రతిపక్షంయొక్క ఇతర సామాన్య ప్రజానీకం యొక్క విశ్వాసాన్ని పొందిన సంఘటన- ఇదివరకు జరగలేదని మనవి చేస్తున్నాను. బ్యాంకులు జాతీయకరణ చేయటాన్ని అందరూ హర్షిస్తున్నారు; సంతోషిస్తున్నారు. బ్యాంకులు జాతీయం చేయటంద్వారా 4 వేల కోట్ల రూ.లు సామాన్య మానవుడికి అందుతుందా లేదా అన్నది వేరే విషయము. కామన్ మెన్ యొక్క సైకలాజికల్ ఫీలింగు ఎట్లా ఉన్నదంటే — ఇది ఒక రకంగా సోషలిస్టు తరహావైపు కాస్త మొగ్గు చూపిస్తుంది — అనే ఆశ కలుగుతున్నది. అందు వల్ల వచ్చిన ప్రతిపైన వారికి చేరినా, చేరకపోయినా, ఇది ఒక దృక్పథంతోటి, ఒక రియాక్షనరి పద్ధతులతోటి- లేకపోతే- ఒక అభివృద్ధి నిరోధక శక్తులకు వ్యతిరేకంగా అసంఖ్యాకులైన ప్రజలకు ఇది ఆశ కల్పించేటట్లుగా వారు భావిస్తూ ఉన్నారు.

అందుచేత ఆ పాలసి అట్లా కానివ్వండి Urban properties మీద, వాళ్ళ income మీద ceiling ఏర్పాటు చేయాలని openగా ఆవిడ ప్రకటన చేయడం ప్రతిపక్షాలు హర్షిస్తున్నారు. TraJe Unions హర్షిస్తున్నారు. రిక్షా కార్మికులు కూడ ఆవిడ యింటికి పోయి దండలువేసి అభినందనలు తెలియ జేస్తున్నారు. అమలులో ఎట్లా ఉన్నప్పటికి తాత్కాలికంగా satisfaction కలగడానికి కారణం ప్రభుత్వం ఆ రకమైన దృక్పథం అవలంబించడం అని తమ ద్వారా మనవి చేస్తున్నాను. అటువంటి మార్పు యివ్వాళ మనం తీసుకురావాలి. ఏదో కొద్దిమంది పెట్టుబడిదారులకోసం భూస్వాముల కోసం, bankers కోసం. పెద్ద business people కోసం మనయొక్క శక్తి సామర్థ్యాలు అర్పణ చేసే బదులు, కృతనిశ్చయంతో శ్రేయోరాజ్యంకోసం, అందులో సామాన్య మానవుడికి రక్షణ కలిగించి వాళ్ళకు సంతృప్తి కలిగించడం కోసం ప్రయత్నం చేయుటకు తగిన పద్ధతులు అవలంబించాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. ఆంధ్రదేశంలో ఎప్పుడు కనివిని ఎఱుగనటువంటిది, గత 8 మాసాలుగా జరుగుతున్నటువంటి సంక్షోభానికి ప్రధానమైన కారణములు రెండు. వెనకబడిన తనం. నిరుద్యోగం. వెనుకబడిన తనం అనేది ప్రత్యేకించి ఒక్క తెలంగాణా ప్రాంతానికి మాత్రమే చూడకుండా, రాయలసీమ డెవలప్ మెంట్ బోర్డుద్వారా రాయలసీమ ప్రజల వెనుకబడిన తనాన్ని అరికట్టడంకోసం ప్రయత్నాలు మాత్రమే కాకుండా విశాలమైన దృక్పథంలో 4 కోట్ల మంది ప్రజలకు, ఈ 20 జిల్లాలలో ఉన్న వెనకబడిన తనాన్ని, వెనకబడిన ప్రాంతాలను అభివృద్ధిచేయడం కోసం కృతనిశ్చయంతో చర్యలు తీసుకోవాలి. సర్కారు జిల్లాలనుంచి వచ్చిన మాకు కూడ అనిపిస్తూ ఉంటుంది. తెలంగాణాకు తెలంగాణా రక్షణలు కావలసి వస్తే. రాయలసీమకు ప్రత్యేకమైన సౌకర్యాలు కావలసివస్తే, శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణం జిల్లాలవారు వేరే నినాదాలు లేవదీస్తే మిగతా 4, 5 జిల్లాలవారేనా ఏమీ అడగకుండా ఉండేది అని మాకు అనిపిస్తూ ఉంటుంది. తూర్పుగోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణ, గుంటూరు, నెల్లూరు జిల్లాలలో, ప్రతిజిల్లాలో కూడ ఒక రాయలసీమ, ఒక తెలంగాణ లేక శ్రీకాకుళం, విశాఖపట్టణాలు ఉన్నాయని నేను మనవి చేస్తున్నాను ఉదహారణకు- తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో డెల్టా ప్రాంతం రామచంద్రాపురం,

కాకినాడ తాలూకాలు మినహాయిస్తే రాజమండ్రి, పెద్దాపురం, పిఠాపురం యింకా ఏజన్సీ ప్రాంతాలు వెనుకబడి ఉన్నాయి. గుంటూరు జిల్లాలో కొన్ని మెట్ట తాలూకాలు, నెల్లూరు జిల్లాలో కొన్ని మెట్ట తాలూకాలు, ఎప్పుడూ ఏదో రకంగా క్షామానికి, దుర్భిక్షానికి గురి అవుతున్నాయని మనవి చేస్తున్నాను. ఏ జిల్లా అయినప్పటికి రాష్ట్రంలో వెనుకబడి ఉన్నది అంటే దానికి ఒక సమగ్రమైన పథకం తీసుకురావలసిన బాధ్యత మన అందరి మీద ఉన్నది. Advanced areaలు అని చెప్పేటటువంటి, లేక ముందు ఉన్నటువంటి జిల్లాలు అని చెపుతున్న తూర్పు గోదావరి, పశ్చిమ గోదావరి, కృష్ణా, గుంటూరు జిల్లాలలోని ప్రజలందరు లక్షాధికారులని, కోటీశ్వరులని, ఒకళ్ళ అవసరం లేనటువంటి వారు అనే భావం చాలా అనవసరం. ప్రతి జిల్లాలో గర్భ దరిద్రులు ఉన్నారు. పూరి గుడిసె లేనటువంటివారు ఉన్నారు. ఆరోజు కష్టం చేస్తేగాని గడవనటువంటి వాడు ఉన్నారు. కష్టం చేసినప్పటికీ కూడ గడవనటువంటివారు ఉన్నారు. భిక్షం ఎత్తుకొని బ్రతికిన వారు ఉన్నారు. అకలి చావులతోచచ్చే వారు ఉన్నారు. అందుచేత ఇటువంటి వారియొక్క యోగక్షేమములు కోరి దేశంలో ఉండే ప్రతి ఒక్క పౌరుడి వెనకబడిన తనాన్ని పోగొట్టడం కోసం కృషి చేయాలని నేను మనవి చేస్తున్నాను. Unemployment position చూచినప్పుడు — తెలంగాణ unemployment position, సర్కారు జిల్లాలలో, రాయలసీమ జిల్లాలలో ఉన్న unemployment position అంతా సమానమే. మనం Plans పెట్టుకొన్నాము. మూడు పంచవర్ష ప్రణాళికలు అయినాయి. నాలుగవ పంచవర్ష ప్రణాళిక ప్రారంభంలో ఉన్నాము. కొన్ని వేల కోట్ల రూపాయలు మనం యింతవరకు ఖర్చుపెట్టాము. అయితే పార్లమెంటులో వేసిన మహలనాబిస్ కమిషన్, మొనాపలిస్ కమిషన్, పెద్దపెద్ద కమిటీలు యిచ్చిన report వల్ల తేలేది ఏమిటి? ఈ దేశంలో పెంచిన సంపదనంతా 15, 20 కుటుంబాల చేతులలో గుత్తాధికారంగా ఉన్నదని, అందుచేత మనం ఆశించిన ఫలితం సామాన్యుడికి చేరడం లేదని, సామాన్య వ్యక్తి దాని సంతృప్తిని అనుభవించడం లేదని పార్లమెంటులో యిచ్చిన reports వల్ల మనకు అర్థం అవుతుంది. భూసంస్కరణలు తీసుకోండి. ఏదో Act చేశాము అంటున్నారు. జమిందారీలు రద్దు అయి భూసంస్కరణలు వచ్చినంత మాత్రాన ప్రతి రైతు సౌఖ్యాన్ని అనుభవించడం లేదు. ఒక ఎకరం ఉన్నా, 10 ఎకరాలు ఉన్నా, 100 ఎకరాలు, 1,000 ఎకరాలు, 15 వేల ఎకరాలు ఉన్నా అందరు రైతులు గానే చలామణి అవుతున్నారు. అటువంటప్పుడు 5, 10 ఎకరాలు ఉండే సామాన్య రైతులకు ఎంత అభివృద్ధి కలుగుతుందో, ఎంత సంతృప్తి కలుగుతుందో తమరే ఆలోచించాలని మనవి చేస్తున్నాను. జమీందారీలు రద్దు కావడం వల్ల భూస్వామ్య విధానానికి స్వస్తి చెప్పి అందరికి సమిష్టిగా ఉపయోగపడే విధానాన్ని మన ప్రభుత్వం యింతకాలంగా అమలు జరిపిందా? కళా వెంకటరావు గారు ఉన్నప్పుడు ఆయన ఏదో సూచన చేస్తే, కొంత కాలయాపన చేసి చట్టం తీసుకు వచ్చినా 1000 ఎకరాలు, రెండువేల ఎకరాలు, 10 వేల ఎకరాలు ఉండే పెద్దపెద్ద భూస్వాములు యివ్వాళ ప్రభుత్వం తీసుకొని పంచడానికి ఒక ఎకరం కూడ యివ్వడానికి సిద్ధంగా లేరు. అది బినామి చేసి, భార్యపేరున, కొడుకుల

పేరున, కూతుళ్ళ పేరున, మనమళ్ళ పేరున, పుట్టేవారి పేరున, పుట్టబోయేవారి పేరున వ్రాసుకొని యివ్వాళ ప్రభుత్వానికి ఒక సెంటు నేలకూడ పంపకానికి యివ్వడం లేదు అంటే భూసంస్కరణలవల్ల సామాన్య ప్రజానీకానికి లాభం ఏమిటి? ఇదివరకు కౌలుదారీ చట్టం లేనప్పుడు ఏదో మాటవరసకు యిచ్చేవారు. ఇప్పుడు చట్టం వచ్చినది కాబట్టి ఎక్కడ వీరికి దఖలు అయిపోతుందోనని ఒక రిజిష్టర్ కౌలుకూడ వ్రాయడం లేదు. ఈ పద్ధతులన్నీ ఆలోచన చేయాలి. నిరుద్యోగ సమస్య educated and uneducated peopleలో బాగా పెరుగుతూయున్నది. డాక్టర్లలో నిరుద్యోగం, ఇంజనీరులలో నిరుద్యోగం. Agriculture B.Sc.,గాని, M,Sc.,గాని చదివితే వెంటనే ఉద్యోగం గ్యారంటి ఉండేది. కాలేజి నుంచి బైటికి రాగానే వారికి గ్యారంటి ఉండేది. ఇవ్వాళ graduates, undergraduates, post graduates, Post matriculates, under matriculates వీళ్ళ సంఖ్య చూసినట్లయితే లక్షలమంది దేశంలో ఉన్నారు. నిరుద్యోగం ఒక ప్రధాన సమస్య అయి, ఇటువంటి అసంతృప్తికి కారణం అయి, దేశంలో యింత అభివృద్ధి వాళ్ళు పంచుకోలేనటువంటి పరిస్థితులు కల్పిస్తున్నారు. అందుచేత పాలసీలో మార్పు రావాలి. ఉద్యోగ విషయంలో పారిశ్రామికంగా అభివృద్ధి చెందడానికి, వ్యవసాయ రంగంలో తగిన మార్పులు తీసుకువచ్చి వాళ్ళను సంతృప్తి పరచడం కోసం ప్రయత్నం చేయాలని నేను విజ్ఞప్తి చేస్తున్నాను. బంజరు భూములను పంచుతున్నాము అంటున్నారుగాని యింతవరకు లేదు. ఒక ఉదాహరణ చెప్తాను. నా నియోజక వర్గంలో నిమ్మకాయల కొత్తపల్లి అని ఒక గ్రామం ఉన్నది. 400, 500 ఎకరాల బంజరు భూమి ఉన్నది. రాజుగారు రెవెన్యూ మంత్రిగా ఉన్నప్పుడు నలుగురు శాసన సభ్యులము representation యిచ్చాము. 500 ఎకరాల బంజరు భూమి ఉన్నది. Field Labour Co-operative Societyగా ఏర్పడి హరిజనులు, ex-armymen దరఖాస్తులు పెట్టుకొన్నారు. వాళ్ళకి యిప్పించండి అంటే దాదాపు రెండు సంవత్సరాలు కావస్తున్నది. అంతకంటె బంజరు ఎక్కడా తూర్పు గోదావరి జిల్లాలో లేదు. కాని దానిని distribute చేయడానికి ప్రభుత్వం యింతవరకు ఏమి చర్యలు తీసుకోలేదు. నేను కలెక్టరు గారిని కలిశాను. ఆర్. డి. ఒ. గారిని కలిశాను. తాసిల్దారుగారిని కలిశాను. అది చాల ముఖ్యమైనది. అది swamp area అని, అది cultivable కాదని కాగితాలు త్రిప్పుతున్నారు. ఈ నాడు మానవుడు చాల చాల ప్రయత్నం చేసి మనిషిని చంద్రమండలంలోకి దింపజాలినటువంటి శక్తి సామర్థ్యాలు కలిగిన scienceను develop చేసుకొన్నప్పుడు, సముద్రం నీరు వస్తుందని ఆపుచేసి వ్యవసాయ యోగ్యం చేయలేనటువంటి అసమర్థమైన విధానాలు ప్రభుత్వం అవలంబించినట్లయితే, సామాన్య ప్రజలకు ఈ ప్రభుత్వం చేసేది ఏమిటి అని అడుగుతున్నాను. ఇప్పటికైనా జమిందారుల ఆక్రమణలో ఉన్న బంజరు లన్నిటినీ తీసుకొని పంపకం చేయండి. ఇప్పటికి available బంజరులన్నీ చేయండి. నిమ్న జాతుల విషయం పదేపదే చెప్పనక్కర లేదు: నవనాగరికత ప్రపంచంలో మనిషిని moonకు పంపించిన కాలంలో భీమవరంలో యిటువంటి దారుణమైన హత్య, communalగా జరగడమే కాకుండా, 150 మంది నిమ్నజాతుల కులాలను

దౌర్జన్యంగా హింసించడం, కొట్టడం వంటి పనులు చేయడం, ఒక schedule caste సర్పంచిని చంపడం. ఇదంతా judicial enquiry వేయాలి. ఆ విషయంలో ప్రభుత్వం చిత్తశుద్ధిని ప్రదర్శించాలి. ఇటువంటి కార్యక్రమాలు, సొసైటీలో వెనుకబడిన జాతులమీద, అణగారిపోయిన జాతులమీద, దుర్బలమైన ప్రజలమీద బలప్రయోగం చేసినట్లయితే ఎప్పుడో ఒకప్పుడు విప్లవం ఖచ్చితంగా రాకతప్పదని నేను మనవి చేస్తూ శెలవు తీసుకుంటున్నాను.

శ్రీ పి పిచ్చయ్య (పాల్వంచ) :—అధ్యక్షా, మా మంత్రిగారు ప్రవేశ పెట్టిన బడ్జెటును మనస్ఫూర్తిగా ఆమోదిస్తున్నాను. బడ్జెటు మంచిగానే వున్నది. కాని, ఆచరణలో మాత్రం చాలా మార్పులు జరగాలి. ప్రతి డిపార్టుమెంటులో కూడా చాలా మార్పులు జరగాలి. విద్య అన్నిటికంటే ముఖ్యమైనది. విద్యలో చాలా మార్పులు జరగాలి ఈ మార్పు ఇంగ్లీషువారి పరిపాలన వచ్చిన తరువాత వచ్చింది; అట్లా వచ్చిందేగాని, పూర్వపు విద్యలకు, యిప్పటి విద్యలకు చాలా తేడా వున్నది. రాముడు, కృష్ణుడులాంటి వారిని దేముడు అనుకునేవారు. ఆశ్రమాలకు విద్యకొరకు తలిదండ్రులను పిల్లలను అప్పగించేవారు. ఇప్పటి విద్యావిధానం చూస్తే—యీ బడ్జెటులో 30, 40 కోట్లు వున్నది. దీనినంతా ఖర్చుపెట్టి మనం ఏమి సాధిస్తున్నాం అనే సమస్యను మీరు బాగా ఆలోచించవలసివున్నది. మొట్టమొదట — తలిదండ్రులపై తిరగబడుతున్నారు, ప్రభుత్వంపై తిరగబడుతున్నారు. నీతిలేదు, నిజాయితీ లేదు. పరోపకార చింతన లేదు. మానవ సిద్ధాంతమే నాశనమైపోయింది. మానవ భావమే నశించిపోయే విద్యకన్న ఉత్తమగుణ సంస్కార పూరితమైన విద్యను యిచ్చే విధంగా ప్రభుత్వం ఎందుకని యిందులో మార్పులు చేయడం లేదో తెలియడం లేదు. ఈ మార్పులు తీసుకురావడంలో ఎందుకని జాప్యం జరుగుతున్నది? ఆ మార్పు తీసుకువచ్చిన నాడే ప్రభుత్వం చేస్తున్న ఖర్చుకు నిజమైన విలువ వుంటుందని మనవిచేస్తున్నాను. ఇది ఆలోచించవలసిన విషయం. ప్రభుత్వమా—కాంగ్రెసుది. కాంగ్రెసు సిద్ధాంతాలు ఆచరణలో వున్నవా, లేవా అనేది ఆలోచిస్తే అది చాలా తగ్గిపోతున్నది. పెద్దలే, కొట్లాడుకుంటున్నారు అని ఊళ్లలో అనుకుంటున్నారు. నాలాంటి చదువులేని, తక్కువ వారికి బుద్ధి చెప్పవలసిన పెద్దలే యిటువంటి బుద్ధి తక్కువ పనులు చేస్తుంటే....

శ్రీ సి. వి. కె. రావు :—ఇప్పుడు కొట్లాటల పార్టీగా మారిపోయింది.

శ్రీ పి. పిచ్చయ్య :— మీకు సంతోషమేగదా. కాబట్టి, విద్యలో సంపూర్ణమైన మార్పు రావాలి. మనిషికీ పశువుకీ భేదం వున్నది. పశువులు, కోళ్ళు అంతా కలిసిపోతుంటాయి. మనిషి మాత్రం ఆ విధంగా ప్రవర్తించటం లేదు. మనుషులు ఎన్నో పార్టీలని, గ్రూపులని చీలిపోతున్నారు. ఇక దేశం ఎట్లా బాగుపడుతుంది? నాకేమీ అర్థం కావడంలేదు. గోపాలకృష్ణయ్యగారు నావంటివారు యింకా బ్రతికి వుండి యివన్నీ చూడాలంటే, యీ హింసాకాండ చూడాలంటే చాలా బాధగా వున్నది. ఈ తెలంగాణా హింసాకాండ చూస్తుంటే—యిది చాలా అన్యాయంగా వున్నది. తెలంగాణా సమస్యను ఏవిధంగా పరిష్కారం చేస్తారో చూడాలి. ఫైరింగ్‌లో చచ్చిన పిల్లలు ఏవరు

వారికి ఏదయినా వస్తుందా, అంటే అదీ లేదు. మరి, యిది ఎందుకువచ్చింది? అనేది బాగా ఆలోచించాలి. మొట్టమొదటనే యీ ఘర్షణ పెరగకుండానే, సాల్వ్ చేయవలసినది. నాచుట్టూచేరి కొంతమంది నన్నుపట్టుకున్నారు. నేను చెప్పాను—నన్ను ఎందుకు అంటారు, పెద్దలు ఆలోచిస్తున్నారుగదా అని. మొట్టమొదట అన్యాయంగా పిల్లల చదువులు చెడిపోయినవి; ముందు పిల్లలు బడులకు వెళ్లడం అవసరం. ఇప్పటి విద్య ఏవిధంగా వున్నదో, పరిస్థితులు ఏవిధంగా వున్నాయో చెప్పడానికి వీలులేదు.

ఇంక, మావద్ద ఎరువుల కొరకు అయిదారు సంవత్సరాలక్రిందట రెండు వేల ఎకరాలు ఎక్వైయిర్ చేశారు. కనీసం పదివందల పుట్లు పండించుకునే స్థలమది. అక్కడ త్వరగా ఏర్పాటు చేయవలసిన అవసరమున్నది. అక్కడ కిన్నెరసాని ప్రాజెక్టు, ఎరువుల ఫ్యాక్టరీకి నీరు కొరకు.... ...... అక్కడ పెద్దగా గనులు కూడా వున్నాయి........అయిదారు సంవత్సరాలనుంచీ రైతులకు డబ్బు యివ్వకుండానే తీసుకున్నారు. వారు పంటపండించుకొనడానికి అవకాశంలేదు; ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ నిర్మాణం కాలేదు. భూమి అప్పగించారు, త్యాగం చేసి. ఆ భూమి మంచిది, అన్ని సౌకర్యాలు అక్కడ వున్నాయి; చాలా అనువైన ప్రదేశమని భూగర్భశాస్త్రవేత్తల రిపోర్టులు వున్నాయి. ఈ ఎరువుల ఫ్యాక్టరీ వెంటనే ఏర్పాటు చేయడానికి చర్యలు తీసుకోవలసినదిగా ప్రభుత్వాన్ని కోరుతున్నాను. అక్కడ గనులలో కార్మికులను తక్కువ చేస్తున్నారు. వారికి వేరే ఉద్యోగంలేక లూటీలకు పోతున్నారు; నక్సలైట్స్‌లో కలుస్తున్నారు. అటువంటివారికి కనీసం పోరంబోకులు, యిటువంటి భూములు యిచ్చి—ఎకరం, అర ఎకరం ఇచ్చి ఆయా కుటుంబాలను అదుకోవాలని కోరుతున్నాను.

మిస్టర్ డిప్యూటీ స్పీకర్ :— తిరిగి రేపు ఉదయం 8.30 గంటలకు సమావేశమవుదాము.

The House then adjourned till Half-past-Eight of the clock on Saturday, the 30th August 1969.